

«....Ίκετεύω τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα ὑπὲρ αὐτῆς τε (τῆς Ἑλλάδος) καὶ τῆς ἀτυχεστέρης ταύτης Κρήτης. Μὴ παρίδῃτε τὴν δέησιν στεναζόντων λαῶν χάριν κατακτητικῶν δικαιωμάτων....»

(Συνέντευξις μὲ Ναπολέοντα Γ΄.)

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΧΑΤΖΗΠΕΤΡΟΣ

«Οἱ δ' εἶχον Τρίκκην καὶ Ἰθώμην κλωμακόεσσαν.
Οἱ τ' εἶχον Οἰχαλίην πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλίης,
τῶν αὐθ' ἠγείσθην Ἀσκληπιοῦ δύο παῖδε,
ιητῆρ' ἀγαθῶ, Ποδολείριος ἠδὲ Μαχάων».
(Ὀμήρου Ἰλιάς, Β, 729 - 732).

ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΡΙΚΚΑΛΩΝ

Α'. ΟΡΙΑ. ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ. ΟΡΗ. ΠΟΤΑΜΟΙ

Αὕτη κατέχει τὸ κέντρον περίπου τοῦ νομοῦ. Ἡ σημερινὴ ἐπαρχία Τρικκάλων κατέχει τὸ πλεῖστον μέρος τῆς ἀρχαίας πεδινῆς Ἑστιαιώτιδος καὶ μέρος τῆς ἀρχαίας ὄρεινῆς Ἀθαμανίας καὶ ἔχει κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπογραφὴν 72.156 κατ.

Ἡ ὄρη αὐτῆς εἶναι ἡ Πίνδος καὶ τὰ Χάσια, περὶ τῶν ὁποίων ἰδὲ εἰς τὴν ἐπ. Καλαμπάκας (σελ. 23 καὶ 44 Δ'. τόμου Θεσσ. Χρονικῶν).

Ποταμοὶ τῆς εἶναι ὁ ἀπὸ Δ. πρὸς Α. ρέων Πηνειὸς καὶ οἱ παραπόταμοι αὐτοῦ, ἧτοι ἐκ δεξιῶν μὲν: Ὁ Πορταϊκὸς ἢ Πορτιάτης, ἐκ τοῦ στενοῦ τῆς Πόρτας εἰσερχόμενος εἰς τὴν πεδιάδα, με παραποτάμους τὸν Ἀνάποδον ἢ Πουλιανίτην, καὶ ἄλλους τινὰς χειμάρρους καὶ 2) Ὁ Ἐνιπεύς (Τσιναρλῆς = πλήρης πλατάνων), ὅστις ἀναφέρεται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ποιητῶν, Ὀμήρου, Βιργιλίου, Φλάκκου κλπ. (πρὸβλ. Ἱστορ. Θεσσαλίας Ν. Γεωργιάδου, σελ. 38), καὶ ὅστις ἐκβάλλει παρὰ τὸ χωρίον Κεραμίδι εἰς τὸν Πηνειὸν ἐξ ἀριστερῶν δέ: α') Ὁ Κουμέρκης, β') ὁ Ληθαῖος, γ') Ὁ Νεοχωρίτης (ἀρχαῖος Κουράλιος) με τοὺς παραποτάμους του καὶ τοὺς χειμάρρους του, ὅστις πηγάζει ἐκ Χασίων.

Β'. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ

Α'.

ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ

Α'. Οἴτος ἀπὸ τὸ 1914 ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν πόλιν Τρικκάλων καὶ ἀπὸ δέκα τρία χωρία καὶ συνοικισμούς. Δήμαρχοι τοῦ δήμου Τρικκάλων, οἵτινες ὀνομάζονται οὕτως ἐκ τοῦ ὀνόματος τῶν κατοίκων τῆς ἀρχαίας Τρίκκης, διετέλεσαν οἱ ἑξῆς:

α') Διορισθεὶς ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ὁ Ὄθωμανὸς Χατζῆ Μουχοευστὶν Βέης Καχριμπάν Βέης, φιλέλληνας, πολλὰς ὑπηρεσίας παρασχὼν εἰς τὸ Γένος μας ἐπὶ Τουρκοκρατίας καὶ κατὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Τούρκων τῷ 1897.

β') Ἀπὸ τοῦ 1883—1888 ὁ Κωνστ. Ραδινός, ἰατρός. Ἐπ' αὐτοῦ ἔγινε διὰ τοῦ Κρατικοῦ μηχανικοῦ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΤΑΣΩΤΗΡΙΟΥ

Τρίκκαλα: Κηπάρια εις τὴν κεντρικὴν πλατεῖαν τῆς πόλεως

ΕΞΩΡΑΪΣΜΟΣ - ΜΝΗΜΕΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Τρίκκαλα: Τὸ Ἡρῶν, ἔργον τοῦ ἀρχιτέκτονος Β. Κουρεμένου

Μενάνδρου καὶ τὸ πρῶτον σχέδιον τῆς πόλεως Τρικκάλων.

γ') Ὁ Γεώργιος Κανούτας, ἰατρός ἀπὸ 1887—1891 καὶ ἀπὸ 1903—1914. Εἰς αὐτὸν ὀφείλεται ἡ τὸ πρῶτον ἐφαρμογὴ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως. Ἐκαμε ρυμοτομίας κυρίως ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν παραγκῶν ἀπὸ 4 κανάλια μέχρι τοῦ στρατῶνος, διὰ νὰ κτισθῶσι τὰ νέα ἐμπορικά καὶ ἐξασφαλισθῶσιν οἱ ἔμποροι ἀπὸ τὰς πυρκαϊάς, ἔκαμεν ὑπονόμους, ἔστρωσε πολλοὺς δρόμους καὶ ἐπρομηθεύθη ἐξ Ἀγγλίας τὸν πρῶτον ὁδοστρωτήρα, ἔστησε νέας γεφύρας καὶ ἐπεσκεύασε παλαιάς, ἤγειρε πυριτιδαποθήκην ἔξωθεν τῆς πόλεως, ἀναγκαιοτάτην τότε πρὸς πρόληψιν καταστροφῶν, ἔκαμε τὰ σφαγεῖα καὶ τὴν δημοτικὴν ἀγορὰν, ἤνοιξε πρῶτος τὰ ἡμιαρτεσιανὰ φρέατα, τὰ ὁποῖα σήμερον γενικευθέντα παρέχουν εἰς τοὺς κατοίκους ἄφθονον, δροσερὸν καὶ καθαρὸν νερόν, κατηδάφισε τὸ ἐν τῇ νῦν κεντρικῇ πλατεῖᾳ πελώριον τζακιον, διεμόρφωσεν τὰς ἐκατέρωθεν τοῦ ποταμοῦ δημοτικὰς πλατεῖας, ἐπρομηθεύθη βυτία σιδηρὰ διὰ τὸ κατάβρεγμα, ἐδενδροφύτευσε πολλοὺς δρόμους καθὼς καὶ τὸ νεκροταφεῖον. Ἐγκατέστησεν τὸν ἠλεκτροφωτισμόν, ἔστησε τὸ κεντρικὸν ἀποχωρητήριον μὲ τὴν ὕδαταποθήκην, ἐπρομηθεύσε τὸ μέγα καταβρεκτήριον, ἠὔξησε τὸ π ε δ ῖ ο ν τ ο ὕ Ἄ ρ ε ω ς, συνεπλήρωσε τὰ σχολεῖα Κουτσομυλίων, Ἰσραηλιτικῆς Κοινότητος καὶ Ἐπισκέψεως, κατηδάφισε τὸ φράγμα Κ α ρ α μ α λ ῆ, καὶ συνέταξεν διὰ μηχανικῶν πλήρη σχεδιαγράμματα πρὸς διαρρύθμισιν τῆς κοίτης τοῦ Ληθαίου. Ἐνὶ λόγῳ ὁ μακαρίτης Γ. Κανούτας ὡς δήμαρχος Τρικκάλων εἰργάσθη πολὺ καλὰ καὶ ἡ πόλις Τρικκάλων μετ' εὐγνωμοσύνης πρέπει ν' ἀναφέρῃ τὸ ὄνομά του.

δ') Ἀπὸ τῆς 1ης Ὀκτωβρίου 1891—1903 Νοεμβρίου ὁ Παναγ. Χατζηγιάκης, ὅστις διετέλεσεν ἐπίσης δήμαρχος καὶ τοῦ νῦν Δήμου Τρικκαίων ἀπὸ 24 Μαρτίου 1914 ἕως 31 Ἰανουαρίου 1928, ὁπότε καὶ ἀπεβίωσεν. Οὗτος κατεσκεύασε νέας ὁδοὺς τῆς πόλεως. Ἐπ' αὐτοῦ ἐλύθη καὶ τὸ πολυθρύλητον ζήτημα τοῦ Δωροθέου κληροδοτήματος, ὅπερ κατεκράτει τὸ Πανεπιστήμιον ἐπὶ σειράν ἐτών. Ἦτο καλοκάγαθος μὴ ἐννοῶν νὰ κάμη εἰς κανένα κακὸν καὶ προσπαθῶν καὶ τοὺς ἐχθροὺς του νὰ κάμη φίλους, ἔνεκα δὲ τῆς σπουδαιοτάτης ταύτης ἀρετῆς διετέλεσεν ἐπὶ τόσα ἔτη καὶ μέχρι τοῦ θανάτου του Δήμαρχος.

ε') Ὁ κ. Χρήστος Παν. Χατζηγιάκης, ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1928 ἕως 1ης Ἀπριλίου 1934. Ἐπὶ τούτου ἠγοράσθη οἰκόπεδον Νοσοκομείου καὶ ἐκτίσθη τὸ κεντρικὸν τμήμα τούτου. Ἠγοράσθη τὸ οἰκόπεδον Ε' Δημ. Σχολείου εἰς συνοικίαν Βουλγάρικα, καὶ ἐκτίσθη δαπάναις δήμου ἢ λιθοδομῆ αὐτοῦ. Ἠγοράσθη τὸ οἰκόπεδον καὶ ἐκτίσθησαν τὸ γκαράζ τῶν αὐτοκινήτων, οἱ στάθλοι καὶ αἱ ἀποθήκαι τοῦ Δήμου. Ἠγοράσθησαν δύο καταβρεκτῆρες καὶ δύο αὐτοκίνητα ἀνατρεπόμενα διὰ τὴν καθαριότητα τῆς πόλεως. Ἐπεσκευάσθησαν δημοτ. σχολεῖα Κουτσομυλίων, Ἁγίας Μονῆς καὶ Ἐπισκέψεως. Ἐρυμοτομήθησαν διάφοροι οἰκοδομαὶ ἀποζημιωθέντων τῶν ἰδιοκτητῶν. Ἐπεσκευάσθησαν τὰ ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικὰ τῆς Δημ. Ἀγορᾶς. Ἐπεσκευάσθησαν καὶ ἐπηυξήθησαν τὰ σφαγεῖα. Ἠγοράσθησαν ὁδοστρωτήρ καὶ ἀπορροφητικὴ μηχανὴ ὕδατος, κατεσκευάσθησαν 156 νέοι δρόμοι καὶ διάφοροι μικροὶ ὑπόνομοι, καὶ ἐβοηθήθησαν διάφορα φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα, καὶ διάφοροι πτωχοὶ καὶ ἀσθενεῖς.

στ') Ἀπὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1934 Δήμαρχος Τρικκαίων εἶναι ὁ κ. Θεόδ. Δ. Θεοδοσοπούλου, δικηγόρος καὶ τραπεζίτης. Οὗτος ἀνώρθωσε τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Δήμου καὶ ἀνεθίβασε τὸν Π)σμὸν τοῦ Δήμου εἰς δέκα ἑκατομμύρια περίπου, ὥστε νὰ δύναται νὰ κάμῃ σπουδαῖα ἔργα. Ἐτροποποίησε τὸ σχέδιον τῆς πόλεως μετακαλέσας ἔξ' Ἀθηνῶν τὸν Διευθυντὴν τῆς Μηχανικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Δήμου Ἀθηναίων. Ἐπεσκεύασε διαφόρους δρόμους καὶ κατεσκεύασε νέους τοιοῦτους, διερρύθμισε τὴν Δημοτικὴν ἀγορὰν ἀσφαλτῶσας αὐτήν, ἐπεσκεύασε τὸ σφαγεῖα καὶ τὸ παλαιὸν ὠρολογοστάσιον τοῦ φρουρίου, ὅπερ εἶναι ἤδη ἔτοιμον διὰ τὴν τοποθέτησιν τοῦ ὠρολογίου, προσέθεσε νέαν πτέρυγα εἰς τὸ νοσοκομεῖον, ὅπερ εἶχεν ἀρχίσει νὰ γίνηται ἐπὶ Δημαρχίας Χρ. Χατζηγὰ κ η καὶ συνεπλήρωσε τὸ δίκτυον τῶν ὑπονόμων. Τὸ σπουδαιότερον δὲ ἔξ' ὅλων τῶν ἔργων του εἶναι, δύναται τις νὰ εἴπῃ, ἡ διαρρύθμισις τῆς κεντρικῆς πλατείας εἰς πρώτης τάξεως πλατεῖαν, μὲ δένδρα, λουλούδια, πρασιὰς κλπ., ὥστε νὰ καλλωπίζη θαυμάσια τὴν πόλιν. Ἐπίσης σπουδαῖον ἔργον εἶναι ἡ ἐπέκτασις τοῦ πρασίνου περίξ καὶ ἐντὸς τοῦ φρουρίου καὶ εἰς τοὺς περὶ τὸν Προφήτην Ἥλιαν λόφους, τοὺς ὁποίους ἐξηγόρασεν ὑπὲρ τοῦ δήμου καὶ ἐδενδροφύτευσε μὲ λογιῆς λογιῆς δένδρα. Συγκεκριμένως φροντίδι τοῦ κ. Δημάρχου βοηθουμένου καὶ ὑπὸ τῆς Φιλοδοσιακῆς Ἐνώσεως ἐφυτεύθησαν εἰς τὸν ὑπερθεῖν τοῦ Νοσοκομείου χῶρον 6605 πεῦκα, 2942 κυπάρισσοι, 1000 εὐκάλυπτοι καὶ 400 ἄλλα φυλλοβόλα καὶ εἰς τὸν περίξ τοῦ φρουρίου χῶρον 3278 πεῦκα, 760 κυπάρισσοι καὶ 685 φυλλοβόλα.

Ἡ Πόλις τῶν Τρικκάλων

Τὰ Τρίκκαλα κείνται ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ὄχθων τοῦ Ληθαίου.

Τὰ Τρίκκαλα μὲ πληθυσμὸν 18.682 κατοίκους εἶναι πρωτεύουσα τοῦ Δήμου, Ἐπαρχίας καὶ Νομοῦ Τρικκάλων. Εἶναι ἔδρα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τρίκκης καὶ Σταγῶν, ἥτις στεγάζεται εἰς ἀληθῆς μέγαρον. Ἐδρα Νομαρχίας, τοῦ 5ου Πεζικοῦ Συντάγματος μὲ πολὺ ὠραίους στρατῶνας γενομένους ὀλίγον πρὸ τοῦ 1912, μὲ θαυμάσιον Ἡρῶν, μὲ ἀρτεσιανὸν καὶ λουτρά. Ἐπίσης ἔδρα Διοικήσεως Χωροφυλακῆς καὶ Πρωτοδικείου, ὅπερ στεγάζεται μαζὶ μὲ ὅλα τὰ δικαστήρια, Εἰρηνοδικεῖον καὶ Πταισματοδικεῖον, εἰς τοὺς παλαιοὺς στρατῶνας καταλλήλως διερρυθμισμένους, καθὼς καὶ ἔδρα Ἐπιθεωρητοῦ δημοτικῶν σχολείων. Ἐχει Γυμνάσιον ἀρρένων μὲ 650 μαθητὰς καὶ 150 μαθητρίδας. Ἦδη ἐπὶ τέλους κατόπιν πολλῶν ἐνεργειῶν τοῦ Νομάρχου κ. Ν. Ἀντωνοπίου καὶ τοῦ Δημάρχου κ. Θ. Θεοδοσοπούλου, ἠγοράσθησαν τὰ οἰκόπεδα διὰ Γυμνάσιον καὶ γυμναστήριον καὶ ἐνεγράφη πίστωσις εἰς τὸν Κρατικὸν Προϋπολογισμὸν ἑνὸς ἑκατομμυρίου ὑπὲρ ἀνεγέρσεώς του. Ἐγινε δηλαδὴ ἡ ἀρχή, ἡ ὁποία ἐλπίζομεν νὰ εἶναι τὸ ἥμισυ τοῦ παντὸς ἔργου. Ἐχει ἔξ' δημοτικὰ σχολεῖα. Ἐπίσης ἔχει ὀκτῶ ἐνορίας, εἰς τὰς ἐκκλησίας τῶν ὁποίων πολλὰ ἔγιναν ἐπισκευαὶ καὶ ἀνακαινίσεις ἐπὶ τοῦ νῦν Σεβ. Μητροπολίτου κ. Πολυκάρπου. Αὗται εἶναι: ἡ τῆς Φανερωμένης, Ἐπισκέψεως, Ἁγ. Νικολάου, Ἁγ. Κωνσταντίνου, Ἁγ. Παρασκευῆς, Ζωοδόχου Πηγῆς Σαραγιῶν (κτισθείσης νέας), Ἁγ. Ἀθανασίου Μπάρας καὶ Ἁγ. Μαρίνης (κτισθείσης νέας). [Ἴδὲ εἰς «Θάρρος» περὶ τῶν ἐκκλησιῶν Τρικκάλων σχετικὰ ἄρθρα μου].

Πύλη: Ἡ Ἱερὰ καὶ ἱστορικὴ Βυζ. Μονὴ τῆς Πόρτας—Παναγιᾶς

ΙΕΡΑΙ ΜΟΝΑΙ - ΕΡΓΑ ΤΕΧΝΗΣ

Δέση: Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ Βυζαντινοῦ ναοῦ τῆς Ἁγ. Τριάδος

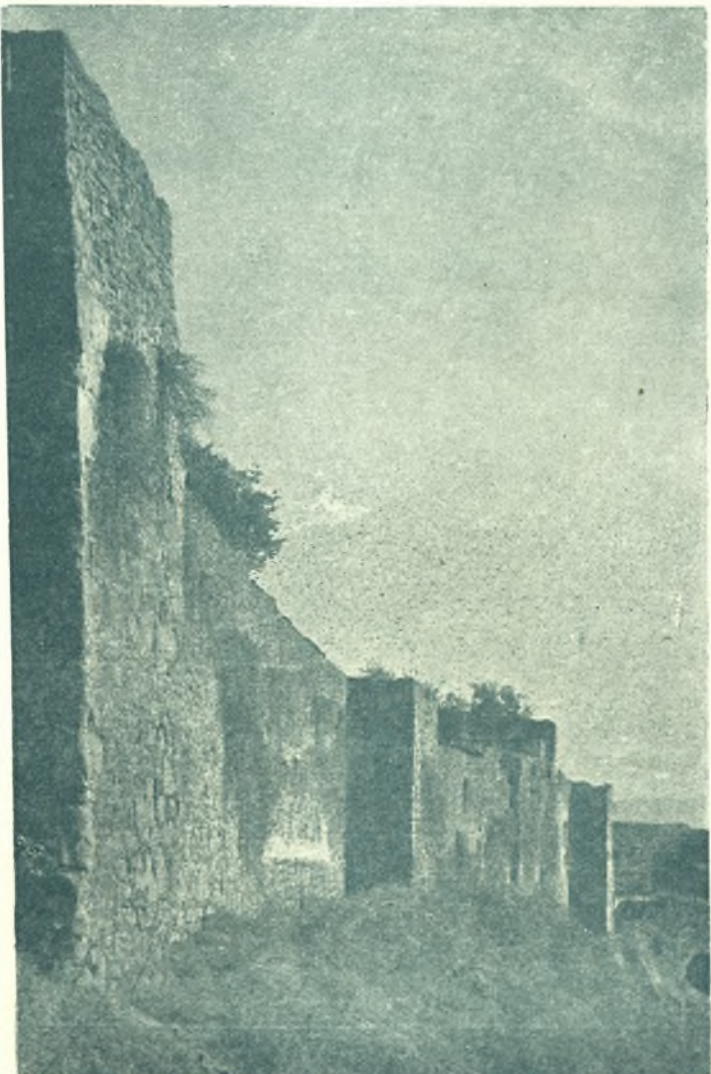

Κοθών: Ὁ κτηνοτροφικὸς πλοῦτος τῆς Θεσσαλίας ἐν κινήσει

ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗ ΖΩΗ - ΦΡΟΥΡΙΑ

Τρίκκαλα: Μία ἀποψὶς τοῦ ἱστορικοῦ Φρουρίου Τρικκάλων

Τὰ Τρίκκαλα ἔχουν Γραφεῖον Γεωργικῆς περιφερείας, Γεωργικὸν Θεσσαλικὸν ταμεῖον, Ἐνωσιν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, Ὑπηρεσίαν συγκεντρώσεως σίτου, Διεύθυνσιν Τ.Τ.Τ., Δασαρχεῖον, Πταισματοδικεῖον, Εἰρηνοδικεῖον, Ὑποθηκοφυλακεῖον, Γεωργικὸν Ἐπιμελητήριον, Οἰκονομικὴν Ἐφορίαν, Δημόσιον καπνεργοστάσιον, νομιάτρον, νομοκτηνιάτρον, νομομηχανικόν, Συλλόγους Δικηγορικόν, Ἱατρικόν, Ὀδοντοϊατρικόν, Φαρμακευτικόν, Ἐμπορικόν. Ἐπίσης ἔχουν Σύλλογον Ἐργατικῶν Ἀθηνᾶς Ἐργάνης, Ἀποικιακῶν, Ἀρτοποιῶν, Ἐπιπλοποιῶν, Καρροσιδηρουργῶν, Κουρέων, Ξενοδόχων φαγητοῦ, Πολυτέκνων, Ὀμοσπονδίαν Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν, Σύλλογον Ὑποδηματοποιῶν, Φανοποιῶν. Ἐχουν ἐπίσης Φιλόπτωχον ταμεῖον συσταθὲν ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Πολυκάρπου, ὅστις εἶναι πατήρ τῶν πτωχῶν, παράρτημα Πατριωτικοῦ Ἰδρύματος, Μορφωτικῶν Σύλλογον ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Νομάρχου κ. Ν. Ἀντωνοπούλου, διατηροῦντα Νυκτερινὴν σχολὴν Ἀπόρων, Λέσχην Τρικκάλων, Φιλοδασικὴν ἔνωσην, Θρησκευτικὸν Σύλλογον «Ὁ Ἐλεήμων Σαμαρείτης».

Τὰ Τρίκκαλα ἔχουν ἐπίσης διάφορα ἐργοστάσια, τέσσαρας κυλινδρομύλους, πέντε ἐργοστάσια ζαχαροπλαστικῆς, δύο χαλθαδοποιεῖας, τρία λαναριστήρια, ἐν μηχανουργεῖον, ἕξ ἐργοστάσια ξυλουργικῆς, δύο ὑφαντουργικῆς, ἐν παγοποιεῖας καὶ κατασκευῆς ἀεριούχων ποτῶν, ὑποκαταστήματα τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Ἀγροτικῆς, Ἀθηνῶν, Ἐμπορικῆς καὶ Κεντρικὸν Κατάστημα Τραπεζῆς Θεοδοσοπούλου, τέσσαρα τυπογραφεῖα καὶ πολλὰ ἐμπορικὰ καὶ ἐπαγγελματικὰ καταστήματα παντὸς εἴδους. Μὲ ὅλα αὐτὰ ἐν γένει καὶ μὲ τὴν ἑβδομαδιαίαν κατὰ Δευτέραν ἀγορὰν καὶ τὴν ἑτησίαν κατ' Ὀκτώβριον τὰ Τρίκκαλα παρουσιάζουν σπουδαίαν ἐμπορικὴν κίνησιν.

Εἰς τὰ Τρίκκαλα ἐκδίδονται ἐπίσης καὶ δύο ἡμερησῖαι ἐφημερίδες, τὸ «Θάρρος» καὶ ἡ «Ἀναγέννησις» πολὺ συντελοῦσαι εἰς τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου.

Χωρία καὶ Συνοικισμοὶ τοῦ σημερινοῦ Δήμου Τρικκαίων

1. Ἁγία Μονή.

Ν. τῆς πόλεως ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ὄχθων τοῦ ὁμωνύμου ποταμίου συνδεομένων διὰ σιδηρᾶς γεφύρας γενομένης μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν. Κατοικεῖται ἀπὸ Σαμαριναίους ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀσχολουμένους ἰδίως εἰς ἐπιουργίαν. Σχολεῖον 4ξιον μὲ 151 μαθητάς. Ἦτο ἄλλοτε Ἁγία Μονή, ἕξ ἦς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ προαστείου. Ἐντεῦθεν πολλοὶ ἐπιστήμονες.

2. Πυργετός.

Ἐπὶ δεξιᾶς ὄχθης ποταμίου Ἁγίας Μονῆς, ἐφ' οὗ ἐκλύνη γέφυρα καὶ 20' ΝΔ. τῆς πόλεως, μεθ' ἧς συνδέεται διὰ καλῆς ὁδοῦ ἐπισκευαζομένης. Σχολεῖον διτάξιον μὲ 109 μαθητάς.

3. Κόκκινος Πύργος.

Δ. τῆς πόλεως 20'. Σχολεῖον μὲ 87 μαθητάς. Ἐνορία Ἁγ. Γεωργίου μὲ ὠραῖον προαύλιον.

4. Κηπάκι.

Ὡς μετωνομάσθη ὁ παρὰ τὴν σιδηρ. γραμμὴν ΒΔ. τῆς πόλεως μικρὸς Συνοικισμὸς Β ρ ἄ ν ο ς, κτῆμα ἰδιωτικόν.

5. Ἀπόστολοι (Ζαπτσαῖοι).

ΒΔ. τῶν Τρικκάλων. Ἔχει περὶ τοὺς 300 κατοίκους. Σχολεῖον μὲ 58 μαθητὰς ἰδρυθὲν τῷ 1896. Ἡ ἐκκλησία τοῦ τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων τιμᾶται ὡς θαυματουργὸς καὶ δι' αὐτὸ μετωνομάσθη ἔτσι ἀπὸ Ζαπτσαῖους, ὡς ὠνομάζετο τουρκιστὶ προηγουμένως. Εἶναι ἄρκετὰ εὐφορον χωρίον λόγῳ καὶ τοῦ δι' αὐτοῦ διερχομένου ποταμοῦ, ὅπερ ἔχει καὶ ἄρκετὰ ψάρια.

6. Σωτήρα.

Παρὰ τὸν Ληθαῖον Β. πόλεως. Σχολεῖον μὲ 40 μαθητὰς. Ἐνορία Μεταμορφώσεως Σωτῆρος.

7. Περδικορράχη (Κατίδι(ον)).

Πλησίον καὶ ΒΑ. τῆς Σωτήρας. Σχολεῖον μὲ 12 μαθητὰς, Ἐνορία Ἀγ. Ἀθανασίου.

8. Κρηνίτσα.

ΒΑ. τῆς πόλεως παρὰ τὴν πρὸς Παληόπυργον ὁδόν. Σχολεῖον μὲ 42 μαθητὰς. Ἐνορία Ἀγίου Κωνσταντίνου.

9. Λογγάκι.

ΒΑ. τῆς πόλεως ἐντεῦθεν Κρηνίτσης. Σχολεῖον μὲ 33 μαθητὰς. Ἐνορία Ἀγ. Ἀθανασίου.

10. Λεπτοκαρυὰ (Σελήμογλου).

Β. καὶ πλησίον τῶν Κουτσομυλίων καὶ τοῦ πεδίου Βολῆς τοῦ 5ου Πεζικοῦ Συντάγματος.

11. Ριζαριό.

ΝΑ. τῶν Τρικκάλων παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην Ληθαίου. Ἐδῶ τῷ 1854 ἔγινε μάχη μεταξὺ Ἑλλήνων ἐπαναστατῶν καὶ Τούρκων. Σχολεῖον εἰς πολὺ καλὸν οἶκημα μὲ 101 μαθητὰς. Ἐνορία Ἀγίου Χαραλάμπους μὲ πολὺ καλὸν ναόν.

12. Καρυαί.

Ν. καὶ πλησίον τῆς πόλεως. Σχολεῖον μὲ 53 μαθητὰς εἰς καλὸν οἶκημα. Ἐκκλησία τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου.

13. Φλαμούλι(ον).

Πλησίον τῶν Καρυῶν καὶ τῆς σιδηρ. γραμμῆς. Σχολεῖον μὲ 48 μαθ. Ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς. Ἀποτελεῖ μὲ Καρυῆς μίαν ἔνοριαν.

Οἱ κάτοικοι ὄλων τῶν ἀνωτέρω χωρίων καὶ Συνοικισμῶν ἀσχολοῦνται ἐν μέρει εἰς τὴν κτηνοτροφίαν καὶ ἰδίως εἰς τὴν γεωργίαν.

Κοινότητες καὶ χωρία τέως Δήμου Τρικκάλων

Οὗτος κατεῖχε τὸ περὶ τὰ Τρίκκαλα πεδινὸν μέρος.

1. Κοινότης Διποτάμου (Λεστίνου).

Ἐδρα τὸ Διπόταμον (Λέστινον) Δ. τῶν Τρικκάλων μὲ 254 κατ. Ἔχει σχολεῖον μὲ 34 μαθητὰς.

Εἰς τὴν Κοινότητα τοῦ Διποτάμου ἀνήκει καὶ τὸ Α. αὐτοῦ: Ρόγγια μὲ 228 κατ.

2. Κοινότης Μικροῦ Κεφαλοθρύσου (Μικροῦ Μερτσίου).

Κάτ. 796.

3. Κοινότης Μεγάλου Κεφαλοθρύσου (Μεγ. Μερτσίου).

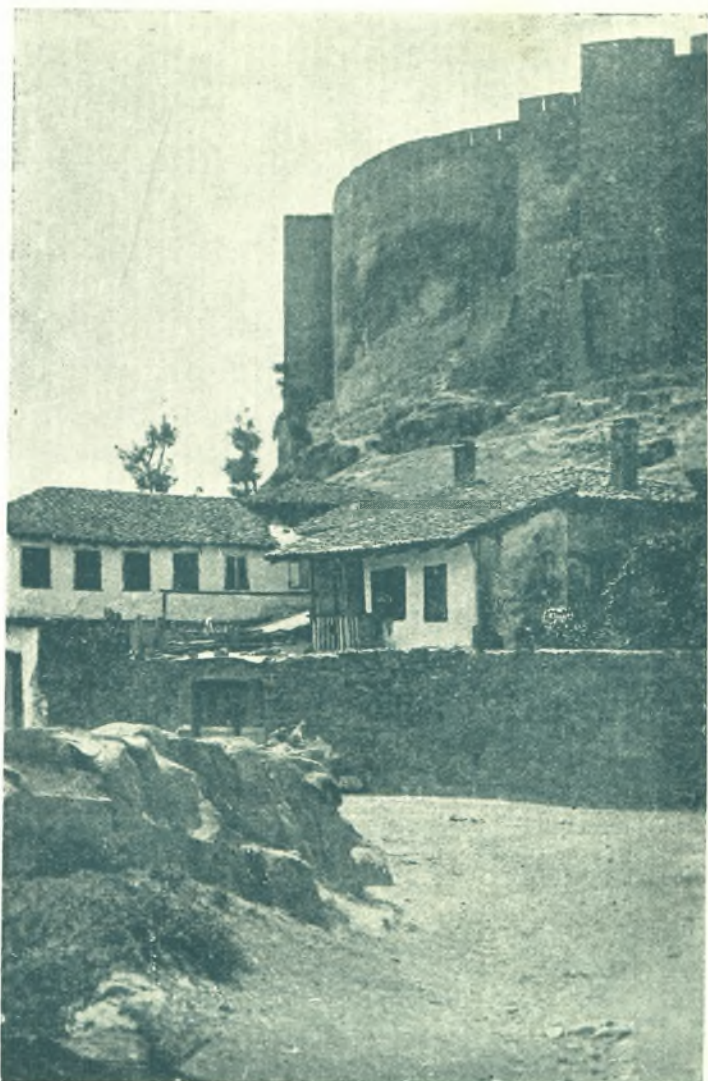
ΒΔ. τῶν Τρικκάλων. Ἔσοδα 7.308. Κάτ. 561. Τηλέφωνον. Ἐνορία Ἀγ. Γεωργίου μὲ ἔσοδα 10 χιλ. Ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἀγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης ἐκτίσθη ὑπὸ τῆς Κυρᾶ - Βασιλικῆς. Ἐδῶ ἔχει στάσιν ὁ Θεσσαλικὸς σιδηρόδρομος. Τὰ Κεφαλοθρύσα μετωνομάσθησαν οὕτω λόγῳ τῶν παρακειμένων εἰς αὐτὰ Κεφαλοθρύσων (ἀναβλυζόν-

Μεσοχώρα: Ἡ μεγαλοπρεπὴς κορυφή τῆς Πίνδου «Αὐγό»

ΜΕΓΑΛΟΠΡΕΠΕΙΣ ΑΠΟΨΕΙΣ - ΦΡΟΥΡΙΑ

Τρίκκαλα: Μία θεαματικὴ γωνιά τοῦ παλαιοῦ φρουρίου

Τρίκαλα: Ὁ Σταθμὸς τῶν Θεσσαλικῶν Σιδηροδρόμων

ΑΡΤΗΡΙΑΙ ΚΙΝΗΣΕΩΣ - ΚΑΤΟΨΕΙΣ

Τρίκαλα: Μία ὠραία κάτοψις τῆς πόλεως ἐκ τοῦ φρουρίου

των ὑδάτων), ἂν καὶ ὁ λαὸς ἔχει πλάσει δλόκληρον μῦθον περίξ τοῦ ὀνόματος Κεφαλοθρύσου.

4. Κοινότης Μεγάλου Χωρίου (Μπουχωνίστης).

Α. τῶν Τρικκάλων ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ. Ἔσοδα 23.253 δρχ. Κάτ. 1399, ὥστε δικαιολογεῖται ἡ μετωνομασία εἰς Μέγα χωρίον. Ἐχει τηλέφωνον καὶ τριτάξιον σχολεῖον μὲ 202 μαθητάς. Ἐνορία τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου μὲ 20 χιλ. δρχ. ἔσοδα.

5. Κοινότης Κουρμπαλί(ου).

Ἔσοδα δρ. 8.498. Ἔδρα του τὸ Κουρμπαλί(ου) μὲ 468 κατ. Σχολεῖον μὲ 93 μαθητάς. Ἐδῶ ὑπάγονται καὶ τὰ χωρία Ν ο μ ἦ μὲ 268 κατ., ὁ Π ε τ ρ ὀ π ο ρ ο ς μὲ 254 κατ.

Τὰ χωρία ταῦτα εἶναι πλησίον τοῦ ἔλους «Βούλας».

6. Κοινότης Σερβωτῶν.

Ἔσοδα 13.624 δρ. Κάτ. 373.

7. Κοινότης Γλύνου.

Ἔσοδα 9.392 δρ. Κάτ. 380. Εὐρίσκεται πλησιέστατα μεταξύ τοῦ Ληθαίου καὶ Πηνειοῦ καὶ δι' αὐτὸ συχνὰ πλημμυρίζεται ὑπ' αὐτῶν.

8. Κοινότης Πατουλιᾶς.

Ἔσοδα 9.234 δρ. Κάτ. 315.

9. Κοινότης Λόγγου (τέως Λόγγου Ἀχμέτ - Ἀγα).

Ἔσοδα δρχ. 4.441.

10. Κοινότης Ἁγίας Κυριακῆς.

Πλησίον καὶ ἀριστερὰ τοῦ Πηνειοῦ. Ἔσοδα 3.016. Κάτ. 2.290.

11. Κοινότης Μεγάλων Καλυβίων.

Πλησίον καὶ δεξιᾷ τοῦ Πηνειοῦ. Ἔσοδα 43.570 δρ. Κάτ. 2.016. Τῷ 1933 εἶχεν ἰδρυθῆ ἑνταῦθα καὶ Γεωργικὸν Σχολεῖον, ὅπερ ὁμως ἐλλείπει μαθητῶν δὲν λειτουργεῖ πλέον. Ἐχει τηλέφωνον καὶ συγκοινωνίαν τακτικὴν, διότι πλησίον αὐτοῦ διέρχεται ὁ Θεσσαλικὸς Σιδηρόδρομος, ὅστις κάμνει στάσιν ἑνταῦθα. Ἀποτελεῖ ἰδίαν ἑνορίαν τοῦ Ἁγίου Νικολάου μὲ 40 χιλ. δρχ. ἔσοδα, μὲ 500 στρέμματα ἀγρούς καὶ 300 περίπου πρόβατα, ἑνορία ἣ ὁποία εἶναι σωστὸ μοναστήρι. Ἡ τελευταία γεωργικὴ παραγωγή του ἀνήλθεν εἰς 525 χιλ. ὄκ. σίτου καὶ εἰς 600 χιλιάδας ἀραβοσίτου καὶ 70 χιλ. κριθῆς. Ἐχει ἐπίσης καὶ ἀρκετὴν κτηνοτροφίαν.

Β'.

ΤΕΩΣ ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑ ΛΗΘΑΙΟΝ

Οὗτος κατεῖχε τὸ βόρειον μέρος τοῦ τέως Δήμου Τρικκαίων, ὅπερ εἶναι ἐν μέρει ὄρεινόν καὶ ἐν μέρει πεδινόν. Ἐπῆρε τὸ ὄνομα ἀπὸ τὸν Ποταμὸν Ληθαῖον. Δ ἦ μ α ρ χ ο ἰ τ ο υ δ ι ε τ ἔ λ ε σ α ν :

Δημ. Ἐξαρχος, ἀγωνιστῆς γενναῖος τῶν ἐπαναστάσεων 1854 καὶ 1878, ἀπὸ τοῦ 1883 — 1895. **Κων. Πλάκας**, ἀπόστρατος ἀξιωματικὸς ἐκ Καρπενησίου ἀπὸ 1895 — 1899 καὶ 1903 — 1907. **Ἀχ. Δ.** Ἐξαρχος, ἱατρός, υἱὸς τοῦ ἀγωνιστοῦ ἀπὸ 1899 — 1903, **Ἀθ. Βλαχάθας**, ἀπόγονος τῆς καπετανεῖκης οἰκογενείας τῶν Βλαχαθαίων 1907 — 1914.

Κοινότητες καὶ χωριά τέως Δήμου Παρὰ Ληθαίων

1. Κοινότης Ράξας.

Παρὰ τὸν Ληθαίων, τοῦ ὁποίου εἰς βραχίων πηγάζει καὶ ἀπ' ἐδῶ πλησίον. Τὸ ὄνομά της φαίνεται ὅτι προέρχεται ἀπὸ κάποιον Τοῦρκον ὀνόματι Ράξας. Ἔχει ἔσοδα 6620 δρχ. Ἐδρα της ἡ Ράξας μὲ 602 κατ. μὲ σχολεῖον ἔχον 95 μαθ. καὶ μὲ ἐνορίαν τοῦ Ἁγ. Ἀθανασίου, ἡ ὁποία ἠὐπρεπίσθη τελευταίως. Ἔχει μεγάλην πτηνοτροφίαν (5—6 χιλ. γάλους). Λόγῳ τοῦ παρακειμένου Ληθαίου πολλάκις πλημμυρίζεται. Ἐδῶ ὑπάγεται καὶ τὸ χωρίον ἡ Χαιδέμενη (τέως Τουλίτσα) μὲ 129 κατ.

2. Κοινότης Ριζώματος.

Ἔτσι μετωνομάσθη ἡ τέως Σκλάτσα ἢ Ἰνά λόγω τοῦ ὅτι εὐρίσκεται εἰς τὰς ρίζας (Ριζώμα τῶν Χασίων). Ἔσοδα 47.318 δραχμ. κάτ. 1105. Σχολεῖον τριτάξιον μὲ 232 μαθ. εἰς πολὺ καλὸν οἶκημα τοῦ Συγγροῦ. Τώρα κάμνει καὶ νέον ἡ Κοινότης. Τὸ Ριζώμα ἦτο τσιφλίκιον ἀπαλλοτριωθέν. Τελευταίως ἔγιναν διάφορα κοινωφελῆ ἔργα ὡς π. χ. δρόμοι ἐντὸς τοῦ χωρίου, δύο γέφυραι ἐπὶ δύο ρυακίων τοῦ χωρίου, ἀνωρύχθησαν πηγάδια καὶ γίνεται δρόμος διὰ προσωπικῆς ἐργασίας μέχρι Ράξας.

3. Κοινότης Βάνιας.

Α. τοῦ Ριζώματος. Ἔσοδα 29.054 δρχ. Κάτ. 813. Σχολεῖον διτάξιον μὲ 136 μαθ. Ἐνορία Ἁγ. Νικολάου μὲ ἔσοδα 26.150 δρχ.

4. Κοινότης Ἑλληνοκάστρου (Κουρσόβου).

Β. τῆς Βάνιας ἐπὶ τῶν Χασίων. Ἔσοδα 9.315 δρχ. Κάτ. 516. Ἐνορία Κοιμήσεως Θεοτόκου μὲ ἔσοδα 17.000.

5. Κοινότης Κουμαριάς (Νέας Σμόλιας).

Ἔσοδα 7.992 δρχ. Κάτ. 343 μαζί μὲ τὰ Παληοχώρια, Συκιάν καὶ Τσέβρεχον. Πλησιέστατα τῆς Κουμαριάς εἰς ὕψος 666 ἐπὶ τῶν Χασίων ὑπάρχουν ἑρείπια Κυκλωπείων τειχῶν. Ἐνορία Ἁγ. Παρασκευῆς.

6. Κοινότης Ἀγρηλιάς (Παλαιᾶς Σμόλιας).

Ἔσοδα 27.560. Κάτ. 607. Σχολεῖον πολὺ καλὸν νέου τύπου μὲ 102 μαθητάς. Ἐνορία Ἁγ. Παρασκευῆς ὑπαγομένη εἰς τὴν Μητρόπολιν Ἐλασσῶνος, διότι τὸ χωρίον Ἀγρηλιά (Π. Σμόλια) πρὸ τοῦ 1912 ὑπήγετο εἰς τὴν Τουρκίαν. Ἡ Ἀγρηλιά διεκδικεῖ καὶ τὸν Εὐθ. Βλαχάβαν. Οἱ κάτοικοί της ὑποστηρίζουν, ὅτι ὁ ἥρωας τῶν Χασίων ἐδῶ πλησίον ἐγεννήθη εἰς τὸ Παληοχώρι τῆς Ἀγρηλιάς Ἁγ. Παρασκευῆς, ὅπου δεικνύεται ἀκόμη ἡ οἰκία ὅπου ἐγεννήθη καὶ διάφορα κτήματά του. Τὸ πρᾶγμα πράγματι χρῆζει ἐξετάσεως.

7. Κοινότης Λιοπράσου.

Εἰς ὕψ. 686 μ. ἐπὶ τῶν Χασίων. Ἔσοδα 9.550. Κάτ. 221.

8. Κοινότης Γκορμπόθου (Λαγκαδιᾶς).

Κάτ. 398. Ἐδῶ πλησίον ἐν μέσῳ ἐλαιῶν καὶ δρυῶν καὶ μὲ ἄφθονον καὶ ἄριστο νερὸ ὑπάρχει καὶ ἡ ὁμώνυμος Ἱερὰ Μονὴ τῆς Παναγίας τῆς Γκορμποθίτισσας συγχρόνου τῶν Ἱερῶν Μονῶν τῶν Μετεώρων.

9. Κοινότης Ἀρδανίου.

Ἔσοδα 15.510 δρ. Κάτ. 777. Τὸ Ἀρδάνειον ἦτο ἄλλοτε θερινὴ πρωτ. τέως δήμου παρὰ Ληθαίων. Ἐνορία Ἁγ. Νικολάου.

10. Κοινότης Παληοπύργου (Ζαλθανίων).

Μετωνομάσθη εἰς Παληόπυργον λόγω σωζομένου ἐνταῦθα παλαιοῦ Πύργου κάποιου παλαιοῦ φρουρίου.

Περτοῦλι: Λιμνοῦλα «Καρπούζα» ὑψόμετρο 1200 μέτρων

ΓΡΑΦΙΚΟΤΗΤΕΣ - ΩΡΑΙΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ

Τρίκκαλα: Παλαιὰ σπίτια κοντὰ στὸν ποταμὸν Ληθαίου

Τρίκκαλα: Χωρικός με την πρωτόγονο βοϊδάμαξάν του

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΒΟΥΚΟΛΙΚΗ ΖΩΗ ΧΩΡΙΚΩΝ

Κοθώνι: Στην πλαγιά του βουνού, βοσκή των προβάτων

Ἔσοδα 14.592 δρ. Κάτ. 837. Ἔχει τηλέφωνον καὶ διτάξιον σχολεῖον μὲ 110 μαθητὰς καὶ ἐνορίαν Ἁγ. Ἀποστόλων μὲ ἔσοδα 20 χιλ. δρχ. Τὰ Ζαθλάνια, τσιφλίκιον ἄλλοτε, ἦσαν χειμερινὴ πρωτεύουσα τέως Δήμου παρὰ Ληθαίων. Ἐδῶ ὑπάρχει ἔλος (βάλτος). Συνδέεται μὲ τὰ Τρίκκαλα δι' ἐπαρχιακῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ κατασκευασθείσης τῷ 1907.

11. Κοινότης Ζούλιανης.

ΒΑ. καὶ πλησίον τῶν Τρικκάλων. Ἔσοδα 32.234 δρχ. Κάτ. 641. Σχολεῖον μὲ 108 μαθητὰς. Ἐνορία Ἁγ. Ἀθανασίου. Μεταξὺ τῶν ἄλλων παράγει καὶ καπνὰ περὶ τὰς 70 χιλ. Ἦτο τέως τσιφλίκιον.

12. Κοινότης Τουρναθῶν.

Α. καὶ πλησίον τῆς Ζιούλιανης. Ἀπὸ μέσα του περνᾷ χεῖμαρρος. Ἔσοδα 14.456. Κάτ. 400. Ἐδῶ ὑπάγεται καὶ τὸ ὄρεινόν λειθάδιον (χειμαδιὸ) Π α λ η ο σ α μ α ρ ί ν α.

13. Κοινότης Κριτσίνοιου.

Εἰς τοὺς πρόποδας τῆς Παληοσαμαρίνας. Ἔσοδα 38.687. Κάτ. 913. Ἐνορία τῶν Ταξιαρχῶν Μιχαὴλ καὶ Γαβριήλ. Ἡ ἐκκλησία αὕτη εἶναι ἡ ἀρχαιότερα τοῦ κάμπου. Εἶναι σύγχρονος περίπου τῶν Μετεώρων. Ἔχει θαυμασίας τοιχογραφίας. Τελευταίως ἐπεσκευάσθη προνοία τοῦ Σεβασμιωτάτου ἡμῶν Μητροπλίτου κ. Πολυκάρπου δαπάναις καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας.

Εἰς τὴν Κοινότητα Κριτσίνοιου διοικητικῶς ὑπάγεται καὶ τὸ Α. αὐτοῦ ἐπὶ λόφου κλιτύων τῶν Χασίων εὐρισκόμενον Π α λ η ο γ α ρ δ ί κ ι ο ν, εἰς τὸ ὅποιον τοποθετοῦσι τὴν μεσαιωνικὴν πόλιν Γ α ρ δ ί κ ι ο ν, τῆς ὁποίας σώζονται ἐρείπια καὶ τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα ἔφερον ὁ ἄλλοτε ἐπίσκοπος Ζάρκου. Ἐπίσης ἐδῶ τοποθετοῦσιν ὁ μὲν Λῆκ καὶ οἱ μετ' αὐτὸν περιηγηταὶ καὶ ὁ στρατηγὸς Β. Δούσμανης (Θεσσαλικά Χρονικά Τόμος Δ'. σελ. 54) τὸ ἀρχαῖον Π ε λ ι ν ν α ἰ ο ν, ὁ δὲ Νικ. Γεωργιάδης τὸ ὑπὸ τοῦ λιθίου μνημονευόμενον Λ ι μ ν α ἰ ο ν (πρὸς βλ. Ἱστορίαν του Θεσσαλίας σελ. 188). Καὶ σήμερον ἀκόμη σώζονται ἐνταῦθα ἐρείπια ἀρχαίων Ἑλληνικῶν τειχῶν.

Γ'.

ΤΕΩΣ ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΚΑΔΟΝΟΣ

Κατεῖχε τὸ Ἄν. μέρος τῆς ἐπαρχίας Τρικκάλων καὶ τῆς ἀρχαίας Ἐστιαιώτιδος, τοῦ ὁποίου τὸ πρὸς Β. μέρος εἶναι ὄρεινόν καὶ τὸ πρὸς Ν. πεδινόν. Ὄνομάσθη οὕτως ἐκ τῆς ἀρχαίας παρὰ τὸ Ζάρκον πόλεως Φαρκάδος ἢ Φαρκαδόνας. Οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων τούτου ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι γεωργοὶ καὶ κτηνοτρόφοι.

Δήμαρχοι Φαρκαδόνας διετέλεσαν οἱ: Μ α ρ γ έ τ ο ς ἐκ Ζάρκου, Τ ρ ι α ν τ ά φ υ λ λ ο ς Κ ω σ τ ο υ λ ί δ η ς, φαρμακοποιὸς ἐκ Τσιοτίου, Ἡ λ. Κ υ λ ι κ ᾶ ς, ἱατρὸς ἐκ Τσιοτίου, ἐφ' ὧν κατεσκευάσθησαν ὀλίγοι δρόμοι ἐντὸς τοῦ Τσιοτίου καὶ ἐλάχισται γέφυραι. Ἐπίσης καὶ οἱ: Ἄ θ α ν. Φ λ ο ὑ λ η ς, ἐκ Νεοχωρίου καὶ Γ ι α ν ν ο ὑ λ η ς Π έ τ ρ ο υ ἐκ Γριζάνου.

Κοινότητες καὶ χωρία τέως Δήμου Φαρκαδόνας

1. Κοινότης Κλοκωτοῦ.

Πλησίον τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Πηνειοῦ καὶ παρὰ τοὺς πρόποδας λόφου 203—252 μέτρ., ἐξ οὗ ἀναθλύζου

ἄφθονα ὕδατα χυνόμενα εἰς τὸν Πηνειόν. Παρὰ τὸν λόφον τοῦτον ὁ Ν. Γεωργιάδης καὶ ὁ χάρτης τοῦ Ἐπιτελείου τοποθετοῦσι τὴν ἀρχαίαν πόλιν Πελινναίον, ἣτις μνημονεύεται ὑπὸ πολλῶν ἀρχαίων συγγραφέων. Οὕτως ὁ μὲν Σκύλαξ ἀναφέρει ἱερὸν Πελινναῖον, ὅπερ κατὰ τὸ ἐπανωρθωμένον χωρίον τοῦ Στράβωνος ἦτο τὸ τῆς Πελινναίας Ἀθηνᾶς, εἰς τὸ ὁποῖον ἴσως ἀνήκον τὰ σωζόμενα καὶ σήμερον εἰς τοὺς δύο ναοὺς τοῦ Κλοκωτοῦ συντρίμματα μετοπῶν καὶ ραβδωτῶν κιόνων. Ὁ δὲ Διόδωρος (36, 10) λέγει, ὅτι δι' αὐτοῦ διήλθεν ὁ Μ. Ἀλέξανδρος κατερχόμενος εἰς Ἑλλάδα. Κατὰ δὲ τὸν πρὸς Ἀντίοχον Ρωμαϊκὸν πόλεμον κατελήφθη μὲν τὸ Πελινναῖον ὑπὸ τῶν Ἀθαμάνων, ἀλλὰ ταχέως ἐκυριεύθη μετὰ τοῦ Λιμναίου ὑπὸ τῶν Ρωμαίων καὶ τοῦ συμμάχου τῶν βασιλέως Φιλίππου Γ' (Πρβλ. Ἱστορίαν Θεσσαλίας Γεωργιάδου σελ. 32, 188—189 κ.).

Σήμερον ὁ Κλοκωτὸς ἔχει 567 κατ. Ἐπίσης ἐνορίαν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου πανηγυριζούσης τὴν 23ην Αὐγούστου, ὅτε γίνεται ἐνταῦθα καὶ ἐτησία ἐμποροπανήγυρις.

2. Κοινότης Μπάγιας.

Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ χωρία Μπάγια καὶ Γεωργανάδες με ἔσοδα 4.386 δρχ. Τὸ χωρίον Μπάγια με 604 κατοίκους πλησίον τοῦ ἔλους Βούλας καὶ Νεοχωρίου εὐρισκόμενον ἔχει ἀρκετὴν ἔκτασιν, ἀλλὰ ἄλλην μὲν ὄρεινὴν, ἄλλην δὲ βαλτωδὴν.

Οἱ Γεωργανάδες ἔχουν 288 κατ., σχολεῖον με 60 μαθητὰς καὶ ἐνορίαν τοῦ Ἁγ. Δημητρίου. Ἦτο ἄλλοτε παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ Πηνειοῦ. Κατὰ τὴν ἀνέγερσιν τῆς νέας ἐκκλησίας τοῦ χωρίου εὐρέθησαν εἰς τὰ θεμέλια πολλὰ ἀρχαῖα μνήματα με ἐπιτυμβίους πλάκας.

3. Κοινότης Νεοχωρίου.

Τὸ Νεοχώριον με 2096 κατ. εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ ἀρχαίου Κουραλίου ποτ., δι' οὗ μετέφερον ὁ Βασιλεὺς Εὐρύτορος τῆς Οἰχαλίας ξυλείαν ἐκ τῶν δασῶν τῶν Χασίων διὰ τὰ πλοῖα τοῦ Τρωϊκοῦ Πολέμου. Οὗτος ὀνομάζεται σήμερον ἐξ αὐτοῦ Νεοχωρίτικος. Εἶναι νέον χωρίον διὸ καὶ Νεοχώριον λέγεται, ἀποτελεσθὲν ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῶν διαφόρων χωρίων τῶν Χασίων. Ἔχει μεγάλην ἔκτασιν, 50 χιλ. στρεμμάτων περίπου καὶ δάση κατάφυτα ἀπὸ πλατάνους καὶ πρίνους, εἰς ἃ βόσκουν περὶ τὰς 20.000 αἰγοπρόβατα, τὰ ὁποῖα δίδουν τὰ περίφημα Νεοχωρίτικα μαλλιά καὶ λοιπὰ κτηνοτροφικὰ προϊόντα. Περίφημα εἶναι τὰ Νεοχωρίτικα καρπούζια καὶ πεπόνια. Τὸ Νεοχώριον ἦτο τσιφλίκιον ἀπαλλοτριωθὲν ἤδη. Ἡ γεωργικὴ του παραγωγή: 360 χιλ. ὄκ. σίτου καὶ 200 χιλ. ὄκ. ἀραβοσίτου. Ἔχει τριτάξιον σχολεῖον με 260 μαθητὰς. Τελευταίως ἔγινε λαμπρὸν σχολικὸν κτίριον δαπάναις τοῦ Γεωργ. Συνεταιρισμοῦ Ἀποκ. Καλλιεργητῶν, τῆς Κοινότητος καὶ τοῦ Κράτους. Ἔχει τηλέφωνον καὶ ἴδιαν ἐνορίαν τοῦ Ἁγ. Νικολάου με ἔσοδα 60.000 δρχ.

ΒΔ. οὐχὶ μακρὰν τοῦ Νεοχωρίου ἐντὸς μικρᾶς κοιλάδος ἐπὶ τινος λόφου παρατηροῦνται λείψανα ἀρχαίων τειχῶν. Ἐνταῦθα ἴσως νὰ ἔκειτο ἡ ἀρχαία πόλις τοῦ Εὐρύτου Οἰχαλίας, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι συνεστράτευσαν μετὰ τῶν ὑπὸ τὸν Μαχάονα καὶ Ποδαλείριον Τρικκαίων κατὰ τῆς Τροίας ὡς λέγει ὁ Ὀμηρος:

«Οἱ τ' εἶχον Οἰχαλίην πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιῆος... κλπ.»

Τρικκαλα: Τσοπανόπουλα ξεκουράζονται με τὰ κατσίκια των

ΑΣΧΟΛΙΑΙ ΧΩΡΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

Κοθῶνι: Ἐξοδος τῶν ποιμνίων διὰ τὴν πρωϊνὴν βοσκήν των

Τρίκκαλα: 1912, ο Γεώργιος Α΄ μεταβαίνων εις τὰ Ἐλευθέρια

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

Τρίκκαλα: Πανελλήνιοι ἀθλητικοὶ ἀγῶνες τοῦ ἔτους 1908

Πρὸς Β. τοῦ Νεοχωρίου δύο ὥρας, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν Χασίων « Ὁ ρ φ α ν ὸ ς » κείται ἡ Ἱερά Μονὴ τῆς Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου ἢ ἐπιλεγομένη τοῦ Ὁ ρ φ α ν ο ῦ, προσηρτημένη ἤδη εἰς τὴν Ἱεράν Μονὴν Βαρλαάμ τῶν Μετεώρων.

4. Κοινότης Βοστιδίου.

Ἔσοδα 41.828 δραχμάς. Τὸ Β ο σ τ ῖ δ ι (ο ν) κείται ΒΑ. Νεοχωρίου. ἔχει 758 κατ., τηλέφωνον, σχολεῖον μὲ 106 μαθ. καὶ ἐνορίαν τῶν Ἁγ. Θεοδώρων μὲ 41.879 δρχ. ἔσοδα.

5. Κοινότης Βόργιανης.

Μεταξὺ Βοστιδίου καὶ Γριζάνου. Ἔσοδα δρχ. 5.969, κατ. 148.

6. Κοινότης Διασέλλου (Πανίτσης).

Ἄκραϊος σταθμὸς πρὸ τοῦ 1912 ἐπὶ τοῦ Τ σ έ θ ρ ο - χ ο υ τῶν Χασίων. Ἔσοδα 12 χιλ. Κάτοικοι 409.

7. Κοινότης Γριζάνου.

Κείται εἰς τοὺς πρόποδας τῆς κορυφῆς « Κ ά σ τ ρ ο » τῶν Χασίων παρὰ τὰ πρὸ τοῦ 1912 Ἑλληνοτουρκικὰ σύνορα καὶ ΒΑ. Νεοχωρίου καὶ ΒΔ. Τσιοτίου. Τὸ ὄνομά του ἄλλοι λέγουν ὅτι εἶναι παραφθορὰ τοῦ Β λ υ ζ ά ν ο υ ἢ Β ρ υ ζ ά ν ο υ καὶ προέρχεται κατ' ἄλλους μὲν ἐκ τῶν πολλῶν ὑδάτων, ἅτινα πηγάζοντα ἐκ τοῦ βουνοῦ Κ ά σ τ ρ ο υ διαρρέουν τὸ χωρίον, κατ' ἄλλους ἐκ τινος « Β λ ῦ ζ α », ὅστις ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἐξουσίαζε τὰ μέρη ταῦτα καὶ κατ' ἄλλους ἐκ τοῦ σπουδαίου παρακειμένου φρουρίου τοῦ ἐπονομαζομένου « Γ κ ρ ῖ ζ ο ς » καὶ σημαίνοντος τόπον ἰσχυρὸν καὶ ἀπόρθητον κατὰ τινος, ὡς ἦτο πράγματι. Ἐνταῦθα πρὸ τοῦ 1912 ἦσαν τὰ καλύτερα ὀχυρωματικὰ τῆς Ἑλλάδος μας, εἰς τὰ ὁποῖα πολὺ ἐστηριζόμεθα, ἀλλὰ τὰ ὁποῖα εὐτυχῶς δὲν μᾶς ἐχρειάσθησαν. Διηγοῦνται ὅτι ἐπὶ Τουρκοκρατίας, ὅτε ἀνεκαινίζετο ἡ ΒΑ. τοῦ χωρίου βυζαντινὴ Ἱερά Μονὴ τοῦ Ἁγ. Δημητρίου, δαπάναις τοῦ Γέρο-Λίτσιου, οἱ Τοῦρκοι ἐπῆγαν νὰ τοὺς ἐμποδίσουν νομίσαντες, ὅτι ἐξετελοῦντο ὀχυρωματικὰ ἔργα, ἀλλὰ λόγῳ τοῦ ὅτι τὰ ἄλογά των ἐκρημνίσθησαν εἰς παρακείμενον κρημνὸν χωρὶς νὰ φονευθῶσι καὶ διότι ὁ Γέρο-Λίτσιος, τὸν ὁποῖον μετέφεραν εἰς Ἰωάννινα καὶ ἔδεσαν δυνατὰ εἰς κάποιον πλάτανον εὐρέθη ἐλεύθερος τῶν δεσμῶν ἀφήκαν κι' αὐτὸν πλέον ἐλεύθερον καὶ τοὺς κτίστας ἐλευθέρους νὰ ἀνακαινίσουν τὴν Μονήν.

Τὸ Γριζάνον ἔχει 1269 κατ. καὶ ἔσοδα κοινότητος 28.834 δραχ. ἔχει τηλέφωνον καὶ διτάξιον σχολεῖον μὲ 202 μαθητάς. Περιώνυμα εἶναι τὰ ρόδια τοῦ Γριζάνου, διὸ οἱ Γριζανῖτες καὶ Ρ ο ῖ δ ᾱ δ ε ς ἐπωνομάζονται.

8. Κοινότης Τσιοτίου.

Κείται εἰς τοὺς μεσημβρινούς πρόποδας τοῦ πετρώδους καὶ γυμνοῦ Ἄ κ α μ ά κ η παρὰ τὸ 28ον χιλιόμετρον ἐκ Τρικκάλων καὶ εἰς τὸ μέρος περίπου τῆς ὁδοῦ Τρικκάλων—Λαρίσης, μεθ' ὧν ἐπικοινωνεῖ σήμερον διὰ τακτικῆς δι' αὐτοκινήτων συγκοινωνίας. Παλαιότερον τὸ Τσιοτίον κατῳκεῖτο ὑπὸ Τούρκων (Κονιάρων) καὶ τὸ ὄνομά του εἶναι Τουρκικὸν σημαίνον « χ λ ω ρ ὸ χ ο ρ τ ά ρ ι » (τ σ ι = χλωρὸ καὶ ὀ τ = χορτάρι). Κατὰ τὸν τελευταῖον αἰῶνα τῆς Τουρκοκρατίας ἐξέλιπον ἐντελῶς οἱ Τοῦρκοι. Ἡ ὄλη ἔκτασίς του φθάνει τὰ 25 χιλ. στρέμματα καὶ εἶναι πεδινὴ κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ εὐφορος παράγουσα καπνόν, βάμβακα, σίτον, ἀραβόσιτον κλπ. γε-

ωργικά προϊόντα. Έχει Σ)σμόν Ἄποκ. Ἀκτημόνων Καλλιεργητῶν, Πιστωτικὸν Συν)σμόν, Σύλλογον Πολυτέκνων καὶ Σύλλογον Ἐμπορο-βιομηχανικόν, διότι τὸ Τσιότιον εἶναι σήμερον καὶ ἔμπορικὸν κέντρον πρώτης τάξεως με ἐβδομαδιαίαν κατὰ Σάββατον ἀγοράν καὶ ἑτησίαν ἀπὸ 22—27 Αὐγούστου.

Ἐπί τινα χρόνον ἦτο ἔδρα τῆς Ἐπισκοπῆς Γαρδικίου, τοῦ ἐπισκοπικοῦ οἰκῆματος σωζομένου μέχρι σήμερον. Ἐπίσης ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως (1881) μέχρι 1914 ἦτο πρῶτ. τοῦ τέως Δήμου Φαρκαδόνος. Ἦδη εἶναι ἔδρα Εἰρηνοδικείου, Τ.Τ.Τ., ἀστυνομικοῦ τμήματος. Ἐχει 89.218 ὄρχ. κοινοτικά ἔσοδα καὶ 1474 κατοίκους. Ἐπίσης τετρατάξιον σχολεῖον με 247 μαθητάς. Ἡ ἐνορία του εἶναι τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων με 74.686 ὄρχ. ἔσοδα καὶ με νεόδμητον ὠραῖον ναόν. Ἐπίσης ἔχει πολλὰς ὠραίας καὶ καινουργεῖς οἰκίας.

9. Κοινότης Παναγίτσας (Τσιοτουλίου).

Πλησίον τοῦ Τσιοτίου εἶναι καὶ τὸ Τσιοτούλι, μικρὸν χωρίον με κατ. 375. (Τσιοτούλι = Τσιοτάκι = μικρὸν Τσιότιον), ὅπερ μετωνομάσθη εἰς Παναγίτσαν. •

10. Κοινότης Ζάρκου.

Τὸ Ζάρκον ἢ ὁ Ζάρκος εὐρίσκεται εἰς τὸ ἀνατολικώτερον σημεῖον τῆς ἀρχαίας πεδινῆς Ἐστιαϊώτιδος καὶ τῆς σημερινῆς ἐπαρχίας Τρικκάλων, εἰς τὸ 32ον χιλιόμετρον ἀπὸ τῶν Τρικκάλων ἐπὶ κεκλιμένου ἐπιπέδου εἰς τοὺς δυτικούς πρόποδας τοῦ βουνοῦ «Κοκκιναδάκι» εἰς ἀπόστασιν 20' περίπου ἀριστερᾶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ Τρικκάλων—Λαρίσης καὶ νοτίως καὶ οὐ μακρὰν τῆς ὀνομαστῆς «Κοῦτρας» (ὕψομ. 699). Σῶζονται δὲ ἐπὶ τοῦ παρακειμένου λόφου τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ καὶ εἰς τὸ Βόρειον μέρος τοῦ χωρίου ἔναντι τῆς Κούτρας μικρὰ ὄχυρωματικά ἔργα, ἔνθα ἐγένοντο μάχαι κατὰ τὸ 1886 καὶ 1887. Παρὰ τὸ σημερινὸν Ζάρκον ἔκειτο καὶ ἡ ἀρχαία πόλις Φαρκάς (ἢ Φαρκαδών), καθὼς ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τῶν ἐρειπίων τῶν σωζομένων ἐπὶ τοῦ παρακειμένου λόφου τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ, ὅπου εὐρέθησαν ἀρχαῖοι τάφοι με ἀρχαία νομίματα, σκευὴ καὶ ἀγάλματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τῆς Ἀθηνᾶς σωζόμενα μέχρι τοῦ 1897 εἰς τὸ κονάκι τοῦ τσιφλικούχου Χριστάκι Ζωγράφου, ὁπότε ὁμοῦ οἱ εἰσελθόντες Τούρκοι τὰ παρέλαβον δυστυχῶς μεθ' ἑαυτῶν κατὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀναχώρησίν των (Πρβλ. Στραβ. 9, 438, Ἱστορίαν Θεσσαλίας Ν. Γεωργιάδου 186 καὶ 187 σελ., καὶ Β. Δούσημανη Θεσσαλικά Χρονικά τόμ. Δ' σελ. 51). Ἐπίσης ἐπὶ τοῦ βουνοῦ «Κοκκιναδάκι» ὑπάρχει κάποια σκοπιὰ ἐκ πελωρίων λίθων ἐν εἴδει δωματίου ὀνομαζομένη «Δρακόσιτο».

Πρὸ τοῦ 1881 ἠύρισκετο εἰς μεγάλην ἀκμὴν με 3 ½ χιλ. κατοίκους περίπου. Ἦτο ἔδρα τῆς ἐπισκοπῆς Γαρδικίου καὶ εἶχεν 12 ἱερεῖς καὶ πολλὰς ἐκκλησίας καθὼς καὶ Σχολαρχεῖον. Σπουδαία ἦτο ἡ ἐβδομαδιαία ἀγορὰ του, εἰς τὴν ὁποίαν ἤρχοντο πολλοὶ καὶ ἐκ τῆς περιφερείας Ἐλασσῶνος. Εἶχεν πολὺ ἀνεπτυγμένην τὴν ὕφαντικὴν, εἰς ἣν εἶχε μετὰ τὰ Ἀμπελάκια τὴν πρώτην θέσιν. Ὄνομαστὰ ἦσαν τὰ βαμβακερὰ ὑφάσματα, λευκὰ καὶ χρωματιστὰ τὰ καὶ σήμερον ἀκόμη καλούμενα «Ζαρκινὰ πανιά». Πολλοὶ Ζαρκίνοι ἔμπορευόμενοι μετέβαινον ἔφιπποι, διότι δὲν ὑπῆρχεν ἄλλη συγκοινωνία, εἰς τὰς ἐβδομαδιαίας ἀγορὰς Φαρσάλων, Σοφάδων, Καρδίτης, Παλαμᾶ καὶ ἐπώλουν τὰ ἔμπορεύματά τους.

Μετὰ τὸ 1881 ἀρχίζει ἡ παρακμὴ τοῦ Ζάρκου.

Τρίκκαλα: Ἡ Α. Μ. Γεώργιος Β' ἐπιθεωρῶν τὸ 5ον Σύν., 1938

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

Τρίκκαλα: Κοπέλλες ὑποδεχόμεναι τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα 1936

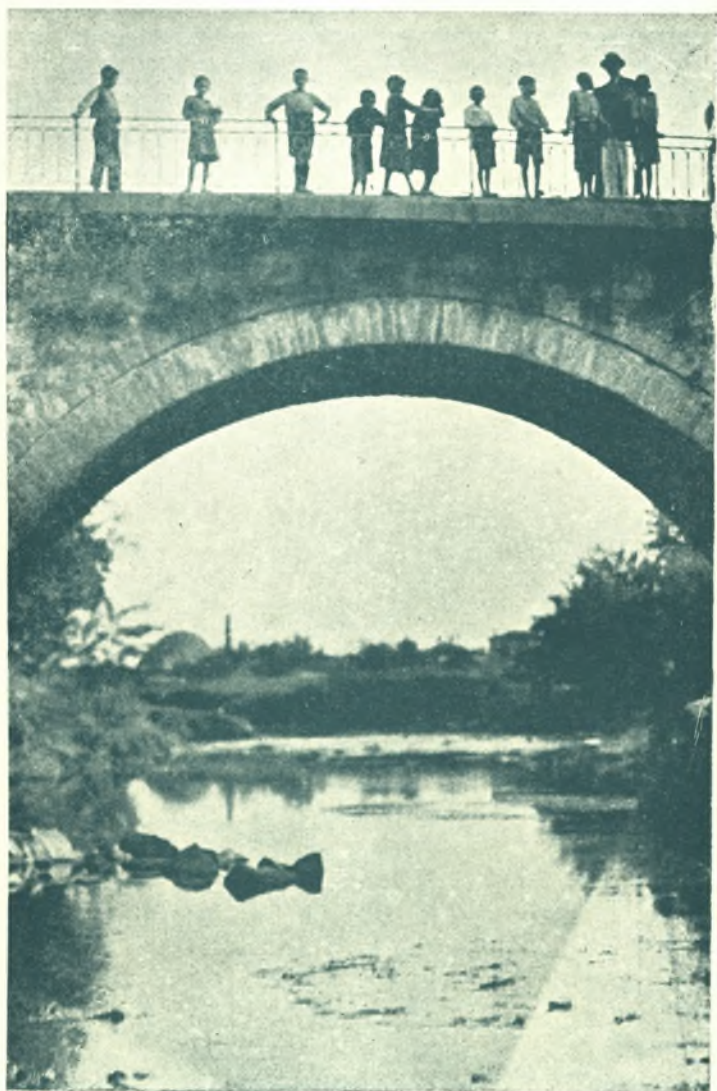

Πύλη: Ἡ περίφημος καὶ θρυλικὴ γέφυρα τοῦ Ἁγ. Βησσαρίωνος

ΕΡΓΑ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΙΚΑ

Τρίκκαλα: Ἡ ἐπὶ τοῦ Ληθαίου γέφυρα τῆς Μαρούγγαινας

Σήμερον ὁ Ζάρκος ἔχει ἔσοδα Κοινότητος 69.031 δρ., κατοίκους 1544, Σταθμὸν Χωροφυλακῆς καὶ τηλεφώνων, τετρατάξιον σχολεῖον μὲ 226 μαθητὰς εἰς πολὺ καλὸν οἶκημα. Ἔργα σπουδαῖα, τὰ ὁποῖα ἔγιναν τελευταῶς, εἶναι ἡ μεταφορὰ διὰ σωλῆνων τοῦ ὕδατος ἐκ τῆς πηγῆς εἰς τὴν πλατεῖαν, ὅπου ἔγινε δεξαμενὴ καὶ βρῦσεις.

Εἰς τὸ Ζάρκον ὑπάγεται καὶ ὁ συνοικισμὸς Ζά ρ κ ο Μ α ρ ί (α) μὲ 109 κατοίκους, ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ Τρικκάλων — Λαρίσης κείμενος.

Πλησίον καὶ Β. τοῦ Ζάρκου καὶ τῆς Κούτρας ὑπάρχει καὶ ἡ ἄλλοτε σπουδαία Ἱερά Μονὴ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, προσηρτημένη ἤδη εἰς τὴν Ἱεράν Μονὴν Βαρλαάμ Μετεώρων.

Ν. τοῦ Ζάρκου ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ παραρρέοντος Πηνειοῦ, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ βουνοῦ Δ ο θ ρ ο ὑ τ σ ι, τὸ ὁποῖον ἐθεωρεῖτο πρὸ τοῦ 1912 ὡς τὸ ἰσχυρότατον ὄχυρον τῆς Πατρίδος μας, διότι ἦτο πράγματι πολὺ ὄχυρον ὡς ἄλλο Μπιζάνι κατὰ τῶν Τούρκων, ὑπάρχει Κάστρον ἀρχαιότατον, ἀγνώστου ἐποχῆς, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα τῆς θέσεως « Π α λ η ὀ κ α σ τ ρ ῖ ». Καὶ

11. Κοινότης Κεραμιδίου.

Πλησίον τῆς συμβολῆς τοῦ Ἐνιπέως (Τσαναρλῆ) εἰς τὴν δεξιᾶν ὄχθην τοῦ Πηνειοῦ κεῖται τὸ Κ ε ρ α μ ῖ δ ι (ο ν). Ἔχει ἔσοδα 4.235 δρχ., κατ. 251, σχολεῖον μὲ 44 μαθητὰς καὶ ἐνορίαν Ἁγίου Χαραλάμπους.

Δ'.

ΤΕΩΣ ΔΗΜΟΣ ΠΙΑΛΙΩΝ

Οὗτος κατεῖχε τὸ ΝΔ. μέρος τῆς ἐπαρχίας, ὅπερ εἶναι ἐν μέρει ὄρεινόν (ἀνατολικὴ ὄροσειρὰ τοῦ Κόζιακα) καὶ ἐν μέρει πεδινόν. Οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων ἀσχολοῦνται ἰδίως περὶ τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν. Ὄνομάζετο δῆμος Πιαλίων ἐκ τῆς ἀρχαίας πόλεως Π ι α λ ῖ α ς, ἣν τοποθετοῦν παρὰ τὴν Πιαλίαν (πρῶν Καρθουνολεπενίταν).

Δήμαρχοι διετέλεσαν οἱ ἑξῆς:

Γ ε ὡ ρ γ. Π α π ᾶ ρ α ς, ἐκ Μπελετισίου, 1883—1887.

Κ ω ν. Π ε ρ λ ι α γ γ ῖ δ η ς ἢ Βιτσιόρης 1887—1891.

Δ η μ ῆ τ ρ ι ο ς Χ α ρ α μ ῆ ς ἀπὸ 1891 — 1895 καὶ 1903 — 1907.

Κ ω ν. Γ ε ω ρ γ ῖ ο υ Π α π ᾶ ρ α ς 1895 — 1903.

Ε ὑ ᾶ γ γ. Χ ρ η σ τ ᾶ κ ο ς, ἐκ Τσαγαλίου, 1907 — 1914.

Κοινότητες καὶ χωρία τέως Δήμου Πιαλίων

1. Κοινότης Φήκης (Βαρυμποπίου).

Πρωτ. τοῦ τέως Δήμου Πιαλίων. Μετωνομάσθη εἰς Φήκην τελευταίως τὸ Β α ρ υ μ π ὀ π ι, ἕνεκα τῶν παρατηρουμένων ἐνταῦθα ἐρειπίων ἀρχαίων τειχῶν, τὰ ὁποῖα ἴσως νὰ εἶναι τῆς ὑπὸ τοῦ Λιθίου μνημονευομένης ἀρχαίας πόλεως Φήκης. Ἔχει ἔσοδα 13.868 δρ. Κατ. 933. Ἄστυν. σταθμὸν χ)κῆς. Τηλέφωνον, Σχολεῖον διτάξιον μὲ 163 μαθητὰς. Ἦτο ἄλλοτε τσιφλικιον ἀπαλλοτριωθὲν ἤδη. Ἐνορία τοῦ Ἁγίου Νικολάου μὲ 55 χιλ. ἔσοδα. Ὁ Ἁγ. Νικόλαος Βαρυμποπίου, Βυζαντινοῦ ρυθμοῦ, φημιζεται ὡς θαυματουργὸς καὶ διὰ τοὺς τρελλοὺς.

2. Κοινότης Λεσσιανῶν.

Δ. τῆς Φήκης, μεθ' ἧς συνορεύει. Ἔσοδα 5.654. Κάτ. 419. Σχολεῖον μὲ 73 μαθ. Ἐνορία Ἁγ. Δημητρίου.

3. Κοινότης Πιαλίας (Καρβουνολεπενίτσας).

Εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Κόζιακα. Μετωνομάσθη ἔτσι, διότι ὑπέλαθον, ὅτι ἐδῶ ἔκειτο ἡ ἀρχαία πόλις Πιαλία, ἐξ ἧς καὶ ὁ τέως δήμος ὠνομάζετο Πιαλίων. Ἡ Καρβουνολεπενίτσα θεωρεῖται ὑπὸ πολλῶν καὶ ὡς πατρίς τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Ἐδῶ εὐρέθησαν ὑπὸ τοῦ Καστριώτου καὶ ἀρχαῖα νομίσματα. Ἔσοδα Κοινότητος 13.245 δρ. Κάτ. 824. Σχολεῖον διτάξιον καλὸν μὲ 138 μαθ. Ἐνορία Ἁγ. Γεωργίου μὲ 51 χιλ. δρ. ἔσοδα.

4. Κοινότης Ἐλευθεροχωρίου (Βακουφίου).

Δ. πλησίον τῆς Φήκης. Ἔσοδα 6.938. Κάτ. 359. Σχολεῖον μὲ 102 μαθ. Ἐνορία Ἁγίου Κωνσταντίνου.

5. Κοινότης Ξυλοπαροίκου.

Μεταξὺ Πιαλίας καὶ Γοργουρίου πλησίον καὶ Δ. τοῦ Ἐλευθεροχωρίου.

6. Κοινότης Γοργουρίου.

Δ. καὶ πλησίον τοῦ Ξυλοπαροίκου. Σχολεῖον μὲ 65 μαθ. Ἐνορία Γεννήσεως Θεοτόκου. Ἐχει πολλὰ νερά δυνάμενα νὰ χρησιμοποιηθοῦν ὡς κινητήριος δύναμις καὶ δι' αὐτὸ καὶ πολλὰ ὑδροτριβὰι (Μαντάνια καὶ Ντριστελες). Εἰς τὴν Κοινότητα Γοργουρίου ὑπάγεται καὶ τὸ θερινὸν χωρίον Κόρη εἰς ὑψ. 800, εἰς ὃ παραθερίζουν ἀρκετοὶ Σαμαριναῖοι καὶ ὁ Συνοικισμὸς Μ π λ ε σ ἑ ἰ κ α.

7. Κοινότης Προδρόμου.

Πλησίον καὶ Β. Γοργουρίου. Ἐχει εἰς ὠραίαν θέσιν ἐκκλησίαν τοῦ Ἰωάννου Προδρόμου καὶ δι' αὐτὸ καὶ τὸ ὄνομά της.

8. Κοινότης Πρίνου.

Ὁ Πρίνος, ὡς μετωνομάσθη τὸ Τ ό σ κ ε σ ι, εὐρίσκεται πλησίον καὶ ΒΑ. τοῦ Προδρόμου. Κάτ. 395. Πρὸς τὰ σύνορα τοῦ Διαλεχτοῦ ὑπάρχει ἕλος μὲ ἀρκετὰ ψάρια, χέλια, τοῦρνες κλπ.

9. Κοινότης Διαλεχτοῦ.

Ἐδρα τὸ Διαλεχτόν ὡς μετωνομάσθη ἢ Διάλεση ἢ τὸ Διάλεσι μὲ 660 κατ. Ἐδῶ ὑπάγεται καὶ τὸ Γ ε ν ἑ σ ι ο ν δυτικῶς καὶ πλησίον τοῦ Πρίνου μὲ 265 κατ.

10. Κοινότης Μεγάρχης.

Πλησίον τοῦ Διαλεχτοῦ παρὰ τὸν Πηνειόν. Ἔσοδα 17.850. Κάτ. 801. Σχολεῖον μὲ 125 μαθ. Ἐνορία Ἀναλήψεως Σωτήρος μὲ δύο πολὺ καλὰς ἐκκλησίας κτισθεῖσας τῷ 1803 καὶ 1816 ὑπὸ τῆς Κυρᾶ - Βασιλικῆς τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ. Ὑδρεύεται ἀπὸ πηγὰδια μὲ ὑπέροχο νερό. Κλίμα καλόν. Ἐπὶ τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως δι' Ἐταιρείας Βοοῦ γίνονται ἀντιπλημμυρικά ἔργα ἐδῶ, ἀναχώματα κλπ. Ἐδῶ ὑπάγονται καὶ τὰ χωρία Ν ι κ λ ἰ τ σ ι μὲ 126 κατ. πλησίον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βητουμᾶ καὶ Δ. Μεγάρχης εὐρισκόμενον καὶ ὡς Συνοικία Μεγάρχης Ο ὕ ρ α ν ὀ ς μὲ 64 κατ.

11. Κοινότης (Παπαράντζας) Δενδροχωρίου.

Μετωνομάσθη οὕτως ἢ Παπαράντζα λόγῳ τῶν περὶ τὴν ἐκκλησίαν δένδρων. Κάτ. 457. Ἐδῶ ὑπάγεται καὶ ὁ Συνοικισμὸς Κωσταρελίκα μὲ 127 κατ.

12. Κοινότης Βαλτσινοῦ.

Ἔτσι μετωνομάσθη τὸ Βαλτσινὸν κείμενον πλησίον καὶ Α. τοῦ Δενδροχωρίου καὶ ἔχον 424 κατ. Εἰς τὴν Κοινότητα Βαλτσινοῦ ὑπάγονται καὶ οἱ πλησιόχωροι συνοικισμοὶ Ἀ μ μ ο ὄ δ ι, Ἀ σ π ρ ὀ θ α λ τ ο ς, Β ο υ λ ο

Γαρδίκιον: Ἡ μεγάλη λιθινὴ γέφυρα ἔξωθεν τοῦ χωρίου

ΕΞΥΠΗΡΕΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Τρίκαλα: Ἐποφίς τῆς σιδηρᾶς γεφύρας ἐπὶ τοῦ Ληθαίου

Τρίκκαλα: Ἡ περίφημος Βυζαν. Μονὴ τοῦ Ἁγ. Βησσαρίωνος

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΜΟΝΑΙ - ΚΤΗΤΟΡΕΣ

Τρίκκαλα: Ὁ κτήτωρ τῆς Μ. Πυλῶν Δουσίκου Ἁγ. Βησσαρίων

μάντρι, Μέλιγος, Μεσιακά καὶ ἡ παρὰ τὸν Πηνεῖον Φωτάδα (Τσαίρα).

13. Κοινότης Παραποτάμου (Τσαγαλίου).

Πλησίον τῆς Φήκης καὶ παρὰ τὴν συμβολὴν Ἄνα-
πόδου καὶ Πορτιάτη καὶ παρὰ τὸν Πηνεῖον, διὸ καὶ
Παραπόταμος μετωνομάσθη τὸ Τσαγαλί(ον). Κάτ. 227.
Ὁ Ἄναποδος μαζί με τὸν Πορτιάτην πολλάκις πολλὰς
ζημίας ἔκαμε εἰς τοὺς κατοικοὺς Παραποτάμου, ἂν καὶ
τοὺς δίδει τακτικὰ τὰ εὐγευστα ψάρια του. Ἦδη ἔγιναν
ἐπὶ τῆς νῦν Κυβερνήσεως Μεταξῶ ἐνταῦθα ἀντιπλημμυ-
ρικὰ, ἀναχώματα κλπ. Ἐπὶ τοῦ Ἄναποδου ἔγινεν ἐν-
ταῦθα πρὸ 5 ἐτῶν καλὴ ἐκ μπετὸν ἀρμέ γέφυρα. Ἐνταῦθα
ὑπάγεται καὶ ὁ πλησίον συνοικισμὸς Λιλή (Βενέτι).

14. Κοινότης Μεγ. Πουλιάνας.

Ἐπὶ τῆς δημοσίας ἀμαξιτῆς οἰδοῦ τῆς ἀγοῦσης ἐκ
Τρικκάλων εἰς Πόρταν. Ἐπὶ τινος παρὰ τὴν Πουλιάναν
λόφου παρατηροῦνται ἐρείπια τῆς ὑπὸ τοῦ Λιθίου ἴσως
κατὰ τὰ μέρη ταῦτα ἀναφερομένης Σιλάνης. Διὰ προ-
σωπικῆς ἐργασίας τῶν κατοίκων ἔχουν γίνεαι ἀποστρα-
γίσεις διαφόρων μικρῶν ἐλῶν καὶ ἄλλα τινὰ κοινωφελῆ
ἔργα. Σπουδαῖον ἔργον μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς
Θεσσαλίας παρὰ τὴν Μεγ. Πουλιάναν εἶναι ἐκτὸς τῆς
ἀπαλλοτριώσεως καὶ ἡ κατασκευὴ σιδηρᾶς γεφύρας ἐπὶ
τοῦ Πηνεῖου εἰς τὴν θέσιν, ὅπου ἄλλοτε ὑπῆρχε καράβι,
διὸ καὶ «Καράθοπόρος» λέγεται.

15. Κοινότης Μικρᾶς Πουλιάνας.

Μεταξὺ Μεγ. Πουλιάνας καὶ Στεφανοσαίων. Ἐδῶ
ὑπάρχουν πολλὰ πηγαὶ ὕδατος, ἐξ ὧν σχηματίζεται ὀλό-
κληρον ποτάμι(ον), τὸ Πουλιανίτικο ἢ Πουλιανίτης λε-
γόμενον, ὅπερ κινεῖ καὶ δύο ἀλευρομύλους.

16. Κοινότης Στεφανοσαίων.

Παρὰ τὸν ὁμώνυμον σιδηροδρομικὸν σταθμὸν καὶ
παρὰ τὴν ἐπὶ τοῦ Πηνεῖου μεγάλην σιδηροδρομικὴν
γέφυραν. Ἔχουν ὠραῖον δασύλλιον τῆς ἐκκλησίας, εἰς
τὸ ὁποῖον ἔρχονται τὴν πρωτομαγιά καὶ εἰς ἄλλας ἐκ-
δρομάς πολλοὶ Τρικκαλινοί.

17. Κοινότης Λυγαριάς (Φουρζί(ου)).

Μεταξὺ Μεγ. καὶ Μικρᾶς Πουλιάνας καὶ πλησίον τοῦ
Πορτιάτη. Ἄν καὶ πλημμυρῆται ὑπὸ τοῦ Πορτιάτη τὸν
χειμῶνα, τὸ καλοκαίρι ὑποφέρει ἀπὸ λειψυδρίας, διότι
ἡ ὕδρευσις γίνεται ἀπὸ ἓνα καὶ μόνον πηγάδι κοινόν.

18. Κοινότης Παληομοναστηρίου.

Τὸ Παληομοναστήριον, ὡς μετωνομάσθη τὸ Μπελέ-
ται(ον), εὑρίσκεται μεταξὺ Πύλης (Πόρτας) καὶ Μουζα-
κίου εἰς ἀπόστασιν 45' περίπου τῶν Τρικκάλων-δι' αὐτο-
κινήτων. Ἄλλοτε ἐπὶ τινος ὑπερκειμένου λοφίσκου
ὑπῆρχε ξακουστὸν παλαιὸν μοναστήρι, διὸ καὶ ἡ μετο-
νομασία τοῦ χωρίου, καταστραφέν ὑπὸ τῶν Τούρκων. Τὸ
Παληομοναστήριον παράγει ξακουστὰ βραστερὰ φασό-
λια, κορκάρι καὶ κρεμμύδια πολλὰ. Ὑποφέρει ἀπὸ λει-
ψυδρίας, διότι ὑδρεύεται ἀπὸ μίαν μόνον βρύσην καὶ δύο
ὕδραντλιας.

19. Κοινότης Γόμφων (Ραψίστης).

Α. καὶ πλησίον τοῦ Παληομοναστηρίου. Μετωνομάσθη
εἰς Γόμφους ἢ πρῶην Ραψίστα, διότι οἱ κάτοικοί της διεκ-
δικοῦν ὡς ἰδικὴν τὴν ἀρχαίαν πόλιν τῶν Γόμφων, ἢ
ὁποῖα ὁμως φαίνεται ὅτι ἔκειτο μᾶλλον παρὰ τὸ σημερι-

ΘΕΣΣΑΛΙΚΑΙ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑΙ
ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΡΙΚΚΑΛΩΝ

ΜΕΛΕΤΙΟΣ Ο Β΄
ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΤΡΙΚΚΗΣ

Ἐσπούδασεν ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Θεολογικῇ Σχολῇ. Τῷ 1863 ἐχειροτονήθη βοηθὸς Ἐπισκόπος τοῦ Μητροπολίτου Μελενίκου μὲ τὸν τίτλον τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Σελευκείας. Τῷ 1876 προεβιβάσθη εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Τρίκκης. Ἡτύχησε τῷ 1881 νὰ ὑποδεχθῇ τὸν ἐλευθερωτὴν Ἑλληνικὸν Στρατὸν καὶ νὰ τελέσῃ τὴν ἐπὶ τῇ ἀπελευθερώσει δοξολογίαν. Τῷ 1885 διετέλεσε Συνοδικὸς διατηρηθεὶς τοιοῦτος καὶ κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος 1886, ὅποτε καὶ ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις.

ΑΝΘΙΜΟΣ ΠΑΝΤΕΛΑΚΗΣ
ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΤΡΙΚΚΗΣ & ΣΤΑΓΩΝ

Ἐκ Θουρίας τῶν Καλαμῶν. Ἐτύγγανε πρόλυσιν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ ὑπῆρξεν ὡς γραμματεὺς τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Πρακοπίου τοῦ Α΄ καὶ Ἑλληνοδιδάσκαλος ἐν διαφόροις σχολείοις τοῦ Κράτους. Πρὸ τοῦ προβιβάσασθαι δὲ αὐτοῦ εἰς Ἐπίσκοπον ἦτο Ἐφημέριος τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου. Οὗτος εὐρὺν οὐκ ὀλίγους ὑπερρῆθιμος ἱερεὶς καθ' ὅλην τὴν ἐπαετὴ αὐτοῦ ἀρχιερατείαν οὐδένα ἐφημέριον χειροτόνησεν. Ἀπεβίωσεν ἐν Τρικκάλαις τῷ 1914.

ΠΟΛΥΚΑΡΤΟΣ ΘΩΜΑ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΤΡΙΚΚΗΣ ΚΑΙ ΣΤΑΓΩΝ
Ἐγεννήθη ἐν Πρεμετῇ τῆς Ἠπείρου τῷ 1875. Ἐξεπαιδεύθη εἰς τὴν Ριζάρειον Σχολὴν ἀριστεύσας καὶ τυχὼν τοῦ Παρασκειοῦ βραβείου. Τῷ 1896 ἐχειροτονήθη διάκονος ἐν τῇ ἐν Ἁγ. Ὁρει Μονῇ τοῦ Ἁγίου Παύλου. Τῷ 1903 ἀπεφοίτησε τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἀριστεύσας. Τῷ 1904 μετέβη εἰς Γερμανίαν ὅπου συνεπλήρωσε τὰς σπουδὰς

του εἰς τὰ ἐκεῖ Πανεπιστήμια. Τῷ 1907 διωρίσθη Α΄ Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὧν συγχρόνως καθηγητὴς τῶν τέκνων τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως Κων)τίνου. Τῷ 1914 ἐχειροτονήθη Μητροπολίτης Τρίκκης καὶ Σταγῶν. Ἡ δράσις του ὑπῆρξε ὀφελίμος. Ἀνεκαίνισεν τὰς Μονὰς Μετεώρων. Ἰδρυσε Φιλόπαχον Ταμεῖον. Ἀντεπροσώπευσε τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὸ Ἐξωτερικόν.

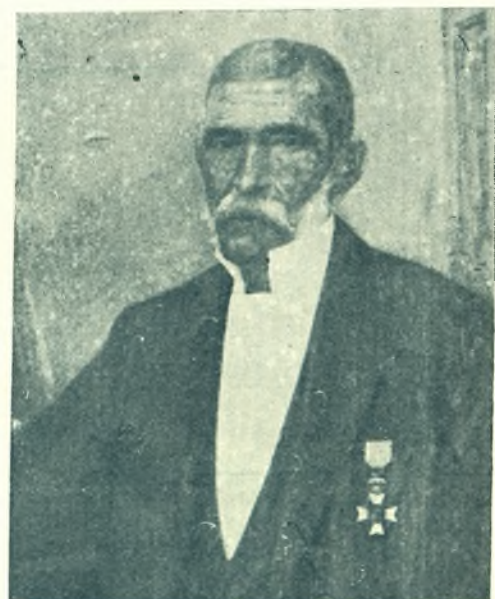

ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ ΚΟΥΚΟΥΛΑΡΗΣ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΤΡΙΚΚΗΣ

Ἐκ Νάξου, γεννηθεὶς εἰς Ἀθήνας. Ἐσπούδασεν ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου. Συνεπλήρωσε δὲ τὰς σπουδὰς ἐν Εὐρώπῃ. Εἶτα διωρίσθη ἐφημέριος τῆς ἐν Πετροῦπολει Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἐκ τῆς θέσεως δὲ ταύτης ἐκλήθη εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπὴν Τρίκκης τῷ 1894. Ἐκτίσε Μητροπολιτικὸν οἶκημα προορίσας αὐτὸ ὡς κατοικίαν τῶν διαδόχων του ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ προικίζωσιν ἐκάστοτε μίαν ὄφρανήν κόρην καταγομένην ἐκ τῆς Ἐπισκοπῆς ταύτης. Ἀπέθανε τῷ 1904.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΡΑΔΙΝΟΣ

Ἐκ Τρικκάλων, ἱατρὸς ἐκ τῶν σπουδαιωτέρων. Ἐκ τῶν ἀγωνιστῶν ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Θεσσαλίας. Λόγῳ τῶν φρονημάτων δις ἐξωρίσθη ἐκ Τρικκάλων ὑπὸ τῶν Τούρκων καὶ δις ἐδημεύθη ἡ περιουσία του. Ἐξήσκησε καθήκοντα προξενικά ἐν Τρικκάλαις καὶ ἐξυπηρέτησε τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα. Μετὰ τὴν προσάρτησιν τῆς Θεσσαλίας ἐξελέγη βουλευτὴς ἀγωνισθεὶς ὑπὲρ τῶν ἀγροτῶν. Εἶναι ὁ πρῶτος αἰρετὸς Δήμαρχος Τρικκάλων ἀπὸ το 1883-87. Ἐπὶ δημορχίας του ἐτέθησαν αἱ βᾶσεις σχεδίου τῆς πόλεως. Ἀπεβίωσε τῷ 1893.

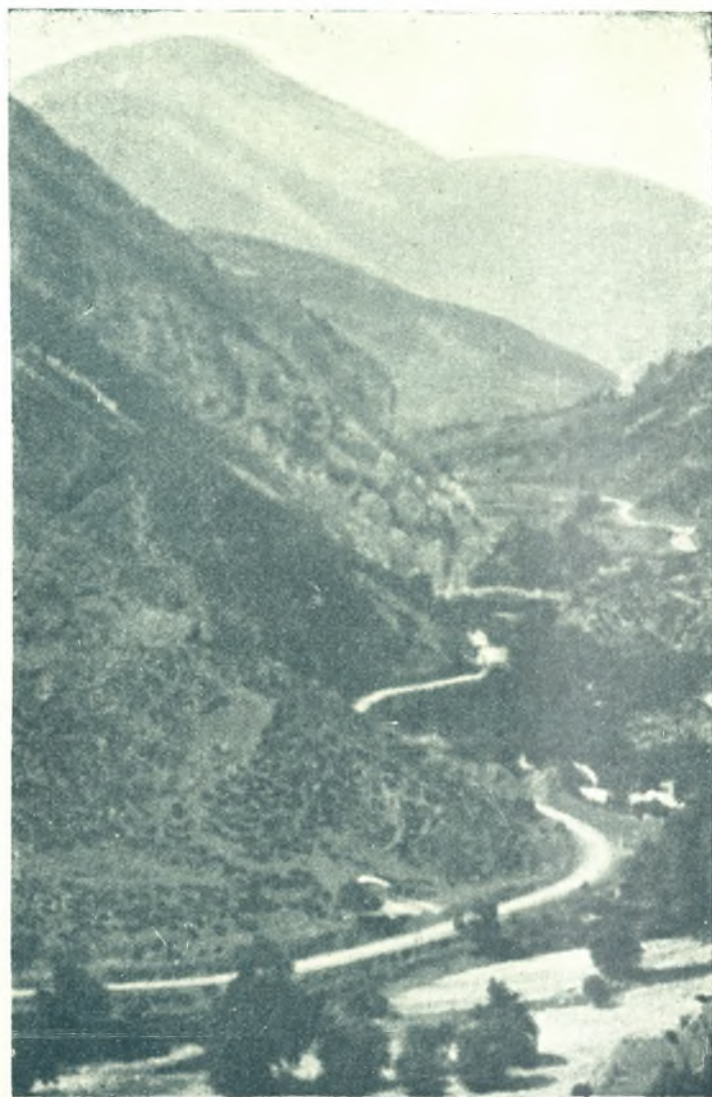

Περτοῦλι: Μία ἄποψις τοῦ χωρίου κτισμένου μέσα στὰ ἔλατα

ΓΡΑΦΙΚΑ ΧΩΡΙΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

Τρίκκαλα: Τὸ προσωπικόν τοῦ ἀστικοῦ σχολείου θηλέων

Πύλη (Πόρτα Παζάρ): Ὁραία κάτοψις τῶν περιφῆμων στενῶν

ΜΑΓΕΥΤΙΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ

Περτοῦλι: Ἔργαστ. ἐκμεταλ. Ἐλάτης Παν(στημίου Θεσ)νίκης

Μεσοχώρα: Ὁ ροῦς τοῦ Ἀσπροποτάμου διὰ μέσου τῶν ὀρέων

ΒΙΟΜΗΧ. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΞΥΛΕΙΑΣ

Περτοῦλι: Ἄλλη ἄποψις τῶν βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων

Περτοῦλι: Γενικὴ ἄποψις τοῦ χωριοῦ κτισμένου μέσ' τὰ ἔλατα

ΩΡΑΙΑ ΧΩΡΙΑ - ΘΕΣΣΑΛΙΑΙ ΑΜΑΖΟΝΕΣ

Τρίκκαλα: Ἡ Μαρία Α. Χατζηγάκη κατὰ τὴν Ἑκατονταετηρίδα

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΧΑΤΖΗΓΑΚΗΣ

Έγεννήθη έν Περτουλίω τής έπαρχίας Τρικκάλων τό έτος 1849. Διετέλεσε Δήμαρχος Αιθίων και Τρικκαίων επί 33 δλόκληρα έτη. Η άρχοντιά του και ή άφιλοκέρδεια του ήσαν παροιμιώδεις. Έν τή οίκία του έφιλοξενήθησαν ό Βασιλεύς Γεώργιος Α', ό Διάδοχος Κωνσταντίνος, ή Βασίλισσα τής Ρουμανίας Μαρία, ό Βασιλεύς τής Σερβίας Αλέξανδρος, ό Γάλλος Στρατηγός Σαράτυ κλπ. Έτιμήθη διά τοῦ Έλληνικού παρασήμου τοῦ Σωτήρος και τοῦ Σερβικού τοιούτου. Άπεβίωσεν έν Τρικκάλους τῷ 1928.

ΧΡΙΣΤΟΣ Π. ΧΑΤΖΗΓΑΚΗΣ

Έκ τής οικογενείας Τάκη-Χατζή Γάκη. Έγεννήθη έν Περτουλίω τής Έπαρχίας Τρικκάλων τῷ 1887. Η κολούθησε τάς οικογενειακάς παραδόσεις και άνεμίχθη εις τήν πολιτικήν ζωήν τοῦ τόπου του έκλεγεις Δήμαρχος Τρικκαίων τῷ 1928. Έπί τής δημαρχίας του έκτίσθησαν τό κεντρικόν τμήμα τοῦ Δημοτικού Νοσοκομείου Τρικκάλων και έν Δημοτικόν Σχολείον παρά τή συνοικία Βουλγάρικα. Συνέταξε πλήρες σχέδιον τής πόλεως Τρικκάλων, τών οπνόνων, τών λουτρών, και διαρρυθμίσεως τής κοίτης τοῦ Ληθαίου ποταμοῦ.

ΧΡΙΣΤΟΣ Ε. ΚΑΒΡΑΚΟΣ

Έγεννήθη έν Τρικκάλους τής Θεσσαλίας. Έσπούδασε τά έγκύκλια μαθήματα έν τή πατρίδι του. Καταταγεις εις τόν στρατόν τῷ 1903 εισήχθη εις τό σχολείον ύπαξιωματικών έξελθών διθυπολογάος. Άνήλθε μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ οπιστρατήγου, δν κατέχει σήμερα. Διετέλεσε διμοιρίτης, ύπασπιστής Συντάγματος, Διοικητής Λόχου, Διοικητής έκτάκτου οὔλαμοῦ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΝΟΥΤΑΣ

Έγεννήθη έν Τρικκάλους τῷ 1849. Έσπούδασε Ιατρός και έξήκησε τό επάγγελμά του άφιλοκέρδέστατα και έπιτυχώς. Άναμιχθεις ειτα εις τήν πολιτικήν έχημάτισε δήμαρχος από 1887-1891 και 1903-14. Ως βουλευτής άντεπροσώπευσε τήν έπαρχίαν επί πέντε περιόδους. Έπί τής δημαρχίας του έγένοντο πλείστα έργα. Έπίσης επί τής δημαρχίας του έγένοντο τῷ 1908 οί Πανελλήνιοι Άθλητικοί άγώνες καθώς και οί σκοπευτικοί άγώνες 'Έλευθέριω' τῷ 1912, εις τούς όποιους παρέστη και ό άείμητος Βασιλεύς Γεώργιος Α'.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Δ. ΘΕΟΔΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

Έκ Τρικκάλων τής Θεσσαλίας. Έσπούδασε τήν νομικήν και έπέδωθε εις τραπεζιτικός εργασίας έν Τρικκάλους. Ένδιαφερόμενος τά μέγιστα διά τήν πρόδον τής πόλεως άνεμίχθη εις τήν πολιτικήν κίνησιν και κατά πρώτον έξελέγη βουλευτής Τρικκάλων επί μίαν τετραετίαν. Είτα έξελέγη Δήμαρχος τῷ 1935. Κατέχει δέ τό αξίωμα τοῦτο μέχρι σήμερα. Οδτος δραματιζόμενος μίαν ώράϊαν νέαν πόλιν, ήρχισεν εργαζόμενος έντατικώς όπως καταστήση τήν πόλιν τών Τρικκάλων έφαμίλλον τών ευρωπαϊκών μικροπόλεων.

έφέδρων αξιωματικών, Διοικητής Τάγματος, Έπιτελάρχης Ι Μεραρχίας, Διοικητής 45ου Πεζικού Συντάγματος, Διευθυντής Ι Γραφείου Γενικού Έπιτελείου Στρατοῦ και Μέραρχος V και XI Μεραρχίας. Έλαβε μέρος εις όλους τούς πολέμους από τοῦ 1912-1922 και τών έκστρατειών, διακριθεις διά τήν γενναϊότητά του και τό θάρρος. Έτυχε πλείστων παρασήμων.

νόν Μουζάκι(ον). Τελευταίως μερίμνη τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας καί μέ τήν οικονομικήν ἐνίσχυσιν τῶν κατοίκων ἔγινε νέα μεγάλη καί ὠραία ἐκκλησία τοῦ Ἁγ. Νικολάου.

Ε΄.

ΤΕΩΣ ΔΗΜΟΣ ΑΙΘΙΚΩΝ

Οὗτος ὠνομάσθη οὕτως ἀπό τοὺς ἀρχαίους Αἰθίκας, αἵτινες γνωστοί ὄντες ἀπό τῶν μυθικῶν χρόνων ἀναφέρονται ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου ὡς κατοικοῦντες εἰς τὰς ἐσχατίας τῆς Θεσσαλίας πιθανῶς ἐπὶ τῶν Δ. καὶ ΒΔ. ὄρεινῶν συνόρων αὐτῆς κατὰ τὴν Πίνδον καὶ τὰ Χάσια καὶ πιθανώτερον περὶ τὰς πηγὰς τοῦ Πηνειοῦ κατὰ τὸ σημερινὸν Μαλακάσιον καὶ Μέτσοβον. Κατὰ τὸν Στράβωνα ἡ Αἰθικία ἦτο ὄμορος τοῦ Αἰγείου καὶ τῆς Τρίκκης (Θ΄ 430, Ζ΄ 327 πρὸλ. Ἑγκ. Λεξικὸν Ἐλευθερουδάκη Τόμος Α΄ σελ. 509). Ὁ τέως δήμος Αἰθίκων, ὄρεινός κατὰ τὸ πλεῖστον, εἶχε πρωτεύουσαν τὴν Τύρναν καὶ δημάρχους ἔσχε τοὺς ἑξῆς:

1) Παναγ. Χατζηγάκην, 1883—1887. 2) Γρ. Στουρνάραν, 1887—1891). 3) Ἀναγνώστην Ζάχον, 1891—1895. 4) Κωνσταντούλαν Χατζηγάκην, 1895—1899 καὶ 5) Νικόλαον Στουρνάραν 1900—1914.

Κοινότητες καὶ χωρία τέως Δήμου Αἰθίκων

1. Κοινότης Τύρνης.

Ἀποτελεῖται ἀπὸ Τύρναν καὶ Ξυλοχώρι(ον) (τέως Τυχάϊον). Ἡ Τύρνα πρωτ. τοῦ τέως Δήμου Αἰθίκων εὐρίσκεται κάτωθι πυκνοῦ δάσους ἐλάτης καὶ δι' αὐτὸ εἶναι τὸ θέρετρον πολλῶν Τρικκαλινῶν. Κάτοικοι 652. Ἔχει τηλέφωνον καὶ ἀστυν. Σταθμὸν καὶ διτάξιον σχολεῖον μὲ 103 μαθητάς. Ἐνορία τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου μὲ ἐκκλησίαν νέαν καὶ καλὴν. Π ε ρ ἰ Ξ υ λ ο χ ω ρ ἰ ο υ Ἰδὲ ἄρθρον μου εἰς «Θάρρος» 21 - 11 - 1936.

2. Κοινότης Περτουλίου.

Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸ ὁμώνυμον χωρίον, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται μέσα εἰς πυκνότετα δάση εἰς ὕψος 1153 μέτρ. ἐπάνω εἰς τὸν Κόζιακαν. Ἀπέχει τῶν Τρικκάλων 12 ὥρας πεζῆ. Μὲ τὰ Τρίκκαλα ὁμως τελευταίως συνεδέθη καὶ δι' αὐτοκινήτου. Εὐρίσκεται παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ ὁμώνυμου ποταμίου, παραποταμίου τοῦ Ἀσπροποτάμου. Τὸ θέρος αὐξάνονται κατὰ πολὺ οἱ κάτοικοί του, διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων πολλῶν καὶ καλῶν οικογενειῶν τῶν Τρικκάλων, αἵτινες παραθερίζουν ἐνταῦθα, ἔρχονται καὶ στήνουν τὰς καλύβας των ἐδῶ καὶ πολλοὶ Σαρακατσαναῖοι μὲ τὰ ποίμνιά των ἕνεκα τῶν πλουσίων λειβαδιῶν τοῦ χωρίου. Τὸ κλίμα του λόγῳ τοῦ πυκνοτάτου ἐξ ἐλάτης δάσους του, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ ἀριστον δύναται τις νὰ εἶπῃ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, καὶ λόγῳ τοῦ ὕψους εἶναι δροσερώτατον καὶ ὑγιέστατον καίπερ κάπως ὑγρὸν λόγῳ τοῦ ποταμίου. Δι' αὐτὸ πολλοὶ μόνιμοι κάτοικοί του ὑπῆρξαν αἰωνόβιοι ὡς ὁ Βασ. Σούκας, ὅστις ἀπέθανε τῷ 1918 εἰς ἡλικίαν 118 ἐτῶν κλπ.

Ἡ κοινότης ἔχει ἔσοδα ἀπὸ τὰ λειβάδιά της δρχμ. 41.906. Ἔχει καὶ τηλέφωνον καὶ Σταθμὸν Χ ω ρ ἰ κ ἦ ς καὶ χωριστὸν Δασαρχεῖον λόγῳ τοῦ ἐξαιρετικοῦ πυκνοτάτου δάσους του ἐξ ἐλάτης, τὸ ὁποῖον ὑπερβαίνει τὰς 50 χιλ. στρέμματα. Τὸ δάσος Περτουλίου περιῆλθε τελευταίως εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης, τὸ ὁποῖον θὰ

ΚΩΣΤΑΣ ΝΤΑΚΟΣ

Ἐγενήθη εἰς Μαλακάσι τῶν Τρικκάλων τὸ ἔτος 1905. Εἰς ἡλικίαν 14 ἐτῶν ἐξεδήλωθῆ τὸ καλλιτεχνικὸ του ταλέντο καὶ ἦλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας βιοπαλαίοντας νὰ γίνῃ ζωγράφος. Εἰς τὰ πρῶτα του χρόνια ὑπέφερε μακρὰ ἀπὸ κάθε πατρικὴν οικονομικὴν ἐπιχορήγησιν. Τῷ 1930 εἰσηλθεῖν εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Καλῶν Τεχνῶν τῆ εὐγενεῖ οικονομικῆ ἐπιχορηγήσει τοῦ εὐεργέτου τοῦ Ἀντωνίου Μπενάκη καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς Δημητριάδου. Στὸ διάστημα τῶν σπουδῶν του ἔτυχε τιμητικῶν διακρίσεων καὶ βραβείων. Τῷ 1936 ἀπεφοίτησεν ὡς καλλιτέχνης. Ἐλαθε μέρος εἰς ὁμαδικὴν Ἐκθεσὶν τῶν Ἐλευθέρων Καλλιτεχνῶν εἰς τὴν Πανελληνίαν Ἐκθεσὶν Θεσσαλονίκης καὶ Ἀθηνῶν.

ΚΩΣΤΑΣ ΝΤΑΚΟΣ : ΤΟ ΔΑΣΟΣ

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΧΑΤΖΗΓΑΚΗΣ

Έγεννήθη εις τὸ Περτούλι τῶν Τρικκάλων τῷ 1853. Ἐσπούδασεν εἰς τὴν Ζωσιμαίαν Σχολὴν τῶν Ἰωαννίνων. Διετέλεσε βουλευτὴς ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἀπὸ τοῦ 1883 - 1929, ἀγωνισθεὶς διὰ τὰ κοινὰ συμφέροντα τῆς Ἐπαρχίας του. Τῷ 1929 ἐξελέγη Γερουσιαστὴς καὶ τὸ ἴδιον ἔτος ἠμειλωτίσθη ὑπὸ τοῦ ληστοῦ Τζατζά μετ' ἄλλων ἐπιλεκτῶν μελῶν τῶν Τρικκάλων καὶ τῶν Ἀθηνῶν. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῷ 1932.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΚΙΚΑΣ

Ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις τῷ 1849. Μετὰ τὰς σπουδὰς του διωρίσθη εἰρηνοδίκης, μέχρι τοῦ 1877, εἶτα διωρίσθη Ἐπαρχος διαφόρων ἐπαρχιῶν. Κατὰ τὴν προσάρτησιν τῆς Θεσσαλίας ἐτοποθετήθη εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Καρδίτσας, διατελέσας οὕτω ὁ πρῶτος Ἐπαρχος τῆς Ἐπαρχίας ταύτης. Ἀποσυρθεὶς τῆς Διοικητικῆς ὑπηρεσίας, ἠσχολήθη μετὰ τὴν πολιτικὴν, ἐκλεγείς βουλευτὴς Τρικκάλων τῷ 1885. Ἀπέθανε τῷ 1899.

ΚΟΚΟΣ ΧΑΤΖΗΠΕΤΡΟΣ

Ἐγεννήθη τῷ 1862. Ἐσπούδασε νομικά. Νεώτατος ἀνεμίχθη εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν τοῦ τόπου του ἐκλεγόμενος ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν βουλευτὴς τῆς Ἐπαρχίας Τρικκάλων. Τῷ 1905 ἐν τῇ Βουλῇ ἐδημιουργήθη δξύτατον ἐπεισόδιον μετὰ τὸ αὐτοῦ καὶ τοῦ πρώην ὑπουργοῦ Σ. Στάη, ὅστις ἐπροκάλεσεν αὐτὸν εἰς μονομαχίαν. Ἡ μονομαχία ἐγένετο τὴν ἐπομένην ἡμέραν, φονευθέντος τούτου ὑπὸ τοῦ Σ.π. Στάη.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΘ. ΖΑΠΠΑΣ

Ἐγεννήθη τὸ ἔτος 1862 ἐν Λαμπόθῳ τῆς Ἠπείρου. Ἐσπούδασεν εἰς τὸ Κολλέγιον Chateau de Lancy τῆς Γενεύης ἐπὶ 7 ἐτίων, εἶτα δὲ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Γενεύης Πολιτικὰς Ἐπιστήμας. Ἐπολιτεύθη ἐν Θεσσαλίᾳ, χρηματίσας Ἀντιπρόεδρος ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Βουλῇ καὶ ἐκλεγόμενος συνεχῶς ἀπὸ τοῦ 1897 βουλευτῆς τοῦ Νομοῦ Τρικκάλων. Ἀπέθανεν ἐν Βουκουρεστίῳ τὸν Αὐγούστου τοῦ 1915.

ΗΛΙΑΣ ΜΠΑΣΔΕΚΗΣ

Κατήγετο ἐκ τοῦ τέως Δήμου Φαρκαδόνου τῆς Ἐπαρχίας Τρικκάλων. Ἐνδιαφερόμενος διὰ τὰ κοινὰ συμφέροντα τῆς Ἐπαρχίας του ἀνεμίχθη εἰς τὴν πολιτικὴν κίνησιν τῆς Ἐπαρχίας καὶ ἐξελέγη βουλευτὴς τοῦ Νομοῦ Τρικκάλων κατὰ τὰς περιόδους 1927 - 1902, 1902, 1915, 1915, 1920. Ἐγένετο ἠγωνιστὴς ἐν τῷ Καινοθουλίῳ διὰ τὰ δίκαια τῶν ἀγροτῶν. Ἀπεθίωσε τὰ τελευταῖα ἔτη ἐν Ἀθήναις.

τὸ ἐκμεταλλευθῆ ἐπιστημονικῶς διὰ τοῦ διαπρεποῦς καθηγητοῦ τῆς Δασολογίας κ. Οἰκονομοπούλου, ἀνδρὸς ρέκτου καὶ ἱκανωτάτου. Ἦδη ἐπετεύχθη ἡ δι' αὐτοκινήτων συγκοινωνία μετὰ τὰ Τρίκκαλα. Μετεφέρθησαν δι' αὐτοκινήτων τὰ μηχανήματα διὰ τὸ ἀνεγερθὲν ἐργοστάσιον ὕλοτομίας, τὸ ὁποῖον εἶναι καθ' ὅλα ἔτοιμον καὶ πρόκειται ἐντὸς ὀλίγου ν' ἀρχίσῃ νὰ λειτουργῇ. Ἐγιναν ἐντὸς τοῦ δάσους διάφοροι ἀμαξιτοὶ δρόμοι πρὸς μεταφορὰν τῶν θεωράτων καὶ αἰωνοβίων ἐλάτων εἰς τὸ ἐργοστάσιον. Καὶ ἐν γένει χάρις εἰς τὸν καθηγητὴν κ. Οἰκονομοπούλου, θ' ἀρχίσῃ ἐντὸς ὀλίγου ἡ ἐπιστημονικὴ ἐκμετάλλευσις τοῦ ἐξαιρετικοῦ δάσους Περτουλίου, ἥτις καὶ ὀλόκληρον τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης θὰ ὠφελήσῃ, ἀλλὰ καὶ τὸ Περτούλιον πρὸς τὴν πρόδον θὰ προωθήσῃ. Ἀπ' αὐτὸ κατάγονται οἱ ἐπὶ τουρκοκρατίας ἄρχοντες Χατζηγακαῖοι, οἵτινες μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἔμειναν σωστοὶ ἄρχοντες καὶ ἐξελέγησαν βουλευταί, ὡς ὁ Σωτήριος Χατζηγάκης, ἰσόθιος σχεδὸν βουλευτὴς, καὶ δήμαρχοι, ὡς ὁ Παναγιώτης, Κωνσταντούλας καὶ Χρήστος Παν. Χατζηγάκης. Εἰς τὸ Περτούλι διακρίνεται τὸ παλαιὸν τρίπατον ἀρχοντικὸν Χατζηγακαίων ἔτους 1814, μετὰ τὴν ζεματίστρες καὶ τὴν πολεμιστρες του. Τὸ νέον ἀρχοντικὸν τῶν Χατζηγακαίων, σωστὸν μέγαρον, εἰς τὸ ὁποῖον φιλοξενοῦνται ὅλοι οἱ διερχόμενοι ἐκ Περτουλίου, διότι οἱ Χατζηγακαῖοι τὴν φιλοξενίαν πατροπαράδοτον ἔχοντες δὲν τὴν ξεχνοῦν, ἀλλὰ τὴν ἐξασκοῦν ὡς πρῶτιστον καθήκον.

3. Κοινότης Νεραϊδοχωρίου (Βετερνίκου).

ΝΔ. καὶ πλησίον τοῦ Περτουλίου. Τηλέφωνον. Κλίμα ἔχει τὸ ἀριστον καὶ τὸν καλλίτερον ὀρίζοντα τῶν Αἰθίων. Ἐκτεταμένα λειβάδια. Εἶναι πατρίς τῶν Χατζηπετραίων. Θαυμάσια εἶναι καὶ τὰ λεγόμενα «Κορμαρία».

4. Κοινότης Πύρρας.

Πλησίον καὶ πρὸς Δ. τοῦ Νεραϊδοχωρίου ἐντὸς ρηματιῶς. Τηλέφωνον. Παράγει ἐκλεκτὸ τυρὶ. Λέγουσιν ὅτι ἄλλοτε ἡ Πύρρα ἦτο τὸ μεγαλύτερον χωρίον τοῦ τέως Δήμου Αἰθίων ἔχον 750 οἰκογενείας, αἵτινες ἐπεξεργάζοντο τὰ μάλλινα ὑφάσματα (καπότα). Κατεστράφη ὅμως ὑπὸ τῶν Τούρκων. Ἄνωθεν τοῦ χωρίου εἰς ἀρίστην τοποθεσίαν εἶναι καὶ ἡ Ἱερά Μονὴ τῆς Πύρρας τοῦ Ἁγίου Μοδέστου, ὅπου καὶ τὰ λείψανά του, ἅτινα μετακαλοῦν οἱ κάτοικοι διὰ τὰς ἀσθενείας τῶν ζώων των.

5. Κοινότης Καλογέρων.

Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ χωρία Καλογέρους καὶ Βροντερόν. Περί τούτων ἰδὲ ἄρθρα μου εἰς «Θάρρος» 21)11)36 καὶ 18 καὶ 23 καὶ 24 Φεβρουαρίου 1937.

6. Κοινότης Ζηώλης.

Περί ταύτης ἰδὲ ἄρθρον μου εἰς εἰς «Θάρρος» 18)11)36.

7. Κοινότης Στουρναρείων.

Ἡ πατρίς τῶν γενναίων ἀρματωλῶν καὶ κλεφτῶν Στουρναραίων, περὶ ὧν ἡ ἱστορία ἔπρεπε νὰ γράφῃ περισσότερο, ἀφοῦ διὰ νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τοὺς Στουρναραίους διὰ τὴν ἐπανάστασιν ἦλθεν εἰς Κούτσαινα, ὡς ἐλέγοντο τότε τὰ Στουρναρεία, μετημφισμένοι εἰς ἐπαίτην καὶ ὁ νεώτερος Θεσσαλὸς Τυρταῖος, ὁ Ρήγας ὁ Φερραῖος. Κάτοικοι 885. Τηλέφωνον. Σταθμὸς Χ) κῆς καὶ σχολεῖον μετὰ 164 μαθητάς. Ἐνορία Ἁγίας Παρασκευῆς. Ἐδῶ ὑπάγεται καὶ τὸ Πετροχώριον (Βίστανα) μετὰ

σχολείον και ἰδίαν ἐνορίαν και ὁ μικρὸς συνοικισμὸς Ράχσοβον, περὶ οὗ ἰδὲ ἄρθρον μου εἰς «Θάρρος», 15)11)36.

8. Κοινότης Παληοκαριᾶς.

Κατ. 508. Ἔχει δύο συνοικίας και δύο σχολεῖα, λόγω τῆς γενομένης καθιζήσεως τῷ 1914, ἥτις ἐχώρισε τὸ χωρίον εἰς δύο. Ἀποτελεῖ ἰδίαν ἐνορίαν. Παράγει ἐκλεκτὸν μέλι. Ἐδῶ ὑπάγεται και ὁ συνοικισμὸς «Γκαθαλιόρα».

9. Κοινότης Κοτρωνίου.

Περὶ ταύτης ἰδὲ ἄρθρον μου εἰς «Θάρρος» Ὀκτωβρίου 1936.

10) Κοινότης Πύλης (Πόρτας).

Παρὰ τὸ στόμιον τῆς γραφικῆς και ἀποτόμου τῆς Πίνδου Χαράδρας, ἥτις ἀποτελεῖ μεγαλοπρεπῆ τρόπον τινὰ πύλην εἰσόδου πρὸς τὴν Θεσσαλικὴν πεδιάδα, δι' ἧς εἰσηλθόν πολλὰκις τὰ Ρωμαϊκὰ στρατεύματα εἰς Θεσσαλίαν. (Λίθιος 38, 1—12 κλπ.), εὐρίσκεται τὸ χωρίον Πύλη (Πόρτα), ἥτις ἔλαβεν ἐκ τῆς θέσεως τὸ ὄνομα. Ἡ Πύλη (Πόρτα), ἥτις ἀποτελεῖ τὴν ὁμώνυμον κοινότητα, συνωκίσθη ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ ἀπὸ τῆς χαράδρας καταρρέοντος χειμάρρου, ὅστις ἐξ αὐτῆς ὀνομάζεται Πορτιάτης ἢ Πορταϊκός, κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα μετὰ τὴν καταστροφὴν ἄλλου ἀρχαιοτέρου χωρίου ἐκτισμένου ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ χειμάρρου, τὸ ὁποῖον λόγω τῆς σπουδαιότητος θέσεώς του, ὑπὸ μὲν τῶν λογίων ἐλέγετο «Μεγάλα Πύλα», ὑπὸ δὲ τοῦ λαοῦ «Μεγάλη Πόρτα» ἢ «Πόρτα Παζάρα», ἔνεκα τῆς παρ' αὐτὸ τελουμένης κατ' ἔτος μεγάλης ἐμπορικῆς πανηγύρεως τὴν 23ην Αὐγούστου.

Αἱ Μεγάλα Πύλα, αἵτινες ὑπῆρξαν πατρίς τοῦ Ἀγίου Βησαρίωνος (1490—1540) εἶχον και ἐπὶ τουρκοκρατίας σπουδαίαν στρατηγικὴν θέσιν και παρ' αὐτάς πολλὰι πολλάκις ἐγένοντο μάχαι μεταξὺ Τούρκων και Ἑλλήνων ἐπαναστατῶν. Διὰ τοῦτο κατεστράφησαν τῷ 1822 τῶν κατοίκων διασκορπισθέντων εἰς Θεσσαλονίκην, Σέρρας, Ἀγ. Ὄρος κλπ. (ἰδὲ και Ν. Ζωγίδην εἰς «Ἐστία» 1894 σελ. 333).

Ἡ Πύλη ἔχει 1089 κατοίκους και ἔσσοδα κοινότητος 38.084 δρχ. Ἔχει διτάξιον Σχολεῖον μὲ 181 μαθητὰς ἰδρυθέν τῷ 1897. Ἔχει τηλεφωνικὸν και ταχυδρ. Γραφεῖον, Ὑποδιοίκησιν Χ)κῆς, ἐξ ἧς ἐξαρτῶνται 8 σταθμοὶ Χ)κῆς, δεδομένου ὅτι ἡ Πόρτα και ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἦτο ἡ ἔδρα τοῦ Πόρτα-Κόλι, Σταθμὸν Χ)κῆς, Εἰρηνοδικεῖον, Δασονομεῖον, ἔδραν γεωπόνου και ἀποθήκην μονοπωλίου. Ἡ Πόρτα (Πύλη) εἶναι τὸ ἐμπορικὸν κέντρον τῶν ὄρειων δήμων Αἰθίκων, Κωθωνίων και Ἀθαμάνων και ἐπικοινωνεῖ και δι' αὐτοκινήτου πολὺ μὲ τὰ Τρίκαλα, ἐξ ὧν ἀπέχει 20 χιλ. και μεθ' ὧν συνδέεται δι' ἀμαξιτῆς ὁδοῦ καλῶς διατηρουμένης. Οἱ κάτοικοι τῆς Πύλης ἐκτὸς τοῦ ἐμπορίου ἀσχολοῦνται και εἰς τὴν γεωργίαν και ἰδίως τὴν κρομμυδοπαραγωγὴν παράγοντες ἀρκετὰς δκάδας κορκαριοῦ.

Εἰς τὴν Κοινότητα Πύλης ὑπάγεται και ἡ Ἱερά Μονὴ Γκούρας, ἥτις εὐρίσκεται εἰς ὠραίαν και ὑγιεινὴν θέσιν ἐπὶ λόφου Α. τῆς Πύλης, και ἡ Ἱερά Μονὴ Ἀγίου Βησαρίωνος ἢ Δούσικου, εἰς ἣν εἶναι προσηρτημένη και ἡ ἀρχαιοτάτη Ἱερά Μονὴ Πόρτα-Παναγία, ἧς μόνον ὁ θαυμασιὸς ναὸς σώζεται μὲ τὰς δύο περιφῆμους ψηφιδωτὰς εἰκόνας τοῦ Χρι-

ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΑΤΖΗΠΕΤΡΟΣ

Ἐκ Τρικκάλων. Συναγματοάρχης πεζικοῦ και ὁπασπιστῆς Βασιλέως Γεωργίου Α', ἠκολούθησε τὸ παράδειγμα τῆς ἱστορικῆς του οἰκογενείας και ἀνεμίχθη εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν τοῦ τόπου του ἐκλεγόμενος ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν βουλευτῆς τῆς Ἐπαρχίας Τρικκάλων, ἀγωνισθεὶς σθεναρῶς διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τοῦ Νομοῦ Τρικκάλων και ἰδίως τῶν συμπολιτῶν του δι' ἃ και ἐξετιμᾶτο παρὰ τούτων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΓΑΘΟΚΛΗΣ

Ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Ἀγαθοκλῆδων. Διεκρίνετο διὰ τὴν μεγάλην του ἐπιστημονικὴν και ἐγκυκλοπαιδικὴν μόρφωσιν και διὰ τὸ καλοκάγαθον τοῦ χαρακτήρος του, δι' ἃ και οἱ συμπολιτῆται του ἐτίμησαν αὐτὸν ἐπανειλημμένως διὰ τοῦ ἀξιώματος τοῦ βουλευτοῦ. Εἰργάσθη μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του διὰ τὴν βιομηχανίαν ἀλευροποιίας ἐν τῷ Νομῷ τῶν Τρικκάλων και κατέλιπε τὰς καλλιτέρας ἀναμνήσεις.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΘΕΟΔΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐκ Τρικκάλων τῆς Θεσσαλίας. Ἐκ τῶν οἰκονομικῶν παραγόντων τοῦ τόπου, ἰδρυσε τὴν Τράπ. Θεοδοσοπούλου, ἥτις ἐπὶ ἐτη πολλὰ ἐξυπηρετεῖ τὴν κοινωνίαν Τρικκάλων και ἐν γένει τοὺς Θεσσαλοὺς και ἡ ὅποια διευθύνεται σήμερον ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του Θ. Θεοδοσοπούλου. Λόγω τῆς μεγάλης του πείρας οἱ συμπολιτῆται του τὸν ἐξέλεξαν βουλευτὴν Τρικκάλων κατὰ τὴν βουλευτικὴν περίοδον τοῦ ἔτους 1910.

ΑΧΙΛΛΕΥΣ Δ. ΕΞΑΡΧΟΣ

Ἐγεννήθη ἐν Ἀρβανίῳ τῷ 1867. Ἐσπούδασεν ἐν Ἀθήναις τὴν Ἱατρικὴν, ὡς ὑπότροφος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως διὰ τὰς εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἀπελευθερώσεως ὑπηρεσίας τοῦ πατρός του, οὗ ἡ περιουσία εἶχε δημευθῆ παρὰ τῶν Τούρκων. Τῷ 1899 ἐξελέγη Δήμαρχος τοῦ Δήμου Παραληθαίων. Τῷ 1911 ἐξελέγη πληρεξούσιος και κατὰ τὸ ἔτος 1915 ἐξελέγη Βουλευτῆς τοῦ Νομοῦ Τρικκάλων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐκ Μεγάλων Καλυθίων τῆς Ἐπαρχίας Τρικκάλων, ἀναδειχθεὶς κατὰ τὴν ἐπαναστασίαν τοῦ 1909, ἐξελέγη βουλευτῆς τοῦ Νομοῦ Τρικκάλων κατὰ τὰς βουλευτικὰς περιόδους Α' Ἀναθεωρητικῆς 1910, Β' Ἀναθεωρητικῆς 1910 και ΙΑ' 1912. Εἰργάσθη μεγάλως διὰ τὴν ἀγροτικὴν ἰδέαν και ἐξετιμῆθη παρὰ τοῦ ἀγροτικοῦ κόμμου ὡς ἐξυπηρετήσας τὰ συμφέροντα αὐτοῦ και ἐν γένει ὅλης τῆς Θεσσαλίας.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΤΕΓΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐγενήθη εἰς Τρίκαλα τῆς Θεσσαλίας τῷ 1870. Ἐσπούδασε τὰ νομικὰ εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Ἐθνικὸν καὶ Καποδιστριακὸν Πανεπιστήμιον καὶ ἐξήσκει τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δικηγόρου ἐν Θεσσαλονίῃ ἔνθα ἀπὸ ἐτῶν ἦτο ἐγκατεστημένος. Εἰργάσθη ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν κατὰ τὸν Μακεδονικὸν ἀγῶνα ὡς ἀντιπρόσωπος ἐν Τρικκάλαις τοῦ ἐν Ἀθήναις Κέντρ. Μακεδονικοῦ Κομιτάτου. Διετέλεσε Βουλευτὴς Τρικκάλων τῷ 1910.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ε. ΦΙΛΙΟΣ

Ἐγενήθη τῷ 1869 ἐν Νεοχωρίῳ τῆς Ἐπαρχίας Τρικκάλων. Ἐσπούδασε νομικὰ καὶ ἐπέδθη εἰς τὴν δημοσιογραφίαν καὶ τὴν πολιτικὴν. Ἐξελέγητο Βουλευτὴς τῆς Ἐπαρχίας Τρικκάλων ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν, ἀγωνισθεὶς μετὰ σθένους διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος καθὼς καὶ διὰ τὰ συμφέροντα τῶν συμπολιτῶν του. Ἀπεβίωσε πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐν Τρικκάλαις πάμπωχος.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐκ Τρικκάλων. Μετὰ τὰς ἐγκυκλίους τοῦ σπουδᾶς ἐπέδθη εἰς τὴν δημοσιογραφίαν ἰδρύσας τὴν ἡμερησίαν «Ἀναγέννησιν», εἰτα ἀναμιχθεὶς εἰς τὴν πολιτικὴν κίνησιν κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ πολιτικοῦ κόσμου μετὰ τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1909 ἐξελέγη καὶ οὗτος Βουλευτὴς Τρικκάλων ὡς κάτοχος τῶν διαφόρων ζητημάτων τῆς Ἐπαρχίας καὶ ἰδίως τῶν ἀγροτικῶν τοιοῦτων.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΤΙΚΑΣ

Ἐκ Δραγοβιστίου τῆς Πίνδου, γεννηθεὶς ἐν Τρικκάλαις τῷ 1862. Ἐσπούδασε τὰ νομικὰ καὶ ἐξήσκει τὸ ἀπάγγελμα τοῦ δικηγόρου ἐν Τρικκάλαις. Διετέλεσε πρέεδρος τοῦ Δικην. Συλλόγου καὶ ἀναμιχθεὶς εἰς τὴν πολιτικὴν κίνησιν ἐξελέγη βουλευτὴς κατὰ τὰ ἔτη 1910-12. Ἠγωνίσθη ἐν τῇ Βουλῇ διὰ τὰ δίκαια τῶν συμπολιτῶν του καὶ δὴ τῶν βλαχποισμένων τῆς περιφέρειας του. Ἀπέθανε βουλευτὴς τῷ 1914.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΡΡΑΣ

Ἐκ Μεγαλοχωρίου τῶν Τρικκάλων. Μετὰ τὰς ἐγκυκλίους τοῦ σπουδᾶς, ἠκολούθησε τὸ ἐκπαιδευτικὸν στάδιον καὶ διετέλεσε δημοδιδάσκαλος ἐπὶ σειρῶν ἐτῶν. Μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1909 προεκρίθη ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ βουλευτοῦ καὶ ἐξελέγη τοιοῦτος κατὰ τὰς βουλευτικὰς περιόδους ἀπὸ τοῦ 1910-1920. Ἦδη τυγχάνει συνταξιούχος καὶ διαμένει εἰς Ἀθήνας.

στοῦ καὶ τῆς Παναγίας, καὶ μὲ τὴν ἀρχαιοτάτην τοιχογραφίαν τοῦ κτίτορος σεβαστοκράτορος Ἰωάννου Ἀγγέλου Κομνηνοῦ τοῦ Δούκα (1271 — 1289), περὶ ὧν (πρβλ. Ὀρλάνδου, Ἡ Πόρτα Παναγία τῆς Θεσσαλίας, καὶ ἄρθρα μου εἰς «Θάρος» περὶ Πόρτας Παναγίας καὶ Δουσίκου, καὶ εἰς «Κήρυκα» Λαρίσης 20 — 30 Μαρτίου 1936). Διὰ τῶν γενομένων παρὰ τὴν Πύλην ἐπὶ νῦν Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως Μεταξᾶ ἀντιπλημμυρικῶν ἐξησφαλίσθησαν ὄχι μόνον οἱ κάτοικοι τῆς Πόρτας Παναγίας καὶ τὰ κτήματα τῶν κατοίκων τῆς Πύλης, ἀλλὰ καὶ ὁ θαυμασιος ναὸς τῆς Πόρτας Παναγίας, ὅστις ἐκινδύνευε νὰ παρασυρθῇ ὑπὸ τοῦ Πορταϊκοῦ.

11. Κοινότης Δουσίκου.

Κάτωθι τῆς ὁμωνύμου ἱερᾶς Μονῆς. Ἔχει 542 κατ., μὲ πολὺ καλὴν ἐκκλησίαν κτισθεῖσαν τῷ 1900. Τὸ καλύτερον προϊόν τῆς εἶναι τὰ φασόλια.

ΣΤ΄.

ΤΕΩΣ ΔΗΜΟΣ ΚΟΘΩΝΙΩΝ

Ὁ τέως δήμος Κοθωνίων εὐρίσκεται παρὰ τὰ σύνορα τῶν νομῶν Τρικκάλων καὶ Ἄρτης, καὶ εἶναι δλόκληρος ὄρεινός ἐπὶ διαφόρων ὄρσειρῶν τῆς Πίνδου. Οἱ κάτοικοί του, ὁμιλοῦντες καθαρὰν ἑλληνικὴν, παραμένουν θέρος καὶ χειμῶνα εἰς τὰ χωρία των πλὴν τῶν συνοδευόντων τὰ ποιμνιά των εἰς τὰ χειμαδιά καὶ τῶν κατερχομένων πρὸς εὔρεσιν ἐργασίας. Τὸ ὄνομα τοῦ τέως δήμου καὶ τοῦ χωρίου Κοθωνίου προέρχεται, καθὼς λέγουσιν ἐκ τοῦ Κόθωνος, ὅστις εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἦτο βασιλεὺς εἰς τὰ μέρη ταῦτα. Οἱ κάτοικοι ὄλων τῶν Κοθωνίων ἀσχολοῦνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν. Δήμαρχοι Κοθωνίων διετέλεσαν οἱ ἑξῆς:
Δ η μ . Β α λ κ α ν ι ῶ τ η ς ἀπὸ τοῦ 1883 — 1895.
Γεώργ. Κουρεμμένος ἀπὸ τοῦ 1895 — 1899'
Στυλιανὸς Ζάχος ἀπὸ τοῦ 1899 — 1903.
Γρηγόρ. Βαλκανιώτης ἀπὸ τοῦ 1903 — 1914.

Κοινότητες καὶ χωρία τέως Δήμου Κοθωνίων

1. Κοινότης Μεσοχώρας.

Ἡ Μεσοχώρα, ὡς μετωνομάσθη ἐπιτυχῶς ἢ Βιτσιόσα λόγῳ τῆς θέσεώς της, ποὺ εἶναι ἀκριθῶς σχεδὸν εἰς τὸ μέσον τοῦ τέως δήμου, εἶναι ἐκτισμένη εἰς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Ἀσπροποτάμου, ἐφ' οὗ ὑπάρχει λιθίνη γέφυρα κατασκευασθεῖσα τῷ 1894, δι' ἧς θὰ διέρχωνται καὶ τὰ αὐτοκίνητα τῆς ἐντεῦθεν διερχομένης ἑθνικῆς ὁδοῦ Τρικκάλων — Ἄρτης. Ἐνταῦθα λέγουσιν, ὅτι ὑπάρχουν τὰ ἐρεῖπια τῆς ἀρχαίας Ἀθαμανίας. Ἡ Μεσοχώρα, πρωτεύουσα ἀλλοτε τοῦ τέως δήμου Κοθωνίων εἶναι ἔδρα τῆς ὁμωνύμου Κοινότητος μὲ ἔσοδα 30.550. Ἔχει 631 κατοίκους, Ἀστυνομικὸν Σταθμὸν χωροφυλακῆς, τηλέφωνον, Ταχυδρομικὸν γραφεῖον, δασονομεῖον, τριτάξιον σχολεῖον μὲ 152 μαθητὰς καὶ ἐνορίαν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου μὲ 35 χιλ. ἔσοδα. Ἐνταῦθα ὑπάγεται καὶ τὸ Π λ ὀ π ι μὲ 257 κατοίκους καὶ σχολεῖον μὲ 44 μαθητὰς καὶ ἐνορίαν Κοιμήσεως Θεοτόκου. Ἐπίσης καὶ ὁ Συνοικισμὸς τὸ Κ α ψ ἄ λ ι (ο ν).

2. Κοινότης Ἀρματωλικῆς (Μπούκουρου).

Κάτοικοι 368. Σχολεῖον μὲ 57 μαθητὰς. Ἐνορία Ἀγ. Γεωργίου.

3. Κοινότης Παχτουρί(ου).

Έσοδα 11.319 δρχ. Κάτοικοι 359. Σχολείον με 71 μαθητάς εις καλόν οίκημα. Ένορία Άγιου Νικολάου. Είς την Κοινότητα Παχτουρίου υπάγεται και τὸ Δ ο β ρ ό ι με 155 κατ., σχολείον με 33 μαθ. νεόκτιστον και με ένοριαν Άγιας Παρασκευής.

4. Κοινότης Νεράϊδας (Γριβενοσελίου).

Έσοδα 17.661 δρχ. Έδρα ή Νεράϊδα (Γρεβενοσέλιον) εις ώραιαν τοποθεσίαν και ώραιον πράγματι χωριό, που καλώς ώνομάσθη Νεράϊδα εκ του παρακειμένου βουνου. Κάτοικοι 288. Σχολείον με 53 μαθητάς. Ένορία Άγιου Γεωργίου με 27 χιλ. δρχ. Έσοδα. Έδω υπάγεται και τὸ χωριόν Λ α φ ί ν α (Σ κ λ ύ θ α ι ν α) με 192 κατοίκους και σχολείον νεόδητον με 27 μαθητάς.

Πλησίον τής Νεράϊδας εύρίσκεται και ή Έι ρ ά Μ ο ν ή τ ή ς Ά γ ί α ς Κ υ ρ ι α κ ή ς εις καλήν όπως δήποτε κατάστασιν ύπαχθείσα εις την ένοριαν.

5. Κοινότης Κορυφής.

Τὸ Καπρόϊ, ώς έλέγετο άλλοτε ή Κορυφή, έχει κατοίκους 163.

6. Κοινότης Μυροφύλλου (Μεροκόβου).

Νέα σπουδαιοτάτη γέφυρα κατασκευασθείσα και στοιχίσασα 1 ½ έκατομμύριον έγένετο ένταύθα επί του Άσπρου. Κάτοικοι 796. Σχολείον με 84 μαθητάς. Ένορία Άγιου Νικολάου.

7. Κοινότης Κοθωνίου.

Άρχαιον χωριόν όνομασθέν ούτως εκ του Κόθωνος. Έπί επικλινεστάτου εδάφους. Υπάρχουν έδω έρείπια πολλών παλαιών οικιών. Η έκτασις του άρκετά μεγάλη. Έχει άρκετά λειβάδια. Η έκκλησία του τής Μεταμορφ. του Σωτήρος, Βυζαντινου ρυθμου, πολύ παλαιά. Ήτο, λέγουν, κάποτε Έι ρ ά Μ ο ν ή. Δενδροκομία μεγάλη και δη καρυών. Κάτοικοι 481.

8. Κοινότης Βαλκάνου (δηλ. δασώδους μέρους).

Κάτοικοι 284. Σχολείον με 26 μαθητάς. Ένορία Γεννήσεως Θεοτόκου. Έπί του διερχομένου έντεϋθεν ποταμιου ύπάρχει άρχαία μονότοξος γέφυρα.

9. Κοινότης Μοσχοφύτου (Κορνεσίου).

Κάτοικοι 530. Σχολείον με 58 μαθητάς. Ένορία Άγ. Τριάδος.

10. Κοινότης Λειβαδοχωρίου (Γκιονθίου).

Τὸ Γκιόνθιον έχει άρκετά λειβάδια. Κάτοικοι 226. Σχολείον με 33 μαθητάς. Ένορία Άγιών Άποστόλων.

Είς την Κοινότητα Λειβαδοχωρίου υπάγονται και τὰ χωρία Β α ρ δ ά ρ ι (ο ν) ή Παράμερον ώς μεωνομάσθη, και Β α θ ύ ρ ε μ μ α και ό συνοικισμός Δ ι α λ ε γ μ έ ν ο .

Ζ΄.

ΔΗΜΟΣ ΑΘΑΜΑΝΩΝ

Ό όρεινός τέως δήμος Άθαμάνων, όστις συνορεύει με τέως Δήμους Αιθίκων, Χαλκίδος, Κοθωνίων και Λάκμωνος, ώνομάζετο ούτως εκ τής άρχαίας Έλληνικής φυλής των Άθαμάνων, οι όποιοι κατοικούντες την έξ αυτών όνομαζομένην δύσβατον και τραχείαν Άθαμανίαν, παρὰ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΝΑΓΝ. ΚΑΡΑΛΗΣ

Έγεννήθη εις Μεγ. Καλύβια τὸ έτος 1892. Άπεφοίτησε τής Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Άθηνών τὸ 1914. Υπηρέτησεν ώς έφεδρος ύγειονομικός άξιωματικός επί μίαν όκταετίαν, λαθών μέρος ένεργόν και εις όλους τούς πολέμους από τὸ 1913 και έντεϋθεν. Πολιτευθείς έξελέγη βουλευτής Τρικκάλων, έξυπηρετήσας ποικιλοτρόπως την Έπαρχίαν του και τούς συμπολίτας του.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΗΜΟΣ

Έγεννήθη έν Τρικκάλαις τὸ 1888. Σπούδασας εις τὸ έν Άθήναις Έθν. και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον την Ιατρικην, συνεπλήρωσε τὰς σπουδάς του έν Εύρώπη. Υπηρέτησεν ώς μόνιμος στρατιωτικός Ιατρός άποστρατευθείς Άρχίατρος. Έπίτιμος πρόεδρος του Γύμν. συλλόγου και πρόεδ. του Ιατρ. Συλλόγου Τρικκάλων. Έξελέγη βουλευτής επί Οίκουμεινικής Κυβερνήσεως τὸ 1926 και είτα τὸ 1935.

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΛΙΤΣΙΟΣ

Έγεννήθη έν Γριζάνω των Τρικκάλων τὸ 1890. Έσπούδασεν εις τὸ έν Έθνήναις Έθνικόν Πανεπιστήμιον την νομικην και δικηγορεί έν Τρικκάλαις, τυγχάνων εκ των μάλλον διαπρεπών δικηγόρων των Τρικκάλων. Μετέσχε των πολέμων 1912-1913 και 1917-1922 ώς στρατιώτης και άξιωματικός. Άναμιχθείς εις την πολιτικην έξελέγη κατά τὰς έκλογάς του Μαρτίου βουλευτής των Τρικκάλων.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ

Έκ Τρικκάλων. Διετέλεσεν επί όκταετίαν Γενικός Γραμματεύς τής Γενικής Συνομοσπονδίας των Έργατών τής Έλλάδος. Τὸ 1932 έξελέγη Γερούσιастής των Έργατικών Όργανώσεων και Γραμματεύς τής Γερούσιας, ύπεραμυνθείς των συμφερόντων των εργατών. Τελευταίως μετά την ψήφισιν του Νόμου περί Κοινωνικών Άσφαλίσεως έξελέγη μέλος του Διοικ. Συμβουλίου αυτών. Ήδη διαμένει έν Άθήναις.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Χ. ΦΩΤΑΚΗΣ

Έγεννήθη έν Τρικκάλαις, έσπούδασε την Ιατρικην και συνεπλήρωσε τὰς σπουδάς του εις Παρισίους και Λονδίνον. Έγκατεστάθη είτα εις Τρίκαλα, προτιμήσας με τὰς έξαιρετικές του σπουδάς και την φιλόδηρον άσκησιν του επαγγέλματος του Ιατρού να έξυπηρετήση την Ιδιαιτέρων του πατρίδα. Διετέλεσε γερούσιастής του Νομου Τρικκάλων από τὸ έτος 1919. Άπέθανε τὸ 1937 έν Βιέννη

ΜΙΧΑΗΛ ΣΑΜΑΡΑΣ

Έγεννήθη έν Τρικκάλοις. Έσπούδασε τήν νομικήν καί ἐξήσκησε τό ἐπάγγελμα τοῦ δικηγόρου έν Τρικκάλοις καί έν Θεσσαλονίκη, ἔνθα ἀπό ἐτών ἔχει ἐγκατασταθῆ. Ἀναμιχθεὶς εἰς τήν πολιτικήν κίνησιν τῆς χώρας ἐξελέγη βουλευτῆς τοῦ Νομοῦ Θεσσαλονίκης ἐπὶ σειράν ἐτών, ἐργαζόμενος τόσο δια τὰ κοινὰ συμφέροντα τοῦ Νομοῦ Θεσσαλονίκης ὅσον καί δια τὰ συμφέροντα τῆς Θεσσαλίας.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΙΑΚΩΒΑΚΗΣ

Έκ Τρικκάλων τῆς Θεσσαλίας. Έσπούδασεν εἰς τό έν Ἀθήναις Ἐθνικόν καί Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον τήν Ιατρικήν ἐπιστήμην καί ἐξήσκησε τό ἐπάγγελμα τοῦ Ιατροῦ έν Τρικκάλοις λίαν ἐπιτυχῶς. Διετέλεσε Πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τοῦ Δήμου Τρικκαίων ἐπὶ σειράν ἐτών καί ἐτύγχανεν ἀναπληρωτῆς τοῦ ἐκάστοτε Δημάρχου. Ἀπέθανεν έν Τρικκάλοις τό ἔτος 1934.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ Ν. ΚΛΕΙΔΩΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ό ἀπό τοῦ 1908 πρώτος Ἰδρύσας καθημερινήν ἐφημερίδα έν Τρικκάλοις. Νεώρως τω τότε ἀκόμη εἰς τὰ πρώτα ἔτη τῆς φοιτησεῶς του εἰς τό Πανεπιστήμιον Ἰδρυσε τό «Θάρρος» τό ὁποῖον ὑπό τήν φωτεινήν του ἔμπνευσιν ἐσταδιοδρομήσεν ἐπὶ μίαν 30ετίαν μέ ἀσθεστον τόν πόθον καί τό ἐνδιαφέρον πρὸς ἐξυτηρέτησιν τῆς κοινωνίας ἐντός τοῦ πλαισίου τῶν ἐθνικῶν ἰδεῶν καί παραδόσεων.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΙΒΕΡΗΣ

Ἰδιοκτήτης - Διευθυντής τῆς ἀρχαιοτέρας τῶν Τρικκαλινῶν ἐφημερίδων «Ἀναγέννησις», ἐκδιδομένης ἀπό τοῦ 1896. Έγεννήθη έν Κερκύρα. Ἐλαβε μέρος ὡς ὑπαξιωματικὸς εἰς ὅλους τοὺς πολέμους 1912-13, προαχθεὶς εἰς ἀξιωματικόν. Ἐλαβε μέρος εἰς τὸν Εὐρ. πόλεμον καί τήν ἐκστρατείαν τῆς Μ. Ἀσίας. Ἀπό τό 1920 ἀνέλαβε τήν διεύθυνσιν τῆς «Ἀναγεννήσεως», δημοσιογραφεί δέ εἰσέτι εἰς Τρίκκαλα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΕΡΝΑΚΙΔΗΣ

Έκ τοῦ Δήμου Παιλίων Τρικκάλων. Ἐλαβε μέρος εἰς ὅλας τὰς ἐπαναστατικὰς ἐκδηλώσεις τῶν Θεσσαλῶν ἀπό τοῦ 1878 λαθῶν μέρος εἰς πλείστας μάχας ὡς ἀρχηγὸς σώματος ἀνταρτῶν προσενηγκῶν πλείστας ὑπηρεσίας τῆ πατρίδι του. Οἱ συνδημόται του ἐκτιμῶντες τὰς ὑπηρεσίας του ἐξέλεξαν τοῦτον Δῆμαρχον τοῦ τέως Δήμου Παιλίων ἀπό τοῦ 1887-1891. Ἡδὴ διαμένει εἰς Τρίκκαλα.

τά ὀνομαζόμενα Ἀθαμανικά ὄρη, σημερινὰ Τζουμέρκα, καί ὀροσειρὰς Πίνδου (Κακαρδίτσαν καί Περιστερίον), ἀναφέρονται πολλάκις έν τῇ Ἱστορίᾳ καί δὴ κατὰ τό τέλος τοῦ Γ' π. Χ. αἰῶνος, ὅτε βασιλεὺς αὐτῶν ἦτο ὁ Ἀμύνανδρος, ἐκ τῆς ἐποχῆς τοῦ ὁποῖου σώζονται καί νομίσματα. Ἀπὸ Στράβωνος δὲ ἡ Ἀθαμανία κατηριθμεῖτο εἰς τήν Θεσσαλίαν (πρβλ. Λεξ. Ἐλευθερουδάκη, τόμος Α', σελ. 297). Οἱ κάτοικοι τοῦ τέως δήμου Ἀθαμάνων Ἀσπροποταμίται ὄντες ὀμιλοῦσιν έν μέρει τήν Κουτσοθλαχικήν καί έν μέρει τήν Ἑλληνικήν.

Δῆμαρχοι τέως Δήμου Ἀθαμάνων διετέλεσαν οἱ ἑξῆς:

1883—1887 Εὐάγγελος Μπαταγιάννης.

1887—1891 Γρηγόριος Καραθάνου Γαρδικιώτης.

1891—1895 καί 1895—1899 Σωτήριος Χρ. Παναγιώτης, καταπολεμήσας πολὺ τήν ληστείαν.

1899—1903 Γρ. Καραθάνου Γαρδικιώτης καί

1903—1914 Βασ. Εὐαγ. Μπαταγιάννης.

Κοινότητες καί χωρία τέως Δήμου Ἀθαμάνων

1. Κοινότης Μουτσιάρας.

Ἔσοδα 20.623 δρχ. Κάτ. τὸν χειμῶνα 95, διότι ἀποδημοῦν. Εὐρίσκεται Ν. τοῦ Γαρδικίου εἰς μίαν πλαγιάν περικυκλωμένην ἀπὸ βουνά. Εἶναι χωρίον ὅπερ ὀμιλεῖ ἑλληνικά. Ἀπ' ἐδῶ ἐπέρασε καί ὁ Ἅγιος Κοσμάς. Ἐνορίαν Ἀγ. Παρασκευῆς.

2. Κοινότης Γαρδικίου.

Πρωτ. τέως δήμου Ἀθαμάνων. Ἐπάνω εἰς μίαν ὕψηλὴν πλαγιάν τῆς Πίνδου, δύο ἡμέρας καί πλέον μακρὰν τῶν Τρικκάλων, εἰς τὰ σύνορα τῶν Νομῶν Ἰωαννίνων, Ἄρτης καί Τρικκάλων εὐρίσκεται τό Γαρδικίον, τό μεγαλύτερον χωρίον τοῦ Ἀσπροποτάμου μέ ἐκτεταμένα λειβάδια καί δάση. Ἔσοδα Κοινότητος 85 χιλ. δρχ. Κάτ. 577 κατὰ τὸν χειμῶνα, ἀλλὰ τό θέρος φθάνουν τὰς 3 χιλ. περίπου, διότι οἱ πλείστοι τῶν κατοίκων του ἀποδημοῦν τὸν χειμῶνα εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος ἐξασκούντες διάφορα ἐπαγγέλματα¹. Ἐνορία Κοιμ. Θεοτόκου, ὅτε καί θρησκευτικὴ πανήγυρις γίνεται καί γαμβρονυφο-διαλέγονται οἱ Γαρδικιώται

Ν. τοῦ Γαρδικίου ὑπάρχει ἡ ἐρειπωμένη Ἰ. Μονὴ τῆς Ἀγ. Τριάδος, τῆς ὁποίας σώζεται ἡ ἐκκλησία καί τινα κελλιά. Ἰδρυτῆς τῆς ἦτο ὁ Ἰωαννίκιος Γαρδικιώτης, ἱερομόναχος. Α. δὲ τοῦ Γαρδικίου καί εἰς τό κάτω μέρος ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἀπὸ Γαρδικίου εἰς Ἀρματολικὸν καί Μεσοχώραν εὐρίσκεται ἡ Ἰ. Μονὴ τῆς Κοιμήσεως Θεοτόκου, τῆς ὁποίας κτήτωρ ἦτο ὁ Δαμασκηνὸς Γαρδικιώτης.

Εἰς Γαρδικίον πρὸ 15ετίας ἔγινεν ἀλαταποθήκη καί δαπάνη τοῦ Δημοσίου ἡ ὁδὸς ἀπὸ Ἀχελώου μέχρι Γαρδικίου.

3. Κοινότης Τζιούρτζιας.

Β. τοῦ Γαρδικίου. Ἔσοδα Κοινότητος ἐκ Λειβαδίων ἰδίως 50 χιλ. δρχ. Κάτ. τὸν χειμῶνα 57, διότι ἀποδημοῦν. Ἐνορία Ἀγ. Παρασκευῆς.

4. Κοινότης Τυφλοσελίου.

Εὐρίσκεται πλησίον τῆς Πύρρας. Ἐχει ἔσοδα Κοινό-

¹ Καί δὴ τό τοῦ κτηνοτρόφου οἱ ἡμίσεις περίπου παραχειμάζοντες εἰς διάφορα μέρη τῆς Θεσσαλίας καί δὴ εἰς Καρδίτσαν, ὅπου ἔχουν χωριστὴν Συνοικίαν λεγομένην «Γαρδικιά» καί εἰς Τρίκκαλα εἰς Συνοικίαν λεγομένην «Γαρδικιώτικα» καί εἰς Ἀθήνας καί Πειραιᾶ, ὅπου ἔχουν περί τὰ 100 καταστήματα.

ΘΕΣΣΑΛΙΚΑΙ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑΙ
ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΡΙΚΚΑΛΩΝ

τητος 22.779 δρχ. Κάτ. 28 τόν χειμῶνα, διότι φεύγουν. Ἐνορία τῶν Ἁγ. Ἀποστόλων. Ἐδῶ ὁμιλοῦν τὴν Ἑλληνικήν.

5. Κοινότης Καμναίου.

Μεταξὺ Τυφλοσελίου καὶ Δέσης. Ἔσοδα 15.739 δρχ. Κάτ. 114. Τόν χειμῶνα μένουσι οἱ περισσότεροι ἐδῶ.

6. Κοινότης Δέσης.

Β. τοῦ Καμναίου. Ἔχει ἔσοδα 110 χιλ. δρχ. ἀπὸ τὰ ἐκτεταμένα δάση της. Ἡ Δέση μὲ τοὺς Συνοικισμοὺς Βάκκαρι, Πασχαλιόρι, Ὀδοιπόρους μόλις ἔχουν περὶ τοὺς 150 κατ., διότι οἱ κάτοικοι φεύγουν τὸν χειμῶνα. Πολλοὶ ἐκ Δέσης παραχειμάζουν εἰς Καρδίτσαν καὶ Φάρσαλα.

Συγκεφαλαιοῦντες λέγομεν, ὅτι ἡ ἐπαρχία Τρικκάλων συμφώνως πρὸς τὰς ἐπισήμους πληροφορίας, τὰς ὁποίας μᾶς ἔδωκαν αἱ διάφοροι ἀρμόδια ἀρχαί, ἔχει ἔσοδα ἐτήσια τοῦ μὲν Δήμου Τρικκαίων περὶ τὰ 10 ἑκατομμύρια δραχμῶν, τῶν δὲ διαφόρων Κοινοτήτων της ἀνερχομένων εἰς 80, δραχμὰς 1.542.306. Ἐπίσης ἔχει 113 σχολεῖα μὲ 10.520 μαθητὰς καὶ μαθητρίαι, διότι ὅπου ἀνωτέρω γράφομεν μαθητὰς ἐκάστου σχολείου ἐννοοῦμεν μαθητὰς καὶ μαθητρίαι. Ὅμοίως ἔχει 113 ἐκκλησιαστικὰς ἐνορίας μὲ ἐτήσια ἔσοδα δραχ. 2.340.369. Γεωργικὴν δὲ παραγωγὴν κατὰ τὸ ἔτος 1935—36, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο βεβαίως ἀπὸ τὰ εὐφορώτερα, 8.193.900 ὀκάδας σίτου, 8.566.700 ὀκ. ἀραβοσίτου, 264.230 ὀκ. σικάλειος καὶ 1.049.500 ὀκ. κριθῆς, ἐκτὸς τῶν ἄλλων γεωργικῶν προϊόντων ὀσπρίων, σησαμίου, βάμβακος κλπ., τὰ ὁποῖα ἐπίσης εἶναι ἀρκετὰ, διότι ἡ ἐπαρχία Τρικκάλων εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γεωργικὴ ἐπαρχία.

Ἔργα συγκοινωνίας εἰς τὴν ἐπαρχίαν Τρικκάλων σπουδαῖα ἔχουν γίνεαι: 1) Τὸ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Τρικκάλων τμήμα τῆς ἐθνικῆς ὁδοῦ Τρικκάλων—Ἰωαννίνων. 2) Τὸ μέχρι Τύρνης τμήμα τῆς ἐθνικῆς ὁδοῦ Τρικκάλων—Ἀρτης. 3) Ἐννέα χιλιόμετρα ἀπὸ Τρικκάλων τῆς ἐθνικῆς ὁδοῦ Τρικκάλων—Καρδίτσας. 4) Ὀλόκληρος ἡ ἐθνικὴ ὁδὸς Τρικκάλων—Λαρίσης, ἥτις ἀπὸ πολλοῦ πλήρως κατεσκευασμένη διὰ τῆς κατασκευῆς καὶ τῆς μεγάλης γεφύρας Κουτσοχείρου μεγάλης διηκόλυσε τὴν καθ' ὅλον τὸ ἔτος δι' αὐτοκινήτων κυκλοφορίαν. 5) Ἡ ἐπαρχιακὴ ὁδὸς Τρικκάλων—Ζαβλανίων πλήρως κατεσκευασμένη ἀπὸ πολλοῦ. 6) Αἱ ἐπαρχιακὰ ὁδοὶ Τρικκάλων—Βαρυμπότης, Τρικκάλων—Παλαιομοναστηρίου—Μουζακίου καὶ Καλυθίων—Μουζακίου.

Ἐπίσης σπουδαῖα εἶναι καὶ τὰ μέλλοντα νὰ συντελεσθοῦν ὑπὸ τῆς νῦν Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως Μεταξῶ ἀντιπλημμυρικὰ ἔργα εἰς τοὺς ποταμοὺς τῆς ἐπαρχίας καὶ τὰ ἀποστραγγιστικὰ εἰς Ζαλθάνια, Ζούλιανην, Κρηνίτσαν, Τουρναβούς καὶ Κριτσίνι καὶ ἡ διάνοιξις διαφόρων ἀποστραγγιστικῶν χανδάκων εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς πεδιάδας Κοινοτήτας.

Ἐνὶ λόγῳ καὶ ἡ ἐπαρχία Τρικκάλων καθὼς καὶ ὅλη ἡ Θεσσαλία ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεώς της μέχρι σήμερον προώδευσε καθ' ὅλα σημαντικῶς.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Ν. ΣΑΜΑΡΑΣ

Ἐκ Χασιίων. Ἠκολούθησε τὸ στρατιωτικὸν στάδιον καὶ ἐξῆλθε τῆς Σχολῆς τῶν Εὐελπίδων τῷ 1916 ἀνθυπολοχαγός. Ἀπετάχθη ἐπὶ κυβερνήσεως Βενιζέλου καὶ ἐπανήλθε μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ λοχαγοῦ τὸ ἔτος 1920. Ἐλαβε μέρος εἰς τὴν Μικρασιατικὴν ἐκστρατεῖαν ἔνθα ἐτραυματίσθη καὶ ἠχμαλωτίσθη. Ἀπληλευρώθη μετὰ τὴν ἀνακωχὴν καὶ ἐτέθη εἰς πολεμικὴν διαθεσιμότητα λόγῳ τραυματος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΩΓΟΣ

Ἐγενήθη ἐν Μεσογῶρα τῆς Ἐπαρχίας Τρικκάλων τὸ ἔτος 1890. Μετὰ τὰς ἐγκυκλίους τοῦ σπουδᾶς ἐν Τρικκάλοις ἠκολούθησε τὸ στρατιωτικὸν στάδιον, ἀνελθὼν μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀντισυνταγματάρχου τῆς Στρατολογίας. Διεκρίθη διὰ τὸ ἀκέραιον τοῦ χαρακτῆρος του καὶ τὴν ἐν γένει στρατιωτικὴν του δράσιν. Ἐτιμήθη διὰ διαφόρων παρασῆμων λόγῳ τῶν ὑπηρεσιῶν του πρὸς τὴν πατρίδα.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΝΤΑΗΣ

Ἐκ Τρικκάλων. Μετὰ τὰς ἐγκυκλίους τοῦ σπουδᾶς ἐν Τρικκάλοις ἐσπούδασε τὰ νομικὰ εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Ἐθνικὸν καὶ Κρατοδιστριακὸν Πανεπιστήμιον. Ἐλαβε μέρος ὡς ἑφένρος ὑπολοχαγός τοῦ 3/40 Συντάγματος Εὐζώνων εἰς τὴν Μικρασιατικὴν ἐκστρατεῖαν ἔνθα κατὰ τὴν μάχην τοῦ Καλέ Γκρότο εἰς τὰ πρόθυρα τῆς Ἀγκύρας ἐφονεύθη μαχόμενος ἡρωικῶς τὴν 16 Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1921.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Ν. ΚΑΝΟΥΤΑΣ

Ἐγενήθη ἐν Τρικκάλοις τῷ 1895. Τῷ 1912 εἰσήχθη εἰς τὴν Σχολὴν Εὐελπίδων καὶ ἐξελέθων ἀνθυπολοχαγός τῷ 1916. ἀπετάχθη τῷ 1917. Ἐπανήλθεν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ λοχαγοῦ τῷ 1920 καὶ μετέσχεν εἰς τὴν Μικρασιατικὴν ἐκστρατεῖαν. Ἐφονεύθη τὴν 3 Ἰουλίου 1921 πρὸ τῆς Κιουταγείας εἰς τὸ ἔγκωμα 1799. Ὁ λόφος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔπεσε ὀνομάσθη «λόφος Κανούτα».

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΡΑΝΑΣΙΟΣ

Ἐγενήθη εἰς Γαρδικίον τῆς Ἐπαρχίας Τρικκάλων. Ἐσπούδασεν ἱατρὸς εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστήμιον. Κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1912 ἔλαβε μέρος ὡς ἑφένρος ἀνθυπολοχαγός τοῦ 5οῦ Πεζικοῦ Συντάγματος Τρικκάλων. Συμμετέσχεν ὅλων τῶν μέχρι τοῦ Σαρανταπόρου μαχῶν καὶ συμπλοκῶν καὶ κατὰ τὴν μεγάλην μάχην τοῦ Σαρανταπόρου ἔπεσεν ἐνδύδως μαχόμενος ὑπὲρ τῆς πατρίδος του.

ΓΑΚΗΣ Π. ΧΑΤΖΗ-ΓΑΚΗΣ

Ἐγεννήθη ἐν Πετρούλιω τῷ 1791. Διετέλεσε μέλος τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας καὶ προσέφερε μεγίστας ὑπηρεσίας κατὰ τοὺς ἀγῶνας τῆς Ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας. Διέσωσε 3000 περίπου οἰκογενεῖας Ἑλλήνων Σκηνιτῶν Σαρακατσαναίων ἀπὸ ἐκτόπισιν εἰς Αἴμον, χάρις εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν τοῦ Σουλτάνου καὶ τὴν ἐπιρροὴν του εἰς τοὺς πασάδες Ἰωαννίνων καὶ Τρικκάλων. Ἀπέθανεν τῷ 1876.

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΧΑΤΖΗ-ΓΑΚΗΣ

Ἐγεννήθη ἐν Πετρούλιω τὸ ἔτος 1824. Ἐδράσατο πατριωτικώτατα ὑπὲρ τῆς ἀπελευθέρωσης τῆς Θεσσαλίας. Διεκρίνετο διὰ τὸ ἀρρενωπὸν ὕψος του καὶ τὴν μεγάλην του ἀρχοντιάν. Ὁ ἱστορικός του Πύργος ἦτο καταφύγιον ὄλων τῶν δεινοπαθούτων Θεσσαλῶν καὶ ξένων, εἰς ὃν εὗρισκαν ἄσυλον ἀπὸ τὰς καταδιώξεις τῶν Τούρκων. Διετέλεσε δημογέρον καὶ Ἄζις (δικαστής) Τρικκάλων. Ἀπέθ. τῷ 1891.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΑΓΑΘΟΚΛΗΣ

Ἀνὴρ μὲ βιομηχανικὸν πνεῦμα τεράστιον ἰδρύσατο μετὰ τῶν ἀδελφῶν του Κωνσταντίνου καὶ Γεωργίου βιομηχανίαν ἀλευροποιίας ἐν Λαμῖα καὶ Στυλίδι καὶ κλωστούφαντουργίας ἐν Στυλίδι, καπνῶν ἐν Πειραιεῖ, οἰνοποιίας ἐν Ἀλιβερίῳ καὶ ἄλλα τῇ προσαρτήσῃ τῆς Θεσσαλίας ἐπεξέτειναν τὰς ἐπιχειρήσεις των καὶ ἐν Θεσσαλίᾳ. Διεκρίνετο διὰ τὰ φιλόφθρα αἰσθήματά του καὶ τὴν κοινωνικὴν δράσιν.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΓΑΘΟΚΛΗΣ

Ἐκ τῆς τριάδος τῶν ἀδελφῶν Ἀγαθοκλῆ οἱ ὅποιοι ἐπεξέτειναν τὰς ἐπιχειρήσεις των καὶ ἐν Θεσσαλίᾳ ἄλλα τῇ προσαρτήσῃ τῆς. Ἰδρύσαν κεντρικῶς ἀλευροποιίας ἐν Τρικκάλαις, Βελεστίνῳ καὶ Φλαμουλίῳ, δι' ὧν ἐτροφοδοτοῦν τὰ ἐν Τρικκάλαις, Καρδίτῃ, Λαρίῃ καὶ Βόλῳ πρατήρια. Ἐφήρμοσαν ἐν τῇ περιφερείᾳ Καρδίτσης τὴν μηχανικὴν καλλιέργειαν εἰς τὸ ἀγρόκτημα Μεγάλο Παζαράκι.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΓΑΚΗΣ

Ἐγεννήθη εἰς τὸ χωρίον Πετροῦλι τῶν Τρικκάλων τῷ 1861. Ἐκ τῆς ἱστορικῆς οἰκογενεῖας τῶν Χατζηγακῶν, ἠκολούθησε καὶ οὗτος τὰ παραδόσεις τῆς οἰκογενεῖας του καὶ ἐνδιεφέρθη διὰ τὸν τόπον του, δι' ὃ καὶ ἐξελέγη ἐπὶ τρεῖς τετραετίαις Δήμαρχος τοῦ Δήμου Αἰθίων τῆς Ἐπαρχίας Τρικκάλων, ἐμπρηστήσας τὰ συμφέροντα τοῦ Δήμου καὶ τῶν συμπολιτῶν του κατὰ πολὺ. Ἀπέθ. τῷ 1922.

Η'.

ΑΡΧΙΕΡΕΙΣ ΤΡΙΚΚΗΣ ΚΑΙ ΣΤΑΓΩΝ ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ¹

Ἀπὸ τοῦ 1876 ἐπίσκοπος Τρίκκης ἦτο Μελέτιος ὁ Β'. Οὗτος ἐσπούδασεν ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Θεολογικῇ Σχολῇ, τῇ 7ῃ δὲ Μαΐου τῷ 1868 ἐχειροτονήθη βοηθὸς ἐπίσκοπος τοῦ Μητροπολίτου Μελενίκου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμφάσης ἐπισκοπῆς Σελευκειᾶς. Τῇ 21ῃ Φεβρουαρίου τοῦ 1876 προεβιβάσθη εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Τρίκκης. Ὁ Μελέτιος ηὐτύχησε τῷ 1881 νὰ ὑποδεχθῇ τὸν ἐλευθερωτὴν τῆς Θεσσαλίας Ἑλληνικὸν στρατὸν καὶ νὰ τελέσῃ τὴν ἐπὶ ἀπελευθέρωσιν αὐτῆς δοξολογίαν. Τῷ 1885 διετέλεσε Συνοδικὸς διατηρηθεὶς τοιοῦτος καὶ κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος 1886, ὅποτε καὶ ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις.

Ἀπὸ τοῦ 1886 μέχρι τοῦ 1894 διωκθήθη ἡ ἐπισκοπὴ Τρίκκης ὑπὸ ἐπισκοπικῆς ἐπιτροπῆς.

Τῇ 4 Δεκεμβρίου 1894 ἐξελέγη ἀρχιεπίσκοπος Τρίκκης (οἱ ἐπίσκοποι τῶν πρωτευουσῶν τῶν νομῶν κατὰ τὸν Σ.Δ. Νόμον περὶ ἐπισκοπῶν καὶ ἐπισκόπων ὀνομάζοντο ἐν Ἑλλάδι ἀρχιεπίσκοποι), ὁ Προκόπιος Κουκουλάρης, ἐκ Νάξου καταγόμενος, γεννηθεὶς ἐν Ἀθήναις. Οὗτος ἦτο μοναχὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σιαγματᾶ τῆς Μητροπόλεως Θηβῶν καὶ Λεβαδείας. Ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τῆς Μονῆς τῆς μετανοίας αὐτοῦ ἐσπούδασεν ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου, συνεπλήρωσε δὲ τὰς θεολογικὰς καὶ φιλοσοφικὰς αὐτοῦ σπουδὰς ἐν Γερμανίᾳ, ἔνθα ἀνεκηρύχθη διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας, ἐσπούδασε καὶ ἐπ' ὀλίγον καιρὸν ἐν Γαλλίᾳ, μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν δὲ τῶν σπουδῶν αὐτοῦ ἐν Εὐρώπῃ διωρίσθη ἐφημέριος τῆς ἐν Πετρούπολει ἑλληνικῆς ἐκκλησίας, ἐκ τῆς θέσεως δὲ ταύτης ἐκλήθη εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Τρίκκης.

Ἐπ' αὐτοῦ διὰ τοῦ ἀπὸ 22ας Ἰανουαρίου 1900 Νομ. Διατάγματος ἠνώθησαν αἱ ἐπισκοπαὶ Σταγῶν καὶ Γαρδικίου μετὰ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Τρίκκης ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Ἐπισκοπῆς Τρίκκης καὶ Σταγῶν. Ὁ Προκόπιος ἔκτισε Μητροπολιτικὸν οἶκημα προορίσας αὐτὸ εἰς κατοικίαν τῶν διαδόχων αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ προικίζωσιν ἐκάστοτε ὄρφανὴν τινα κόρην ἐκ τῆς ἐπισκοπῆς ταύτης καταγομένην. Δυστυχῶς τὸ ἐπισκοπικὸν τοῦτο κτίριον μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, ἐπισυμβάντα ἐν Τρικκάλαις τῷ 1904, ἐσφετερίσθη ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Μιχαὴλ Κουκουλάρης παραδοὺς τῷ διαδόχῳ τοῦ Προκοπίου Ἀνθίμῳ Παντελάκη μόνον τὰ ἱερά ἄμφια καὶ ἔπιπλα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἀρχιερέως. Ὁ Προκόπιος ὑπῆρξεν ἀρχιερεὺς εὐπαίδευτος καὶ γλωσσομαθῆς, ἀγαθός, ἐλεήμων καὶ ἀξιόπρεπής, ἔτι δὲ καὶ νῦν μετὰ σεβασμοῦ μνημονεύεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἀπὸ τοῦ 1904 μέχρι τοῦ 1907 διωκθήθη ἡ ἐπισκοπὴ ὑπὸ ἐπισκοπικῆς ἐπιτροπῆς, κατ' Ἰούλιον δὲ μῆνα τοῦ 1907 ἐξελέγη ἐπίσκοπος Τρίκκης καὶ Σταγῶν ὁ Ἀνθίμος Παντελάκης ἐκ Θουρίας τῶν Καλαμῶν καταγόμενος. Ὁ Ἀνθίμος ἐτύγχανε προλύτης τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, ὑπηρετήσας ὡς γραμματεὺς τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Προκοπίου τοῦ Α' καὶ ὡς ἐλληνοδιδάσκαλος ἐν διαφόροις σχολείοις τοῦ Κράτους, πρὸ τοῦ προβιβάσασθαι δὲ αὐτοῦ εἰς ἐπίσκοπον ἦτο ἐφημέριος τοῦ στόλου, ἀπεβίωσε δὲ ἐν Τρικκάλαις τῇ 6ῃ Αὐγούστου τοῦ 1914. Ὁ Ἀνθίμος εὐρὼν οὐκ ὀλίγους

¹ Τὸ περὶ Ἀρχιερέων Τρίκκης κλπ. κεφάλαιον ἐστάλη παρὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Πολυκάρπου.

υπεραριθμούς Ιερείς καθ' ὄλην τὴν ἔπταετή αὐτοῦ ἀρχιερατείαν οὐδένα ἐφημέριον ἐχειροτόνησεν.

Εἰς διαδοχὴν τοῦ Ἀνθίμου ἐξελέγη ἐπίσκοπος Τρίκκης καὶ Σταγῶν ὁ Α΄ γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιμανδρίτης Πολύκαρπος Θωμᾶ, χειροτονηθεὶς ὑπὸ πάντων τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῇ 12ῃ Ὀκτωβρίου Κυριακῇ τῶν Ἁγίων Πατέρων τοῦ 1914 ἔτους ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν. Οὗτος ἐγεννήθη τῷ 1875 ἐν Πρεμετῇ τῆς Βορείου Ἠπείρου, διακούσας δὲ ἐν αὐτῇ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα, ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς Κοινότητος τῆς πόλεως ταύτης ὡς ὑπότροφος τῶν αἰοιδίμων Ριζαρῶν εἰς τὴν φερώνυμον αὐτῶν Σχολήν. Ἐκ ταύτης ἀπεφοίτησε τῷ 1897 μετὰ τοῦ βαθμοῦ ἄριστα τυχῶν καὶ τοῦ Παρσακείου βραβείου, τοῦ ἀπονεμομένου ὑπὸ τῆς Σχολῆς τῷ διακρινομένῳ ἐκ τῶν μαθητῶν ἐπὶ ἐπιδόσει εἰς τὰ γράμματα καὶ χρησθῶ ἦθει. Μαθητὴς ὢν τῆς Σχολῆς ἐν νεαρωτάτῃ ἡλικίᾳ τῷ 1896 ἐχειροτονήθη διάκονος ἐν τῇ ἐν Ἀγίῳ Ὁρει Ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Ἁγίου Παύλου παρὰ τῷ ἐκ μητρὸς θείῳ αὐτοῦ ἡγουμένῳ τῆς Μονῆς Σωφρονίῳ, τῷ 1903 ἀπεφοίτησε καὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τυχῶν τοῦ βαθμοῦ ἄριστα ὁμοίως καὶ ἐτέρου βραβείου. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν αὐτοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῇ ἐπιμόνῳ ἀξιώσει τοῦ ἐν τῇ Ριζαρείῳ Σχολῆς καθηγητοῦ αὐτοῦ Μαργαρίτου Εὐαγγελίδου, Προέδρου τοῦ ἐν Ἀθήναις Μικρασιατικοῦ Συλλόγου, μετέβη εἰς τὴν νῆσον Πάτμον ὡς διευθυντὴς τοῦ ἐκεῖ τότε λειτουργούντος ἱεροδιδασκαλείου. Εἰς τὴν εὐδόκιμον αὐτοῦ ἐν Πάτμῳ ἐργασίαν ἀποβλέπων ὁ ἐν Ἀθήναις Μικρασιατικὸς Σύλλογος προὔτεινεν αὐτῷ νὰ καθορίσῃ ὁ ἴδιος οἰονδήποτε μισθὸν ἠθέληεν, ἀρκεῖ νὰ παρέμεινε διευθύνων τὴν Σχολὴν καὶ κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος. Τῷ 1904 πρὸς συμπλήρωσιν τῶν σπουδῶν αὐτοῦ μετέβη εἰς Γερμανίαν, ἔνθα ἐφοίτησε καὶ εἰς ἄλλα μὲν Πανεπιστήμια ἀλλὰ κυρίως εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Βερολίνου, μετὰ τετραετὴ δὲ ἐκεῖ διαμονὴν ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα διωρίσθη Α΄ γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῇ 10ῃ Αὐγούστου τοῦ 1907 ἔτους, διαμείνας ὡς τοιοῦτος μέχρι τῆς εἰς ἐπίσκοπον Τρίκκης καὶ Σταγῶν χειροτονίας αὐτοῦ. Γραμματεὺς ὢν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐξετέλει χρέη ἐφημερίου ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις Παρθεναγωγείῳ Χίλλ, ἐν ᾧ ἀνά πάσαν Κυριακὴν καὶ ἑορτὴν ἐκήρυττε τὸν θεῖον λόγον, συγχρόνως δὲ ἐτύγχανε καὶ καθηγητὴς τῶν τέκνων τοῦ αἰοιδίου Βασιλέως Κωνσταντίνου. Ὡς Μητροπολίτης Τρίκκης καὶ Σταγῶν ἔχων ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ Ἱεραὶ Μοναὶ τῶν Μετεώρων ἀποτελοῦσι παγκόσμιον προσκύνημα, ὅπερ ἐπισκέπτονται ἀπειράριθμοι ἡμέτεροι καὶ ξένοι καὶ ὅτι ἡ ἐμφάνισις αὐτῶν παρέχει εἰκόνα εἰς τοὺς ξένους τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἐθνικῆς ἡμῶν καταστάσεως, πᾶσαν προσπάθειαν κατέβαλεν, ἵνα κατασκευασθῶσι λαξευταὶ κλίμακες ἀνόδου εἰς τὰς Ἱεράς ταύτας Μονὰς καὶ καθόλου ἀνακαινισθῶσιν αὐταί. Ὅμοίως ἐν Τρικκάλοις, κατὰ μέγα μέρος ἰδίαις αὐτοῦ δαπάναις, ἀνήγειρε μεγαλοπρεπὲς Μητροπολιτικὸν οἶκημα, ἐνεργεῖαις δὲ αὐτοῦ ἐξωραϊσθῆσαν πάντες σχεδὸν οἱ ναοὶ τῆς πόλεως, ἀνηγέρθησαν νέοι ναοὶ, καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐπλουτίσθησαν δι' ἱερῶν σκευῶν καὶ ἀμφίων. Τῷ 1925 ἀντεπροσώπευσε τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰς ἐν Βουκουρεστίῳ τελεσθείσας ἑορτὰς ἐπὶ τῇ ἀναγορεύσει τοῦ νέου Πατριάρχου τῆς Ρουμανίας Μύρωνος, τιμηθεὶς τότε διὰ τοῦ Ρουμανικοῦ Μεγαλοσταύρου. Τῷ 1931 ἀποσταλεὶς ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετέσχε τοῦ ἐν Λάμπειθ Πάλλας τοῦ Λονδίνου

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α. ΖΑΪΠΑΣ

Οὗτος εἶναι ἐκ τῶν πρώτων μεγάλων Ἑλλήνων οἱ ὅποιοι ἐστρεψαν στοργικὴν τὴν προσοχὴν τῶν πρὸς τὸν εὐφορον Θεσσαλικὸν κάμπον. Κατὰ τὸ 1830 κατῴρθωσεν ἀπὸ τοῦ μικροῦ διὰ τὴν ἀξίαν τῶν πωσοῦ τῶν 5.000.000 χρ. φράγκων ν' ἀποσπάσῃ ἀπὸ τοὺς Μπέδες τῆς Θεσσαλίας 10 μεγάλα Θεσσαλικά χωριά. Μετὰ τὸν θάνατόν του ἐγκατέλειπεν ὅλην τὴν τὴν περιουσίαν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΗΛ. ΒΑΜΒΕΤΣΟΣ

Ἐγεννήθη ἐν Λαγκαδίῳ (Γορτυνία) τῷ 1858. Κατὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Θεσσαλίας διωρίσθη καθηγ. Τρικκάλων καὶ Καρδίτσας. Τῷ 1882 ἱδρυσεν ἐν Τρικκάλοις τὸ ἴδιον. ἐκπαιδευτήριον «Πλάτων», λειτουρήσας μέχρι τοῦ 1903. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ἐπιστημόνων τοῦ Νομοῦ Τρικκάλων ἐμαθήτευσεν ἐν τῷ Ἐκπαιδευτηρίῳ του. Ἐτιμήθη μετὰ τὸν ἀργυροῦν σταυρὸν τοῦ Σαῦτηρος. Ἀπεβίωσε τῷ 1918.

ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐγεννήθη ἐν Τρικκάλοις τῷ 1837. Ἐσπούδασεν ἱατρὸς - φαρμακοποιὸς. Διεκρίνετο διὰ τὴν φιλάνθρωπον δράσιν του ἐν Τρικκάλοις. Ἐπὶ τουρκοκρατίας ὡς δημογέρον, ἀπολαύων μεγίστης ἐκτιμήσεως ὑπὸ τῶν Τούρκων, ἦτο στήριγμα, προστάτης καὶ βοηθὸς τῶν ἀδικουμένων Ἑλλήνων συμπατριωτῶν του. Ὅταν ἡ Θεσσαλία ἠλευθερώθη, ἐξελέγη Δημοτικὸς Σύμβουλος πολλακίς. Ἀπέθανε τὸ ἔτος 1927.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΣΤΕΡΓΙΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐγεννήθη ἐν Γαρδικίῳ τῆς Ἐπαρχίας Τρικκάλων. Μετὰ τὰς ἐγκυκλίους τοῦ σπουδᾶς ἐν Τρικκάλοις, ἐσπούδασεν ἱατρὸς εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Ἐθν. καὶ Καποδ. Πανεπιστήμιον. Ἐπιστρατευθεὶς κατὰ τὸν Ἑλληνοτουρκικὸν πόλεμον τοῦ 1912-1913 προσήλθε μετὰ τὸν βαθμὸν τοῦ ἐφέδρου ἀνθυπιάτρου καὶ ἐπέσσε μαχόμενος ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ καθηκόντος του κατὰ τὴν μεγάλην μάχην τοῦ Σαρανταπόρου.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Α. ΕΞΑΡΧΟΣ

Ἐγεννήθη ἐν Τρικκάλοις τῷ 1895. Ἐσπούδασε τὴν ἱατρικὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν. Ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν ὡς ἐφέδρος ἀνθυπιάτρου τῷ 1918 εἰς τὴν περιφέρειαν Μεσολογγίου πρὸς καταπολέμησιν τῆς γρίπης. Τυχῶν διακρίσεως διὰ τὰς ὑπηρεσίας του. Ὑπηρετήσας κατόπιν εἰς τὸ μέτωπον προσεβλήθη ὑπὸ νοσήματος ἐκ τῶν κακοκαιρῶν, ἐξ οὗ καὶ ὑπέκυψε κατὰ τὸ ἔτος 1928.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ

Έγεννήθη τῷ 1899 ἐν Τρικκάλαις. Ἐσπούδασεν εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἐν τῷ μεταξύ στρατευθεὶς ἀπὸ τοῦ 1919 ὑπῆρξε μέχρι τοῦ 1923, λαθῶν μέρος ὡς λοχίας εἰς τὴν Μικρασιατικὴν ἐκστρατείαν μέχρι Σαγγαρίου καὶ τιμηθεὶς μετὰ τὸν πολεμικὸν Σταυρὸν. Τῷ 1931 ἐξελέγη Δημοτ. Σύμβουλος καὶ διατελεῖ ἔκτοτε συνεχῶς πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Τρικκαίων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΕΞΑΡΧΟΣ

Γεννηθεὶς τῷ 1900 ἐν Τρικκάλαις, ἐπεράτωσε τὰς γυμνασιακὰς του σπουδὰς ἐν Τρικκάλαις. Ἐνεγράφη εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἐξετέλεσε τὰς στρατιωτικὰς του ὑποχρεώσεις. Ἐλαβε τὴν ἀδειαν τοῦ δικηγορεῖν τὸ ἔτος 1922. Ἦδη δικηγόρος ἐν Ἀθήναις καὶ εἶναι Νομικὸς Σύμβουλος τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΡ. ΓΩΓΟΣ

Ἐγεννήθη ἐν Τρικκάλαις τῷ 1910. Ἐλαβε πτυχίον τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν τῷ 1933 καὶ διαορίσθη δικηγόρος ἐν Ἀθήναις τῷ 1934. Μετέβη εἰς Γερμανίαν ἔνθα ἐπὶ τριετίαν ὡς ὑπότροφος τῆς ἐν Βερολίῳ Humboldt-Stiftung, ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Μονάχου τὴν 23 Φεβρ. 1938. Ἦδη δικηγόρος ἐν Ἀθήναις.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ Α. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐγεννήθη εἰς Μεγ. Καλύβια τῆς Ἐπαρχίας Τρικκαίων τῷ 1906. Μετὰ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἐσπούδασεν εἰς τὸ ἐν Ἀθηνῶν Πανεπιστήμιον τὰ νομικά. Διετέλεσεν ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν. Εἶτα προσελήφθη ὡς βοηθὸς εἰς τὸ Δικηγορικὸν γραφεῖον τοῦ νομομαθοῦς Θεσσαλοῦ Ἀλεξάνδρου Βαμβέτσου ἔνθα μέχρι σήμερον συνεργάζεται. Μέλος τῆς Ἱστορικῆς καὶ Λαογραφικῆς Ἑταιρ. τῶν Θεσσαλῶν.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΕΛΟΓΙΑΝΝΗΣ

Ἐγεννήθη ἐν Μεσοχώρῃ τῆς Ἐπαρχίας Τρικκαίων τῷ 1901. Ἐσπούδασεν ἱερός εἰς τὸ ἐν Ἀθηνῶν Ἐθνικὸν καὶ Καποδιστριακὸν Πανεπιστήμιον καὶ ἐξασκεῖ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἱεροῦ ἐν τῇ πατρίδι του. Ἐλαβε μέρος εἰς τὴν ἐκστρατείαν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀπὸ τοῦ 1920-1922 καὶ τῆς Δυτικῆς Θράκης 1922-23 ὡς ἑφεδρὸς ἀνθυπολοχαγός. Ἀπὸ τοῦ 1934 διατελεῖ πρόεδρος τῆς Κοινότητος Μεσοχώρας.

συνεδρίου Ἀγγλικανῶν καὶ Ὁρθοδόξων καὶ τοῦ ἐπακολουθήσαντος ἐτέρου συνεδρίου ἐν Βόννῃ τῆς Γερμανίας Παλαιοκαθολικῶν καὶ Ὁρθοδόξων. Ἡ Ἱερά Σύνοδος λαβοῦσα γνώσιν τῶν σχετικῶν αὐτοῦ ἐκθέσεων ἐξέφρασεν αὐτῷ τὴν εὐαρέσκειαν αὐτῆς. Ἀπὸ ἐτῶν ἐνεργείας τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου λειτουργεῖ ἐν τῇ Ἱερᾷ ταύτῃ Μητροπόλει ὑπὸ τὴν προεδρίαν αὐτοῦ Φιλόπτωχον Ταμεῖον μεγάλως συντελοῦν εἰς ἀνακούφισιν τῶν πτωχῶν καὶ ἐνδεῶν οἰκογενειῶν τῆς πόλεως καὶ τῶν ἐν ταῖς ποινικαῖς φυλακαῖς Τρικκαίων ὑπὲρ τοὺς 150 κρατουμένων διὰ παροχῆς συσσιτίου, ἐνδυμάτων κλπ.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης οὐκ ὀλίγον συμβάλετο νὰ ἐπέλθῃ συμβιβασμὸς μεταξὺ τῆς ἐν Τρικκάλαις ἐπιτροπείας τοῦ Δωροθέου κληροδοτήματος, ἀποτελουμένης ἐξ αὐτοῦ, τοῦ Νομάρχου Τρικκαίων, τοῦ Δημάρχου Τρικκαίων καὶ τοῦ Προέδρου τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Τρικκαίων, καὶ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὑπὸ τὴν ἐπίτιμον δὲ αὐτοῦ προεδρίαν διατελοῦσι καὶ δύο ἕτερα Σωματεία «Ὁ Ἐλεῆμων Σαμαρεῖτης» καὶ «Ἡ Ἁγία Βαρβάρα», ἐνεργείας δὲ αὐτοῦ λειτουργοῦσιν 28 κατηχητικὰ ἐν ὄλῳ σχολεῖα. Διακρινόμενος οὗτος ἐπὶ μορφώσει καὶ ζώσῃ πίστει κηρύττει πάντοτε τὸν θεῖον λόγον ἐν μέσῳ τοῦ πληροῦντος τοὺς ἱεροὺς ναοὺς ἐκκλησιάσματος, καὶ καθόλου ἐπαγρυπνεῖ εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ἐμπεπιστευμένου αὐτῷ χριστιανύμου πληρώματος εἰς τὴν ἁγίαν ὀρθόδοξον πίστιν καὶ εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν διάπλασιν αὐτοῦ.

ΠΙΝΑΞ Α΄.

Ἐμφαινῶν τοὺς διατελέσαντας Βουλευτάς, Γερουσιαστάς καὶ Ὑπουργοὺς τῆς Ἐπαρχίας Τρικκαίων ἀπὸ τοῦ 1881 καὶ ἐντεῦθεν.

α΄) Βουλευταί :

- 1) Χατζηπέτρος Ἀλέξανδρος Θ΄. 1881.
- 2) Στουρνάρας Νικόλαος Θ΄. 1881.
- 3) Ραδινὸς Κωνσταντῖνος Θ΄. 1881.
- 4) Ταρμπάκης Νικόλαος Θ΄. 1881, ΙΑ΄. 1887, ΙΒ΄. 1890, ΙΔ΄. 1895, ΙΕ΄. 1899.
- 5) Τακιατζῆς Ἀχιλλεὺς Θ΄. 1881, ΙΑ΄. 1887.
- 6) Χατζηγάκης Σωτήριος Ι΄. 1885, ΙΑ΄. 1887, ΙΒ΄. 1890, ΙΓ΄. 1892, ΙΔ΄. 1895, ΙΣΤ΄. 1902, ΙΖ΄. 1905, ΙΘ΄. 1912, Κ΄. 1915, ΚΑ΄. 1915, Δ΄. Ἐθν. 1923, Α΄. 1926.
- 7) Κανούτας Γεωργούλας Ι΄. 1886, ΙΓ΄. 1892, ΙΕ΄. 1899, ΚΑ΄. 1915, Γ΄. Ἐθν. 1920.
- 8) Κωνσταντῖνου Στέφανος Ι΄. 1885.
- 9) Γκίκας Κωστής Ι΄. 1885.
- 10) Γεωργόπουλος Σπύρος ΙΒ΄. 1890, ΙΣΤ΄. 1902, ΙΖ΄. 1905, ΙΗ΄. 1906.
- 11) Χατζηπέτρος Κωνσταντῖνος ΙΓ΄. 1892, ΙΔ΄. 1895, ΙΕ΄. 1899, ΙΣΤ΄. 1902.
- 12) Μπλετσάκης Χρῆστος ΙΓ΄. 1892.
- 13) Κριεμμάδης Θεόδ. ΙΔ΄. 1895, ΙΕ΄. 1899, ΙΖ΄. 1905.
- 14) Ραδινὸς Γεώργιος ΙΕ΄. 1899, ΙΣΤ΄. 1902, ΙΗ΄. 1906, ΚΑ΄. 1915, Γ΄. Ἐθν. 1920.
- 15) Ζάππας Ἀπόστολος ΙΕ΄. 1899, ΙΣΤ΄. 1902, ΙΗ΄. 1906.
- 16) Μπασδέκης Ἥλ. ΙΣΤ΄. 1902, ΚΑ΄. 1915, Γ΄. Ἐθν. 1920.
- 17) Χατζηπέτρος Χρῆστος ΙΣΤ΄. 1902, ΙΖ΄. 1905, ΙΗ΄. 1906, Κ΄. 1915, ΚΑ΄. 1915, Γ΄. Ἐθν. 1920.
- 18) Ἀγαθοκλῆς Γεώργιος ΙΖ΄. 1905.

- 19) Γαρδικιώτης Νικόλαος ΙΖ'. 1905, Α' 'Αναθ. 1910, Β'. 'Αναθ. 1910, ΙΘ'. 1912, Κ'. 1915, Β'. 1928.
- 20) Χριστοδμήμος Φίλιππος Α'. 1926, Ε' 'Εθν. 1935.
- 21) Σπυρόπουλος Γεώργιος Α'. 'Αναθ. 1910, Β'. 'Αναθ. 1910, ΙΑ'. 1912.
- 22) Στεργιόπουλος Κωνσταντίνος Γ'. 'Εθν. 1920.
- 23) Ταρμπάζης Γεώργιος Δ'. 1933.
- 24) Φίλιος Θεόδωρος Α'. 'Αναθ. 1910, ΙΘ' 1912, Κ'. 1915, Β'. 1928.
- 25) Βαμβέτσος 'Αλέξανδρος Γ'. 1932, Γ'. 'Αναθ. 1936.
- 26) Γιουβέρης Νικόλαος Β'. 'Αναθ. 1910.
- 27) Γαρδίκης Γεώργιος Α'. 'Αναθ. 1910.
- 28) Καθάριος Γεώργιος Β'. 'Αναθ. 1910.
- 29) Καρράς Χρήστος Α'. 'Αναθ. 1910, Β'. 'Αναθ. 1910, ΙΑ'. 1912, ΚΑ'. 1915, Γ' 'Εθν. 1920.
- 30) Κωτίκας 'Ιωάννης Β'. 'Αναθ. 1910, ΙΘ'. 1912.
- 31) Καραλής Παναγιώτης Δ'. 'Εθν. 1923, Ε'. 'Εθν. 1935.
- 32) Κοτρώτσος Νικόλαος Α'. 'Αναθ. 1910.
- 33) Λίτσιος 'Ιω. Δ'. 1933, Ε' 'Εθν. 1935, Γ'. 'Αναθ. 1936.
- 34) Ζούκας Γεώργιος Β'. 'Αναθ. 1910.
- 35) Ζούκας Εὐθύμιος Α'. 1926, Β'. 1928.
- 36) Θεοδοσόπουλος Δημήτριος Β'. 'Αναθ. 1910.
- 37) Θεοδοσόπουλος Θεοδόσιος ΚΑ'. 1915.
- 38) 'Ιακωβάκης Βασίλειος Δ'. 'Εθν. 1923.
- 39) Κονδύλης Γεώργιος Δ' 'Εθν. 1923, Β'. 1928, Γ'. 1932, Δ'. 1933, Ε'. 'Εθν. 1935, Γ'. 'Αναθ. 1936.
- 40) Περιστέρης Λεωνίδα Β'. 'Αναθ. 1910.
- 41) Παγκοῦτσος 'Απόστολος Γ'. 1932, Γ'. 'Αναθ. 1936.
- 42) Θεοδωρόπουλος Ι. Α' 'Αναθ. 1910.
- 43) Ράμμος Γεώργιος Α' 'Αναθ. 1910, Β' 'Αναθ. 1910.
- 44) Κόφφας Στέφανος ΚΑ'. 1915.
- 45) Τεγόπουλος Χ. Α'. 'Αναθ. 1910.
- 46) 'Εξαρχος Νικόλαος Ε'. 'Εθν. 1935.
- 47) Δερβέναγας 'Αθανάσιος Γ'. 'Αναθ. 1936.
- 48) Σιάντος Γεώργιος Γ'. 'Αναθ. 1936.

β') Γερουσιασταί :

- 1) 'Αλεξανδρής Περικλής, εκ Καρδίτσας.
- 2) Μπούσδρας Δημήτριος » »
- 3) Εὐαγγέλου Εὐάγγελος, εκ Τρικκάλων.
- 4) Φωτάκης Δημήτριος » »

γ') 'Υπουργοί:

- 1) Κονδύλης Γεώργιος.

ΔΗΜΗΡΙΟΣ Γ. ΕΞΑΡΧΟΣ

'Εγενήθη εις Σαρακίαν τῷ 1834 λαβὼν μέρος ὑπὸ τὸν ὀπλαρχηγὸν Κ. Καταραχίαν εἰς τὸν κατὰ τῶν Τούρκων πόλεμον τοῦ 1854. Ἐγκατεστάθη ἔπειτα εἰς τὰ χωρία 'Αρδάνιον καὶ Ζαλθάνια ὅτε κατὰ τὸ 1876 ἐξουσιοδοτήθηκε παρὰ τῆς φιλικῆς Ἑταιρίας τῶν Τρικκάλων ἀνάλαβε ὀργανωσὶν τῶν ἀναρτικῶν σωμάτων διὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1878. Ἐτέθη ὁ ἴδιος ἐπὶ κεφαλῆς σώματος καὶ ἔδρασεν εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Μονῆς τῆς Σουρβιάς καὶ εἰς Μακρονίτσαν σταματήσας τὴν ἄμυναν εἰς τὸν ἄνω Βόλον. Ἄμα τῇ ἀπελευθερώσει τῆς Θεσσαλίας διορίσθη ὁ πρῶτος ἀγροτικὸς ἀστυνόμος Τρικκάλων μέχρι τῷ 1883 ὅτε ἐξελέγη δήμαρχος Παραληθαίων συνεχῶς μέχρι τοῦ 1895. Ἐτιμήθη διὰ τοῦ ἀργυροῦ σταυροῦ τοῦ Σωτήρος. Ἀπέθανεν τὴν 20 'Ιουλίου 1897.

ΦΙΛΟΠΟΙΜΗΝ Ν ΒΟΥΝΕΣΟΠΟΥΛΟΣ

'Εγενήθη ἐν Τρικκάλαις τῆς Θεσσαλίας τῷ 1899. Ἐσπούδασεν εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἐτυχῆ πετυχίου τῆς Νομικῆς Σχολῆς τὸ ἔτος 1922, ἀδείας δὲ δικηγορεῖν τὸ ἔτος 1923. Διορισθεὶς τὸ πρῶτον εἰς τὸ Γενικ. Λογιστήριον τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὡς γραφεὺς Β' ἀνῆλθε ἀλματωδῶς ὅλους τοὺς βαθμοὺς μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ Διευθυντοῦ, ὃν κατέχει σήμερον.

ΤΡΥΦΩΝ Χ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

'Εγενήθη εἰς τὸ χωρίον Βουτύρου τοῦ Καρπενησίου τῷ 1897. Ἠκολούθησε τὸν ἐκπαιδευτικὸν κλάδον μετεκπαιδευθεὶς εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστήμιον. Γνώστης τῆς γαλλικῆς γλώσσης καὶ συγγραφεὺς τριῶν παιδαγωγικῶν ἔργων. Ὑπῆρτησεν ὡς ἐπιθεωρητὴς τῶν σχολείων εἰς διαφόρους περιφέρειας τοῦ Κράτους. Ἦδη ὑπηρετεῖ ὡς ἐπιθεωρητὴς εἰς τὴν ἐκπαιδευτικὴν περιφέρειαν τῶν Τρικκάλων.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Δ. ΔΡΕΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

'Εκ Τρικκάλων. Ἐσπούδασεν εἰς τὴν ἐν Τσαγκαράδαις τοῦ Πηλίου Ἀχιλλοπούλειον Σχολὴν καὶ εἰτα συνεπλήρωσε τὰς σπουδὰς του ἐν Ἀθήναις. Ἠκολούθησε τὸν τραπεζιτικὸν κλάδον, προσληφθεὶς εἰς τὴν Ἑθν. Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, ἔνθα κατέλαβε καλλίστην θέσιν, ἀνελθὼν μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ, ὃν κατέχει σήμερον. Τυχᾶναι ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἱστορικῆς καὶ Λαογραφικῆς Ἑταιρείας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Α. ΜΠΑΛΑΝΗΣ

'Εγενήθη ἐν Γαρδικίᾳ Τρικκάλων τῷ 1907. Ἐσπούδασε τὴν ἱατρικὴν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστήμιον, διακριθεὶς δὲ κατὰ τὰς ἐπί διπλωματι ἐξετάσεις ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς ἱατρικῆς τῷ 1932. Διετέλεσεν ἐπὶ διετίαν ἱατρός εἰς τὰ Νοσοκομείον Συγγροῦ, εἰδικευθεὶς εἰς τὰ Ἀφροδίσια - Δερματικά καὶ Γυναικολογικά. Ἦδη ἐξασκεῖ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἱατροῦ ἐν Ἀθήναις. Μέλος τῆς Ἑταιρείας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΙΟΥΝΗΣ

'Εκ τοῦ χωρίου Παχτοῦρι τῆς Ἐπαρχίας Τρικκάλων. Μετὰ τὰς ἐν τῷ χωρίῳ του σπουδὰς ἐγκατεστάθη εἰς Ἀθήνας, ἔνθα προσελήφθη ὑπάλληλος τῶν Τ.Τ.Τ. Ἐνδιεφέρθη διὰ τὸ ἔργον τῆς Ἑταιρείας καὶ ἐνεργήσθη ἐκ τῶν πρώτων μελῶν, παρῶν πλείστας ὑπηρεσίας εἰς τὸ δύσκολον ἔργον τῆς Ἑταιρείας. Κατὰ τὸν Ἑορτασμὸν τῆς Πεντηκονταετηρίδος εἰργάσθη διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἑορτῶν.

